

Olgunluk Çağı - I:

Balığın Esir Düştüğü Yer

Cem Akaş

“Define” adası.

Her yolculuk, başlayacak olana dair endişenin bittiği yerde biter - ekvator hattındaki ufak yapay adaya iki yıllık erzakla ve başka gerekli malzemeyle bırakılan Hökl, kendisi için yapılmış eve doğru yürürken, yolculuk boyunca içini ezen sıkıntıdan kurtulmuş olduğunu farketti. Simu'nun ince bileklerinin içinin, ensesindeki silik kırmızı lekenin özlemiyle titremiyor olması da kendini daha iyi hissetmesini sağladı; gülümsedi - sevmediğim bir yerde, sevmediğim bir işi yapacağım iki yıl boyunca; kurtulduğum ve kazanacağım şeyler oalcak, yanıma kar kalacak bunlar. Bu cümleyi, sevgilisinden ayrı kalmak zorunda olmasının dayanılabilirliğini hissettiği bir anda kurmuş olması Hökl'de belirgin bir suçluluk duygusu yarattı yaratmasına; ne var ki şu anda yalnızca kendini sevecek ve korumaya çalışacak gibiydi, biliyordu bu halini, üstünde durmamaya karar verdi.

Dönem dönem nükseder olmuştu: bir ikrah duygusu; kendi içinde tatminkar gözükken ilişkilerin, işlerin, duyguların, hedeflerin, eğlence ve sıkıntıların aslında büyük bir kısıtlanmışlık, bir seçeneksizlik dayattığı, ruhunu törpülediği düşüncesi. Kendi sınırlarını bu sisten göremez olduğuna, kendisinin ne olduğu bilgisinin parmaklarının arasından akıp gittiğine inandığı bir sırada karşısına çıkmıştı Proje. Bütün dünyadan milyonlarca aday arasından seçilmiş olması, iki yılın sonunda alacağı para ve unvan, kazanacağı ayrıcalıklar bu genç ideoloji tarihçisinin umurunda değildi çok fazla; Proje'nin kendisine herhangi bir gönül ya da akıl bağı da duymuyordu. Kaçtığını kabul etmek zorunda kalmadan kaçabilmek, kendini sınamak, rota ayarı yapmak - yaşamın dikişi, istediği buydu Hökl'ün.

Atan dikiş acı veriyordu ama. Hafifliği ve melankoliyi aynı anda tartımlarken, uzak kalmanın, istediği an dönemeyecek olmanın, koca bir boşluğu doldurmak için elinde malzeme olarak yalnızca benliğinin olmasının verdiği yarı umarsızlıkla kendine acıyordu Hökl, tatlı tatlı.

Başka hiçbir şey yapmadan, kutuları açmadan, yatağına bakmadan, soyunmadan, yıkanmadan solitransı açıp denediği için yine, kendi kendine, gülümsedi.

Köpekbahklarının yaşam estetiği.

Yanımdayken bu kadar meşgul etmezdi kafamı, gittiğinden beri -üç gün oldu- onu düşünmeden peynir bile yiyemiyorum. Proje'nin Dubl yakınlarındaki görkemli yönetim merkezinde sıradan bir gündü - yatışmamasına özen gösterilen toplu bir cinsel enerjiyle aydınlatılmış ofislerde çalışan zeki insanlar, ödünç aldıkları meseleler hakkında itişip kakışıyor, dayanışıyor, konuşuyor, sessiz kalıyor, hırslanıp sakinleşiyordu. Simu, bu ofislerin göze çarpan neferlerinden biriydi - işbirirliği, kendine güveni, çekiciliği, ukalalığı, onun başarılı olmaya alışmasının nedensiz ve yararsız olmadığını hissettiriyordu insana. Büyükçe bir dilim peyniri iştahla yerken, ayrılıkların özlemi, özlemin de aşkı beslediğini saptıyordu, düzayak, oysa Hökl'den çok "Hökl fikri"ne tutkun olduğunun ayırdına varabilecek kadar da deneyimliydi bu işlerde. İlişkinin nesnel gerçekliğinden çok, kurulmuş efsanesi cezbediyordu onu, bu efsaneyi uzaktan uzağa beslemek çok daha kolay ve romantikti. Ne yapalım, ben romantiğim.

Uzun vadede, ilişmeden sevmeyi, "beraber"likten uzak durmayı yeğlediğini anlamıştı - bir yanıyla hoşuna gitmiyordu bu, ideal bir yaşamın iki kişiyle kurulduğuna dair yüzlerce yıllık kemikleşmiş ve güya artık tarih çöplüğüne atılmış kanı onu etkiliyordu demek; bir yanıyla da memnundu işte. O kadar çok insan var tanıyacak, o kadar çok yer var gidecek - rüzgar böyle güçlü eserken hala, niye indireyim yelkenlerimi? Hökl bu gülde bir değişiklik yaratacak gibiydi başta, ama geçen zaman içinde Simu, yaşamı tek başına karşılama içgüdüsünün yenilmediğini, yenmeye çalıştığında Hökl'e duyduğu beğeninini zedelendiğini görmüşü. Gittiğinde rahatlamıştı - ne onu sevmeyi bırakmayı istiyordu henüz, ne de Sevmekten vazgeçmeyi. Koridorda gülümseyerek yanından geçen, eski bir arkadaşının eski bir sevgilisi olan iri dudaklı, iri yapılı adamla iş çıkışı uzak bir kıyı kentine hızlı motoruyla gitmek, geceyi geçirip ertesi sabah işe biraz geç dönmek, bunu ağırlaştırmadan yapmak, yapabilmek: yaşamla ilgili en değer verdiği becerisi buydu. Yüzmek zorundayım, dibe çöküyorum yoksa - köpekbahlı mıydı, ben sevimliyim üstelik.

Olgunluk Kitabı: Proje.

Olgunluk Çağının başlangıç tarihini kesin olarak saptama konusunda tarihçiler ve edebiyatçılar artık gelenekselleşmiş bir anlaşmazlık içinde olsa da, bu çağın özelliklerini en iyi şekilde temsil eden, “zeitgeist”ını yakalayan ve onu cisimleştiren şeyin ne olduğunu saptamada hatırı sayılır bir oydaşma olduğu söylenebilir: Proje.

Dünyanın manyetik alanının insan bedeni üzerindeki etkileri hakkında yüzyıl başından beri derinlemesine düşünülmektedir. Bu konuda Hrades’in önderliğindeki Kuşatım Okulunun önemli katkısıyla oluşturulan literatürün çok geçmeden, insanın meditatif gücüyle dünyanın manyetik alanının koşutlanmasından önemli bir güç ortaya çıkacağını göstermesi üzerine, çalışmalar bu gücün doğası ve olası kullanım alanları üzerinde yoğunlaştı. Hrades, homojen bir veda-meditasyon alanının küresel manyetik alanla yöndeş oturuşum sağladığında ortaya çıkacak etkinin, aura enerjisini yaklaşık otuz kat arttıracığını ileri sürdü. Daha sonraki yıllarda Vletos ve ekibi bu fikri geliştirdi; ortaya koydukları nihai tasarım, bugün Proje’nin temelini oluşturmaktadır.

Bu tasarıma göre, ekvator hattına eşit aralıklarla kırk bin, kutuplara (manyetik kutuplara) kırkar bin ve dünyanın merkezine kırk bin meditatif güç odağı (dört ve daha üstü düzeyde meditasyon yapabilen kişiler) yerleştirildiğinde, meditatif güç üretiminin başlamasıyla oluşturulacak enerji kılıfı bireysel ve kitlesel auralarda Hrades’in öngördüğü (ve Hrades Etkisi olarak bilinen) bir artışa yol açacaktı. Bu artışın kesin boyutu hakkında çeşitli savlar vardır; bunun temel nedeni manyetik alanın taşıyıcılık özelliğinin önceden saptanmasındaki zorluktur.

Bu tasarımın gerçekleştirilmesi büyük yatırımlara ve kararlı bir siyasal iradenin varlığına bağlıydı - bunu sağlayan Dünya Birliği oldu. Birlik bürokrasisinde yükselen bir yıldız olan ve o yıllarda ikinci önder yardımcılığını yürüten Ebrino, Proje’nin genel koordinatörlüğüne getirildi. DB projelerinin içinde tüm zamanların en büyük bütçesini almayı başaran Ebrino, üç yıl gibi kısa bir zaman içinde 12 bin kişilik bir ekip ve büyük bir idari yapı kurdu. Uzmanlar, sönmüş Vezüv yanardağının, dünyanın merkezine yapılacak kazı için en uygun nokta olduğunu saptadı ve çalışmalara hemen başlandı.

Ne var ki Proje, küresel mutluluk vaadine rağmen düşmansız kalmadı. Çalışmaların yedinci yılında başlayan ve sürmekte olan sabotajlar, terör eylemleri ve rakip proje söylentileri, Olgunluk Çağını taçlandıracağı düşünülen bu girişimi henüz durduramadıysa da, önemli ölçüde yavaşlatmıştır. Yine de Proje yönetimi, küre yüzeyindeki meditatif güç istasyonlarını öngörülen noktalara yerleştirmeyi başarmıştır; merkezdeki istasyon kurulana kadar düşük kapasiteli deneme üretimine yakında geçilmesi öngörülmektedir.

Kafiye düşürmek.

İnsanın kendi çelmesinden kaçınmayı öğrenmesi gerekir. İlk birkaç gün Hökl için çok zor geçti - solitransı çalıştırmayı becerememişti, dolayısıyla kendini dünyadan tümüyle kopuk hissediyordu; yağmur ve rüzgar üç gün boyunca nefes aldirmamış, ilk gün bundan keyif alan Hökl, o gece hiç uyuyamayınca ve ertesi sabah yoğunluğundan hiçbir şey yitirmemiş yağmurla yeniden yüzleşmek zorunda kalınca, bu adada içinin çürüyeceğinden korkmuştu. Kutulardan çıkan yiyecekler ve eğlence malzemesi de onun damak zevkine pek uymuyordu. Ama bunlardan daha kötüsü düğümlemeydi - yola çıkacağı gün Simu'nun onu uğurlamaya gelmesini istemeyip sevgilisini nasıl ağlattığını pişmanlıkla anımsıyor, yine de son dakikada gelmesine razı olduğu için şimdi seviniyordu. Mırıldandığı bir şarkının orta yerinde takılıp kalıyor, ağlamadan devam edemeyeceğini farkediyordu bazen. Simu'nun eski bir mektubunu başucunda tutuyor, her gece uyumadan önce okuyordu - asla yapmayacağı birşey olduğu için bir yandan kendine gülüyor, bir yandansa mektubun hep aynı yerinde yutkunmakta güçlük çekmeye başlıyordu: bazen seni zaten sevdiğimi unutup sana yeniden tutuluyorum.

Bir sabah -uyuyarak geçireceği son gecenin sabahı- gürültüye uyandı Hökl, ne olduğunu anlamadı önce, anladıktan sonra da inanması için epey bir zaman geçmesi gerekti- birileri bağıra çağıra konuşuyor, küfrediyor, gülüyor ve anlaşılana güreşiyordu: kilbler. Bu benliksiz ve cinsiyetsiz yaratıklardan söz edildiğini duymuştu zamanında, ama bunun bir uydurmaca olduğuna hükmetmişti. Dışarı çıktığında bir kahkaha attı - görünüşleri insana, hareketleri ve enerjileri şempanzeye benzeyen, irili ufaklı, tek tip elbiseli kilbler, arşivlerde bulup bayıldığı, iki yüzyıl öncesinin çizgi film kahramanlarını anımsatmıştı.

Kilbler Hökl'ü görünce yavaş yavaş duruldu, sonunda karşısında dizilip ona bakmaya başladılar, ama hala aralarında itişip küfürleşiyorlardı. Yeni mi geldin sen, ne zaman gideceksin? Daha buradayım, ben de bayılmıyorum bu adaya, tohumunuza da para saymadım. Bu lafi, böyle üstten konuşmayı nereden öğrendiğini merak etti birden ama üzerinde duramadı - iki kilb ona doğru geliyordu. Bel kaslarının gerildiğini hissetti Hökl, bir ayağı kendiliğinden geri gitti. Ne makineler getirdin? Anlayınca gevşedi - Shakespeare şiirleri yazmaya meraklı maymunlar.

Hökl iki kilble içeri girdi, diğerleri kapının önüne yığılmış onları seyrederken solitransı gösterdi. İkisinin de, bu alet hakkında herşeyi biliyormuş ve bir üst modeli kendilerinde varmış gibi davranması, onlardan pek hoşlanmamış olsa da eğlendirdi Hökl'ü. Orasını burasını kurcalayıp iyice çalışmaz hale getirmelerinden endişelenmeye başlamıştı ki, solitransın ekranı aydınlandı.

Ekva ve Ridaf: ilk pozisyonlar.

Dokuz yıllık sevgilisi öldüğünden beri Ekva kızkardeşiyle birlikte yaşıyordu - İsta'nın kuzeyinde, ferah aile evlerinde.

Müziğin farklı yakalarında bulunmak ve bunu tutkuyla yapıyor olmak ilişkilerine bir gerginlik taşıyordu; bunda belki Ridaf'ın, abisinin takılmalarını ve dalga geçmelerini olgunlukla karşılamaının, kural olarak ağız dalaşına girmemesinin de payı vardı - iki kardeşten alingan olanı Ekva'ydı. Kardeşinin yaptıklarına ve müziğine bağlılığına büyük saygısı vardı Ekva'nın, ama yıllar içinde böyle bir rol dağılımını benimsemişlerdi - Ekva toprak yapısını, Ridaf su yapısını üstlenmişti.

Artık kimsenin bilmediği bir besteciyi, artık kimsenin önemsemediği bir çalgıyı alıp, yaşamının odak noktası yapmak - Ridaf, Bach'a ve çelloya, umursanmamasını umursamayan bir misyoner edasıyla bağlıydı. Barok bestecinin çello sütünlerini unutulmuşluğun uzak pavyonlarından kurtarmakla işe başlamıştı, diğer yapıtlarını da çoklu partiyonlarla çelloya uyarlayarak inancının gereklerini yerine getirmeyi sürdürüyordu şimdi. Faydasız senin kilisen.

Ekva ise DB'deki en büyük şirketlerden biri olan Musak'ın üçüncü adamıydı ve yükseliyordu - dünyanın toplam tüketim müziği ihtiyacının üçte birine yakınına karşılıyordu Musak ve bu endüstrinin lideriydi; üretiminin doğası gereği elinde tuttuğu toplumsal ve ekonomik güç, ancak Proje'ninkiyle karşılaştırılabilirdi. Ekva'nın başarısı, iyi bir kulağı olduğu kadar, iyi bir burna da sahip olmasından ve mücadeleciliğinden kaynaklanıyordu.

Ridaf'sa paranın ve gücün anlamsızlığı, Musak'ın ürettiği malların müziğe teğet bile geçmediği konulu konuşmalar yapmazdı hiç. Gülümserdi. Evdeki basit stüdyoda çalışırken, kayıt yaparken Ekva sık sık onu dinlemeye gelirdi ama; sonrasında edecek bir çift lafı da olurdu mutlaka. Senin çellon o klavsen kadar iyi tampere edilmiş mi bakalım? Ukala abim benim.

Kardeşlik ve müzik dışındaki en önemli ortak noktaları, onları artık üzmüyordu - şarap içilen, denizin seyredildiği gecelerde neşeyle tampere edilmiş tatlı bir hüzün. Ekva'nın ölen sevgilisi Ridaf'ın en yakın arkadaşıydı, hastanede onların ellerini tutarak yürümüştü bir ucu bu dünyaya çakılı köprüden. Ne çok yemiştiniz o tatilde. Kızmıştım, o yüzden de sevişmiyorduk, sevişmeyince... Karakterli abim.

Kulvar.

İyi yapıyorum işimi, kafam çalışıyor, insanlarda zaaf yaratacak kadar talihliyim de - gösterecek bir kendisi olan, göstermeli. Simu Proje'ye Hökl'den iki yıl önce girmişti, mühendis olarak; bu süre içinde şantiyeden gittikçe uzaklaşmış, yönetim merkezinde çeşitli görevlerde çalışmış, sonunda tanıtım koordinasyonunu üstlenmişti. Zor, karışık, ama üstesinden başarıyla geldiği bir işti bu - DB içinde ve dışında Proje'nin ilerlemesinin tanıtılması, sinerjik etkinlikler düzenlenmesi, kültürel ve bürokratik elitin Proje'ye destek vermesinin sağlanması, kamuoyu oluşturulması ve bunların geniş bir coğrafyaya yayılmış yerel Proje merkezleri arasında uyum sağlanarak yapılmasıyla uğraşıyordu.

Kriz yaratma ve kriz çözme yöntemini kullanıyordu Simu - yapacağı her işe geniş geniş hazırlanır, ama bir türlü işin kendisini yapmaya başlayamazdı; başladığında da, çok geç kalmış olma paniğine kapılır, telaşı çevresindekilere tedirginlik olarak yansır. Çalışma arkadaşları böyle dönemlerde ayak altında dolaşmamaları gerektiğini çoktan öğrenmişti - kısa sürer sinirim, değdiği yeri yakmaya yeter ama. Hep biraz geç kalırdı, ama hemen hep de iyi iş çıkarırdı ve her seferinde buna şaşırılmış gözükürdü. Küçük bir mavi cinim var, o olmasa koşamazdım bu maratonu yüzer metrelik etaplarla.

İşini seviyordu - daha doğrusu, çalışma ortamının içindeki kendisini, oradan oraya koşmayı, tam bir görev adamı olarak görülmeyi, insanlarla iç içe olmayı, enerji patlamalarını ve iki patlama arasında bitkin düşmeyi seviyordu. Proje'nin kendisine özel bir bağlılığı yoktu oysa - meditatif enerji alanının etkilerini tanıtmak ve yüceltmek, taraftar toplamak onun işiyse de, bu konuda şahsen bir heyecan duymuyordu aslında. İnsanlığa büyük bir hizmette bulunduğunu düşünüp bununla gurur duymakla uğraşmayacak kadar pragmatik bir kadındı Simu; Proje'yi engellemeye çalışanları alt etmek onu çok daha fazla ilgilendiriyordu.

Hökl'ün meditasyon nöbetçisi olarak ekvatora gönderileceğini öğrendiğinde verdiği tepki de, sevgilisiyle aynı amaç uğruna çalışacak olmanın sevinci değildi. Akıllı olmasına akıllıdır Hökl, ama yeterince büyümedi daha - zora gelmesi gerekiyordu, işte fırsatı.

Karşıdan karşıya, geçmek.

Yakın olmak, son tahlilde, yakın olmakla mümkündür. Solitransın çalıştığını görünce Hökl kilblerden kurtulmaya çalıştı - bu çok kolay olmadıysa da, onlara bir seans sözü ve yiyecek birşeyler vermesi işe yaradı. Bu aleti ilk kez kullanıyordu Hökl - gerekli numaraları girdikten ve özel başlığı taktıktan kısa bir süre sonra kendini Simu'nun evinde, alıcı platformunun üzerinde bulunca ne yapması gerektiğini bilemedi. Zaten yapabileceği çok fazla birşey de yoktu - alıcı platformları henüz oldukça küçük bir alanda etkiliydi ve algılama özelliğine sahip üç boyutlu görüntüler ancak bu sınırlar içinde hareket edebiliyordu.

Solitransın aktive edildiğini duyan Simu, üzerine bornozunu geçirip banyodan koşarak çıktı - o da ne yapacağını bilmediğinden aletin karşısına geçip Hökl'e baktı, gülümsedi, ona doğru hamle etti, bunun saçma olduğunu farkedip geri çekildi, güldü. Sevgilim, nereden çıktın sen? Hökl garip bir rahatsızlık hissediyordu - Simu'yu çok özlemiş olduğunu anlıyordu şimdi, ama olmaması gereken bir yere, yanlış bir zamanda gelmiş gibiydi. Gittim; benden beklenen, gittiğim yerde kalmamdı - haksızlık ediyorum böyle dönmekle.

Son birkaç günün nasıl geçtiğini birbirlerine özetleyerek açtılar kilidi - Hökl yolculuğunu, adaya varışını, evini, kilbleri, günlüğüne yazdıklarını, aslında birşey yapmıyor olmanın verdiği sancıyı ve yoksunluk duygusunu, duygusal-zihinsel-cinsel uyaran eksikliğini, Simu hakkında düşünmüş olduğu şeyleri, garipsediği bir şekilde kafasında beliriveren anıları anlattı. Bu sabahtan beri, kıcını ısırtışım gitmiyor gözümün önünden. Simu güldü, bornozuyla oynadı, iki gündür evdeki muzlara dadandığını söyledi; Proje'de herşey yolundaydı, DB'nin kuzeydoğu kanadını kapsayan bir kampanyanın yönetimi ona verilmişti, heyecanlıydı; arkadaşları Hökl'ün bıraktığı gibiydi. Herşey değişiyor, yine de herşey aynı.

Hökl solitransı kapayıp kendini yatağa attığında karnında bir ağrı vardı. Simu'ya yarın yine geleceğine söz vermiş, bornozunu çıkartmasını, dönmesini, kendi kendini okşamasını istemiş, söylediklerini gülümseyerek yapmıştı o da. Karşılığında birşey istememişti.

İlk nöbet tutanakları.

Ruh, yıldızlarını ve mehtabını karanlıkta gösterir; ayı tutulmuşsa, onu da.

Hökl, bütün DB vatandaşları gibi onlu yaşlarının başında öğrenmişti meditasyon yapmayı, dördüncü düzeye on dokuz yaşındayken ulaşmış, sonra uğraşmayı bırakmıştı. Sonraki on beş yıl boyunca hemen her gün meditasyon yapması biraz alışkanlıktan, zaman zaman da gerçekten iyi geldiğindendi. Dünya barışı ve küresel mutluluk gibi şeylerin toplu meditasyonla sağlanabileceğine on beş on altı yaşlarındayken şöyle bir inandığını anımsıyordu, ama hem *Olgunluk Kitabı* 'nda, hem de bu konu özelinde yazılmış temel başvuru kitaplarında okuduklarını, inandırıcılıktan uzak bulmuştu.

Bir ekvator gecesinde, ekvator gökyüzünün altında, inanmadığı bir tanrıya hizmet ediyor olmanın ironisi ona artık pek de çarpıcı gelmiyordu öte yandan. Adaya geldikten sonra, ne kadar mülayim bir insan olduğunu görüp bir kenara not etmişti - içinin sıkıldığı olduysa da, isyan etmemişti hiç. Madem altına girdim, ayak sürümek en iyisi - meditasyon yapılacak, yap. Bunu genelleştirebileceğini görüyordu - yaşamı boyunca pek çok durumda benzer bir tavır takınmıştı, çelişkili sonuçları olmuştu bunun: az yakıncı, iyi iş çıkarırdı, ama bağlılıkla, coşkuyla çalışmadığı, oynamadığı, konuşmadığı, davranmadığı izlenimini verirdi. Mülayimlikten öleceğim.

Günbatımından gündeğuşuna kadar, yirmi dakikalık yoğunlaşma dönemlerinin arasında onar dakika mola veriyordu. Gece boyunca uyanık kalıp kalamayacağını merak etmişti başta, ama böyle bir sorunu olmadı; tam tersine, beklemediği ölçüde hoşuna gitti nöbeti, duyduğu sesler onu farkını tanımlayamadığı bir ruh haline soktu. Son elli-altmış yıldır süregiden şehirden göç olayının, şehirlerde yoğunlaşan negatif enerjiyle açıklandığını çok duymuş, batıl inanç saymıştı bunu -iflah olmaz bir modernist olduğunu söylerdi yeterince duman içtiğinde- ama şimdi, her ne kadar Dubl'un içinde yaşamıyorduydu da, arada rahatlıkla hissedilen bir fark olduğunu görüyordu.

Kilblerin, yaptığı işe saygı gösterdiğini, meditasyonunu bozacak hiçbir şey yapmadıklarını farketti Hökl, bu yaratıkların buraya nasıl ve neden geldiklerini merak etti. On dakikalık aralarda hiçbiri yanına yaklaşmayınca, ilk fırsatta bu konuyu açmaya karar verdi.

Gün doğduğunda yerinden kalkıp yatağına giderken, nedense eski sevgilisi Agse'nin görüntüsü geldi gözünün önüne, içine aşk doldu - uzun, kıvrıkcık saçlarına yüzünü gömdüğünü, ona sarılıp uyduğunu düşündü. O kadar canlıydı ki yaşadığı duygu, ilk nöbetine karşılık aynı ödeme saydı bunu. Tam yatmıştı ki, merkeze rapor vermesi gerektiğini anımsayıp solitransın başına geçti.

Olgunluk Kitabı: Musak.

Geçen yüzyılın ortalarında kurulan ve başlangıçta günün popüler şarkılarının orkestrasyonlu versiyonlarını kamuya açık yerlerde çalınması için yeniden üreten bir şirket olan Musak, günümüzde gıda sektörü devi Makde ve oyun-oyuncak üreticisi Games'in ardından, DB'nin en büyük üçüncü şirketi olmuştur. Üretim yelpazesiyse, reklam cıngılından popüler müziğe, kitlesel tüketim ürünlerini ve şirket marşlarını, tören müziklerini ve hatta kişisel siparişleri kapsayacak kadar genişlemiştir. Bu çok farklı ürün çeşitlerinin gerektirdiği yapısal farklılaşmayı kendi bünyesindeki irili ufaklı şirketlerle sağlayan Musak, dünya genelinde yüz on bini aşkın temsilciliğe sahiptir.

Musak'ın bu ticari başarısının iki büyük sonucundan söz etmek gerekir. Birincisi müziğin, sinemanın ardından ve edebiyattan önce, geçmiş yüzyılların empoze ettiği boyunduruktan kurtulması ve kısır bir "sanatsallık" anlayışından çıkartılarak kitlelerin gerçek gereksinimlerini (ister fizyolojik, ister duygusal olsun) çok daha doğrudan karşılayabilmeye başlamasıdır. Musak'ın geliştirdiği katkılılandırım sistemi sayesinde, kitlesel üretimin bireyselleşmesi mümkün olmuştur: 3140 unsurun çeşitli varyasyonlarıyla temel bir ezginin (Musak arşivinde altı yüz milyonu aşkın temel ezgi olduğu tahmin edilmektedir) kişisel zevklere uygun olarak işlendiği ve nihai ürünlerin yaygın otomat ağından alınabildiği bu sistem, satış-pazarlama tekniklerinde bir devrim yaratmıştır.

Musak'ın ikinci etkisi, kültürel toplumbilim alanında olmuştur. DB'nin önde gelen pek çok bürokrati, Birliğin gücünü korumasında ve gelecekte sınırlarını genişletmesinde Musak'ın büyük bir payı olduğunu söylemektedir. Dünyanın her köşesinden yerel müzik örnekleri ve küresel müzik ürünlerinin yerel varyasyonlarını toplayıp yeniden küresel tüketime sunması, görsel-işitsel temelli günümüz toplumlarının kültürel alışverişini hızlandırmış, yeni bir duygusal/fiziksel iletişim kanalı yaratmıştır.

Musak'ın herkes tarafından onaylanmadığını da belirtmek gerekir. Şirkete özellikle sağ-liberal yazarlar tarafından yöneltilen en ciddi eleştiri, onyılları kapsayan üretim tarihi boyunca Musak'ın yönetsel kadrolarla, kitlesel manipülasyona alet olacak kadar iç içe geçmiş olmasıdır. Sol-muhafazakar bazı yazarlarsa, geçmişteki estetik ölçütlerin ölmesinden üzüntü duymakta, bundan da - en azından müzik alanında- Musak'ı sorumlu tutmaktadır. Arap Soykırımı olayında, sonuçların bu denli korkunç olmasının nedenlerinden birinin, Musak üretimi olan "Sen Yok Olunca" adlı parçanın kitleleri çılgnlaştırması olduğu, kanıtlanmasa da söylenelemiştir. Estetik konusundaki eleştiri hakkındaysa son sözü zaman söyleyecektir: bugün bakıldığında görülen, yeni bir çağın eski problemleri -çözememiş olsa bile- geçersiz kıldığıdır.

Yele.

Ebrino kendisi arayıp randevu verdi bana, günü geldiğinde odasına gittim, anladım: cinsiyet, cinsel organlarla değil, güçle ilgili. Güçlü pek çok insan tanıdı Simu - ailesinin çevresi genişti, çocukken eve kimlerin girip çıktığını anladığında çok şaşırılmış, ama kısa sürede kanıksamıştı. Ebrino ise başka bir kategoridendi - Proje'nin genel koordinatörünün geniş ama çok sade odasına giren Simu, kendisiyle konuşan adamın bakışlarındaki sert ışıklı zekanın, iri cüssesinin, vücut hareketlerinin, konuşurken ellerini kullanım biçiminin, sesinin bir büyüğü olduğunu düşünecekti daha sonra, o sıradaysa bu gücün karşısında ezilmemeye çalışıyordu bir kedi inadıyla.

Konu kuzeydoğudaki kampanyayla ilgiliydi. Ebrino, burada Proje'nin kamuoyu desteğinin DB ortalamasının çok altında olduğunu, nöbetçi seçmelerine başvuru düzeyinin de bu bölgede düşük kaldığını anlattı Simu'ya. Bunun nedenlerinin bir an önce saptanması ve durumun değiştirilmesi gerekiyordu. Simu kendini, çok özel bir güvene layık görülüş hissediyordu - bu görev için en uygun kişiyi bulmuş olduğundan, Ebrino'nun zekasına bir kez daha hayranlık duydu.

Dahası da vardı - şimdi Ebrino, aslında söylememesi gereken şeyler söyleyeceğini, Simu'nun bunun sorumluluğunu taşıyacağından ve değerini bileceğinden emin olduğunu ima eden bir sesle konuşuyor, ama gelip Simu'nun yanına oturmuyor, duman ya da içki ikram etmiyordu. Küçük bir kız çocuğu gibiydim, herşeyi yapabileceğimi hissediyordum onun hoşuna gidebilmek için; bacaklarımı okşadığımı hayal ediyordum, dikkatim dağılıyordu. Proje'nin düşmanlarının İsta'da örgütlendiğine, sabotajların oradan yönetildiğine dair veriler vardı ellerinde. Bunun kesin olarak ortaya çıkartılması gerekiyordu. Bir eşikten geçiyordu Proje - şimdiye kadar hiç bu kadar açık olmamıştı topyekün yenilgiye, bundan sonra da olmayacaktı, yeter ki... Kafasını kaldırdı Ebrino, avuç içlerini gösterecek şekilde iki elini öne, Simu'ya doğru uzattı. İsta yolculuğumu ayarladınız sanırım. Gülümsedi Ebrino - ilk kez yapıyordu bunu. Aslında güzel olmayan bir adam nasıl bu kadar güzel gülümseyebilir? Simu'nun İsta'ya hemen gitmesi gerekmiyordu - bazı ön çalışmalar yapılacaktı; Simu'nun dikkatini kampanya hazırlıklarına yoğunlaştırması bu aşamada daha yararlı olacaktı. Günün geri kalan kısmında çalışmadım elbette; eve döndüğümde Hökl'ün mesajını bulmak beni sınırlendirince, durdum birden, durdum.

Dilencilik sanatı.

Uzak olmak, kimi zaman tortusunu alır sevginin, berraklık sağlar, görmeyi kolaylaştırır. Hökl, dört yıl birlikte olduğu eski sevgilisi Agse'yle yıllardır görüşmüyordu; kendi istemişti ayrılmayı, birlikte yaşadıkları Neyo'dan kaçmış, Dubl'e yerleşmişti, ama uzun vadede, kanayan o olmuştu. Bir buçuk yıl sürdü Agse'nin geri gelmesini istemekten vazgeçmem, dönse berbat olacağını, ziyan olacağımızı bildiğim halde. Hökl, ondan ayrıldıktan hemen sonra Agse'nin bir kadına aşık olmasını ve onunla yaşamaya başlamasını, aksini iddia etse de kaldıramamıştı. Dubl'e çağırmişti onu; bir yıl geçtikten sonra Neyo'ya dönmeyi önermişti - Agse'ye onu görmek bile istemiyor gibiydi. Bu süre içinde Hökl'ü hemen hiç aramadı, neredeyse kaybettirdi izini. Hökl Proje'ye girmeden ancak birkaç ay önce normalleşme eğilimi göstermeye başlamıştı ilişkileri. Bir çocuğu olmuştu Agse'nin, hala o kadınla birlikteydi. Sesindeki alaycılık çoğu zaman incitirdi Hökl'ü, aradığına arayacağına pişman ederdi. Hakiki bir şefkat duyardım Agse'ye; bir gün farkettim ki, onda uzun süredir herhangi bir duygu uyandırmıyorum, ne pişmanlık, ne nefret, ne de sevgi, yalnızca umursamaz bir boz unutuş - bu duygu kara deliği karşısında ürperdim, nasıl. Yine de birşeyler, kopartıp atmasını engelliyordu - bir zamanlar çok sevdiği, kendisini deli gibi seven kadını herşeye rağmen -belki de tarihçi olduğu için- sisteminden atamıyordu.

Kilbler evin yakınlarında her zamanki şamatalarını yapıyor, Hökl'ün onlara verdiği aptal kutusunun karşısında toplanmış, birşeyler izliyorlardı. Öğledensonraydı, doğru dürüst uyuyamamıştı Hökl, bir süredir kaçık olan keyfi bugün taban yapmıştı. Simu'yu bulamamıştı - adada geçirdiği dört ay içinde sevgilisi giderek daha çok çalışır olmuştu; bugün de, nedense, aradığı desteği onda bulamayacağına karar vermişti.

Agse'nin hattı açıktı bu kez - çoğu zaman mesaja bağlı olurdu oysa. Solitransı ya da platformu olmadığı için, sıradan bir vizofonla konuşur gibi konuşmak zorundaydılar. Agse'nin görüntüsü ekranda belirince Hökl yine şaşırırdı: bir zamanlar onu o kadar güzel bulduğuna inanmak zor geliyordu.

Ne var?

Ben de seni.

Nöbetlerin iyi gidiyor mu? İki elinle tut bak.

İyi. Pek iyi değil aslında. Çok bunaldım bugün.

Niye? Sevgilin aldatıyor muymuş seni?

Vesaire. Agse'nin sesini duyduğu andan itibaren, aramakla hata ettiğini düşünmeye başlamıştı Hökl - onunla hiçbir zaman hafif olamıyordu, kendinden sıkılıyordu da, ama ağırlaşmaktan alıkoyamıyordu kendini. Bu kızın sevgisine ihtiyacım olduğunu anlatmak zorunda kalmak zor geliyor, kendiliğinden anlasa.

Velet nasıl?

Uyuyor.

Sen?

Aman, ne soruyorsun, çalışıyoruz işte.

Vesaire. İkisinde de kağıt yemeye benzer bir etki yapan görüşme bittikten sonra mutfağa gitti Hökl, meyve almak için - kilblerin bütün meyveleri bitirip kabukları ortada bırakmış olduğunu görünce yere oturdu.

Bulantı.

Zaman, herşeye rağmen, geçer - bazen insanın içinden geçse de. Dört ayı aşkın bir süredir adadaydı Hökl; nöbetlerini tutuyor, güneşin doğuşuyla birlikte düzenli olarak raporunu veriyor, birşeyler atıştırıp yatıyor, öğledensonra yeniden kalkıyordu. Nöbet başlangıcına kadar ya solitrstan indirdiği şeyleri okuyor, ilgisini çeken bir program varsa onu izliyor, ya da kilblerle muhabbet ediyordu.

Kilblere karşı ilk geldiğinde duyduğu tepki ve uzak durma isteği zamanla yerini meraka, sonra da temkinli bir ahbaplığa bırakmıştı. Çoğu karikatür gibiydi, bir karakter özelliğini çok güçlü olarak taşıyorlardı: mızımız, mıymıntı, hep hırka giyecek tıynet; bitirilmiş gibi konuşan, afyonluymuş gibi bakan ama naif ve iyi yürekli; herkesi tembellikle ve kaytarmacılıkla suçlayıp azarlayan ama kendi hiçbir şey yapmayan; sakar; iyimser, güleç ve mutlu; psikopat ve fırsat buldukça diğerlerine acı çektiren; çömez psikopat; kendini pazarlamayı, yalakalık yapmasını çok iyi bilen ve ilk fırsatta diğerlerini satmaktan çekinmeyen; katil bakışlı sofu; doğuştan asker; her zaman status quo'yu haklı bulup destekleyen; küfür cambazı; başkalarının zayıflıklarını ustalıklı saptayıp bunları esprilerine malzeme yapan ama sevimli olduğunu sanan. Çoğuyusa güreşmek ve küfretmek için tasarlanmış kuklalar gibiydi, sinsî bir kötü niyet barındırıyorlardı içlerinde. Bunlara özellikle tahammül edemiyordu Hökl, biraz yanlarında dursa elinden bir kaza çıkacağından korkmaya başlıyordu. Diğerleri arasındaysa konuşabileceği "adam"ların çıkmış olması onu rahatlatmıştı. Kendimden kurtulamasam çıldırırdım bu adada.

Bu adada çıldıracaktı gibi oluyordu yine de; kurduğu -kabullenmek zorunda kaldığı- düzenin iki yıl aynı şekilde süreceği düşüncesi, bazen kafasını kaynama noktasına getiriyordu. Umutsuzluğa kapıldığı, hiç bitmeyeceğini düşündüğü, kaçırmakta olduğu yaşama hayıflandığı bu gibi zamanlarda, geri dönebilmek için ödeyeceği değişik bedelleri düşünür olmuştu. Zaten az sayıda olan arkadaşlarını oldukça seyrek arıyordu artık; Simu'yu bile, onsuz, daha doğrusu onun hayaletiyle gölgelenmemiş bir yaşama geçebilsin diye pek aramıyor, evde bulamadığında mesaj bırakmıyordu.

Yine de, bazı geceler, dünyayı yıldızların yanından izlediğimi, dünyayı benim koruduğumu hissediyorum - benim gibi kafirler için hoş bir değişiklik.

Olgunluk Kitabı: Proje.

Proje, kuruluşundan bu yana geçen kısa süre içinde, beklenmedik bir büyüme yaşadı; bu büyüme yalnızca ekonomik anlamda olmadı. DB çapında gerçekleştirdiği organizasyon yayılması, Proje'nin insanlarla doğrudan ve iki yönlü bir iletişim kurmasını sağladı; Proje'nin nihai hedefinin ruhani sayılabilecek içeriği kamuoyunda tam da böyle algılanınca, Olgunluk Çağının yeni Kilisesinin temelleri atılmış oldu. Bugün Birliğin her yanına uzanmış Proje merkezlerinde özel meditasyon teknikleri öğretilmekte ve toplu olarak uygulanmakta, Proje'nin dayandığı kuram ve küresel mutluluk hakkında dersler verilmekte, günlük yaşam, tarih, edebiyat, müzik gibi konularda çeşitli etkinlikler düzenlenmektedir. Proje'nin aldığı kamuoyu desteği, Birlik yönetimine karşı son zamanlarda kullanmaya başladığı bir koz haline gelmiştir.

Bu kozun en belirgin şekilde, Proje'nin genel koordinatörü tarafından kullanılabilmesi anlaşılmıştır; nitekim Ebrino'nun şimdiden dini bir lider olarak algılanmaya başladığı, dahası, böyle bir rol üstlenmesi için çeşitli kesimlerin dile getirdiği bir talebin olduğu görülmektedir. Ayrıca, tıpkı ülkelerüstü diğer şirketlerde olduğu gibi, Proje'de de şirket çapında uygulanan özel bir yargı sistemi vardır ve genel koordinatör Proje'nin Yüce Yargıcı olmasının yanısıra, DB'nin en üst yargı organı olan Yüce Divanın yedi üyesinden biri haline gelmiştir. Bu kuvvetli konum onun Birlik yönetiminin tepe noktasına çok ciddi bir aday olmasını sağlayabilecektir.

Proje'nin toplumsal açıdan gelecekteki etkilerini kestirmek şimdilik zor gözükmektedir. Meditatif alanın sonuçlarını saptayabilmek için yılların geçmesi gerekecektir. Bunun da ötesinde, yaratılan nöbetçi sisteminin etkileri de ancak zaman içinde ortaya çıkacaktır - aday olma, nöbetçi seçimi, iki yıllık nöbet dönemi, nöbet sonrası toplumsal konum gibi konularda, genel toplumsal doku ve bireysel yaşamlar mutlaka önemli değişimler geçirecektir.

Şimdiye kadar yapılan çalışmalar, toplumsal sonuçlardan çok bireylerin, özellikle de nöbetçilerin ve yakınlarının nasıl etkileneceğini ele almıştır. Bazı yazarlar da, önderlik psikolojisi bağlamında Ebrino'nun biyografisine ve ruhsal-zihinsel profiline eğilmiştir.

Roll over, Beethoven.

Ekva eve geldiğinde Ridaf uyuyordu, geç olmuştu; Ekva o gün neredeyse hiçbir şey yememiş olduğu için birşeyler hazırlamaya başladı kendine. Onun tıktırısına uyanan Ridaf kalkıp abisinin yanına gitti, meyve suyu koydu, oturdu.

Yorgun olduğu halde konuşkanlığı üstündeydi Ekva'nın - bir süredir üzerinde çalıştığı ve kurmay ekibine analizlerini yaptırdığı projeyi Musak'ın koordinasyon kuruluna kabul ettirmişti. Ridaf'ın bu projeden haberi yoktu - gene nasıl bir cin kazık atacaksın müziğe? Bozulmadı Ekva, anlattı: haftalık ve aylık tutku parçaları üretimi öngörülen şekilde gidiyordu, satışlar tatmin ediciydi, ama daha uzun vadeli planlarda bir tıkanma öngörülüyordu. On yıllık yeni bir ana tarz geliştirilmesi, kendi içinde tutarlı ama bir önceki tarzdan da yeterince ayrılan bir "sound" bulunması gerekiyordu. Üzerinde çalıştıkları pilot projeler istedikleri gibi gitmemişti, deneme bölgelerinde on yılı sırtlayacağına güvenebilecekleri bir heyecan ve merak yaratmamıştı.

Bu tıkanıklık en çok Ekva'nın başını ağrıtıyordu, çünkü doğrudan onun sorumluluk alanına giren bir konuydu. Ne istersem dinlettirebilirim insanlara, iş değil; benim asıl boy ölçme çıtam, keferi yakalamak - kendi kendine büyüyecek, çoğalacak, her tarafı saracak, kendi kurallarını yaratacak bir müzik fikri. Sonunda bulmuştu - daha deneme sonuçları ve analizler gelmeden biliyordu bunu. Korkuyorum abicim. Bir kahkaha attı Ekva - korkma yavrucum, iğneden korkulmaz. İkinci binyılın klasik yapıtları taranacak, işlenecek ve tüketiciye sunulacaktı - yeni bir Barok dönem yaratacaklardı, romantik ve modern dönemler olacaktı, seçilen bestecilerin kişisel gelişimlerinin benzeşimi yaratılacaktı; opera geleneğini yeniden canlandırmayı düşünüyorlardı, madrigaller ve dinsel müzik için çok iyi fikirleri vardı. Daha önce buna benzer tekil işler yapmıştı Musak, ama bu çok farklı birşey olacaktı - tarihi yeniden dolaşıma sokacaklar, ama hiçbir şey eskisi gibi olmayacaktı. Düşünsene, insanlar sokakta giderken Bach mırıldanacak - Bach'tı değil mi senin adamın adı?

Ridaf, çoktan boşaldığı halde elinde evirip çevirdiği bardağı mutfağa bıraktı, geri geldi, bir kanala bir Bach konçertosunu, başka bir kanala da Musak'ın son hit parçalarından birini koydu, ikisi birden çalmaya başlayınca sesi iyice açtı, hiçbir şey demeden gidip yattı.

Havlu.

Söylemek istemediği halde söylemek zorunda kaldığı sözlerin derlemesi - kişinin yaşamını özetlemenin geçerli yollarından biri. Simu'yla son görüşmesi çok güzel geçmişti Hökl'ün, uzaklığın ve zaman unsurunun zorunlu olarak getirdiği gerginliği aşır tatlı tatlı konuşmuşlardı - ikisi de sevgilerinin nabzının sağlıklı bir şekilde attığını görünce sevinmişti. Şimdiyse Hökl solitransın önünde dolanıp duruyor, bu havayı yeni bir gerginlikle bozma riskini göze alıp almamayı tartıyordu. Aletin tek yönlü çalışması da sinirlendiriyordu onu - Simu'nun görüşmek istediği zamanlarda ona ulaşabilmesini, görüşme rejiminin yalnızca kendisine bağlı olmamasını isterdi. Ama bütün bunlar tali dertlerdi şimdi - bunca zamandır birlikteyim Simu'yla, ondan neyi isteyemeyeceğimi öğrenemedim hala.

Simu Hökl'e üstlendiği yeni görevden, Ebrino'yla konuşmasından, onu çekici bulduğundan söz etmişti. Sevgilisinin kariyeri adına sevinmişti Hökl, bir punduna getirirse Simu'nun Ebrino'yla birlikte olacağını da anlamıştı. Olursa anlatırdı Simu, bu konuda yalan söylemezdi; Hökl de bilmeyi bilmemeye yeğlerdi, eli kolu bağlı olsa bile. Bunları bilerek, bildiğimi Simu'nun bildiğini de bilerek, beni bu adadan kurtarmasını nasıl isteyeceğim ondan, katmanlı oyunlar değil mi ilişkileri öldüren?

Sonunda solitransı çalıştırıp görüntüsünü Simu'nun evine yollamış, Hökl'ün geldiğini gören Simu da platformun karşısına yerleştirdiği koltuğa oturmuştu. Gülümsemişti sevgilisine - yine özledim ben seni, nasıl olacak bu iş? Proje'de işler fazlasıyla yoğundu anlattığına göre, kuzeydoğu kanadında durum sandığından da karışıktı, çok ders çalışması gerekiyordu, yakında harekete geçecekti. Sen nasılsın, kilblerin eğlendiriyor mu seni, bütün dünyayı mutlu etmeye çalışmaktan sıkıldın mı?

Hökl, Ebrino'dan kendisini bu işten almasını istemenin mümkün olup olmayacağını sorduğunda Simu birşey demedi önce, sadece Hökl'e baktı; uygun bir an bulur bulmaz onunla konuşacağını söyledikten epey sonra anımsadı gülümsemeyi. Nöbetçilerin görev süreleri dolmadan görev yerlerini terk etmesi büyük bir suçtu ve cezası dört yıl süreyle tüm sosyal haklardan men edilmektir. İş, ikamet, seyahat, eğlence gibi pek çok alanda sıkı sınırlamaları kabul etmek zorunda kalacak, ufak bir ihlalde çok daha ağır şekilde cezalandırılacaktı. Bu adada tek başına olmak, her gece on iki saat nöbet tutmak, kaydadeğer hiçbir şey yaşayamamak başka birşeye benzemiyor, aldır beni buradan.

Asil bir vahşi.

Farklılığı yaptıklarından çok, yapmadıklarıyla anlaşılıyordu - bir kilb için hastalık derecesinde sessiz ve hantallık derecesinde sakindi; güreşmiyordu; aptal kutusuna ilgi göstermiyordu. Yoksa ilk bakışta dikkat çekmiyordu Jas - kilbler arasındaki tek siyah o değildi; ondan uzun ve kısalar, şişman ve zayıflar vardı; başkaları da gözlerini boyuyordu.

Hökl bir nöbet sonrası yatmaya giderken karşılaşmıştı Jas'la - bir ağacın dibine oturmuş onu seyrediyordu, belli ki uzun bir süreden beri oradaydı. Başta aldırmadı Hökl, içeri girdi, raporunu verdi, birşeyler yedi, duş aldı; yatmadan önce dışarı bakınca kilbin hala orada olduğunu gördü. Bu da nereden çıktı - sürüden ayrılanı kurt kapar, bilmiyor mu?

Yanına gittiğindeyse, Jas'ın parlak, iri gözleriyle ve hiçbir kilbde görmediği gülümsemesiyle karşılaştı, yorgun olmasına karşın yanına oturdu; adını, ne zamandır bu ağacın altında oturduğunu, nedenini sordu. Tok ama yumuşak bir sesi vardı Jas'ın, bu da şaşırttı Hökl'ü - kilblerin çoğunun sesi nedense cırtlak oluyordu. Derdi Hökl'ün ne yaptığını görmektir - daha doğrusu meditasyon yaptığını öğrenmişti, ama bunun nasıl yapıldığını, ne işe yaradığını öğrenmek istiyordu. Hökl gülümsedi - öğrenmek isteyen bir kilb; daha neler göreceğiz bakalım. Sonra kızdı kendine, telaşla anlatmaya başladı.

Anlattıklarına kendi de şaşıyordu. Meditasyon yaparken hissettiği huzurun yanısıra, çok daha büyük bir barış duygusunun parçası olduğunu, bu duyguya kendi benliğiyle katkıda bulunduğunu, bunun dönüp kendi huzurunu arttırdığını, Dubl ve burası arasında, meditasyon açısından bu kadar büyük bir fark olabileceğinin aklına bile gelmemiş olduğunu anlattı. Jas dikkatle dinliyordu; Hökl'ün pek huzurlu bir insana benzemediğini söyledi, nasıl oluyordu da başkaları için huzur üretebiliyordu? Hökl duraladı - doğru söylüyorsun, benim gibi adama emanet edilir mi dünya?

Adaya gelmeden önceki yaşamı hakkında konuşmaya başladı Hökl - önce sevgililerini, kimleri nasıl sevdiğini, sevginin nasıl bittiğini, bitebildiğini, bir daha bulamayacağına inandığın sırada içine alacak yeni birisini bulmanın güzelliğini, Simu'yu anlattı. Ailesinden bahsetti, ama çok değil. İşine geçti, neden tarihçi olduğunu, geçmişiyse tüm ilişkisini kesmeye ve geleceğe bakmamaya kendini koşullandırmış bir çağda tarihle uğraşmanın zorluğunu, anlamsızlığını anlattı.

Jas, onu uykusundan alıkoyduğu için özür dileyip gittiğinde, ne çok konuşmuş olduğunun farkına vardı Hökl, içinde beslediği tüm uzaklıkların daha da artmış olduğunu, bunun biraz da duyduğu özlemin körlenmiş olmasından kaynaklandığını hissetti. Ne var ki kendine acıma, uykunun yerini tutmuyordu.

Olgunluk Kitabı: Yargı.

Dünya Birliğinde yargı sistemi üçlü bir yapıya dayanır: özerk ülke yargısı, korporatif yargı ve Birlik yargısı. Birliği oluşturan ülkelerin Birleşme öncesi özgün yargı sistemlerinin bir kısmı günümüzde de varlığını sürdürmektedir. Özerkliğin koşullarından sayılan bu durum, yine de işlevsel olmaktan çok simgeseldir, çünkü yapının diğer iki ayağı yıllar içinde çok daha fazla önem kazanmıştır.

Korporatif hukukun geçmişi çok eskiye dayansa da, ülke hukukunun önüne geçmesi ve kendine özgü, ülkelerüstü bir yargı sistemi oluşturması görece yenidir. Bunda belirleyici olan, çokuluslu şirketlerin kendi gereksinimlerinin ülkeden ülkeye değişen yargı sistemleriyle karşılanamaması ve bu şirketlerin öneminin ve ekonomik gücünün, taleplerini gerçekleştirebilecek düzeye ulaşması olmuştur. Öncelikle şirket çalışanlarının işyeri ve işin kendisiyle ilgili olarak tabi olacağı yasaların saptanması ve uygulanmasına eğilen ve böylece sınırlı bir güçler birliği oluşturan korporatif yargı, bir sonraki aşamada hem kapsamına aldığı hukuk alanlarını genişletmiş (örneğin medeni hukukun önemli bir bölümünü içerir olmuş), hem de ilişkiler zinciri mantığıyla, doğrudan şirket çalışanı olmayanların da korporatif yargıya tabi olması sağlanmıştır. Bunun sonucunda, farklı şirketlerin alanlarının kesiştiği, yasalarının ve prosedürlerinin çeliştiği durumlarda ortaya çıkan sorunları gidermek ve eşgüdüm sağlamak amacıyla bir Yüksek Mahkeme kurulmuştur. Yüksek Mahkemenin kararları, bünyesindeki şirketlerin yargı organları için bağlayıcıdır. DB yönetimi, şirketler için korporatif yargı hakkını Yüksek Mahkemeye tabi olma koşuluna bağlamıştır. Çıkacak ihtilafların çözülebileceği en üst temyiz makamı, Yüce Divandır. İki DB temsilcisi, bir Yüksek Mahkeme temsilcisi ve dört şirket yüce yargıcından oluşan yedi kişilik Yüce Divan, DB yönetimi tarafından denetlense de, Birlik yönetimine tavsiyelerde bulunma hakkına sahiptir ve uygulamada, bu tavsiyelerin henüz hiçbirinin reddedilmemiş olduğu görülmektedir.

Birlik yargısı, yukarıdan da anlaşılacağı üzere, daha çok şemsiye görevini üstlenmiş bir oluşumdur. Ortaya çıkışından bu yana ülke yargısının özerklik alanını parça parça devralmışsa da, korporatif yargının güçlenmesi karşısında, bunun getirdiği çoğul yargı ortamının yetersiz kaldığı ya da kilitlendiği durumlarda devreye girmekle yetinme noktasına gerilemiştir. Yüksek Mahkeme kadrolarında DB temsilcilerinin daha yüksek oranda bulunmasını sağlamak için yürütülen çalışmalar, korporatif yargının tekeli bir güce sahip olmasını engellemede önemli bir rol oynamışsa da, şirketler ve DB arasındaki yargı hakkı savaşımı sürmektedir.

Açlıkla terbiye.

Geçmişte her ekonomi öğrencisinin bildiği gibi, talebi olmadan arz edilen aşkın değeri yoktur. Hökl bile biliyordu bunu; Agse'yle yeniden bir ilişkiye girmesi mümkün değildi, bunu aslında istemiyordu da, ama çoktan iyileşmişken, adadaki yoksunluğun sonucu olsa gerek, hastalığını yeniden nüksettiriyordu işte. Eski kafalıyım ben, aşık olmam, aşık etmem gerek. Ne var ki Agse'nin ayakları yere basıyordu, Hökl'ün uzun mesafeden sunduğu aşkı da fantastik, yararsız ve çocukça buluyordu. Gururunu okşayan bir yanı vardı elbette, ne de olsa vaktiyle onu süründürerek terk eden adamdı Hökl; ama bir erkeğin yapabileceği en büyük hatayı yapmıştı sonuçta, bir kadının gururunu kırmıştı.

Ayrılışlarını unutmuyordu Agse - Hökl bir önceki sevgilisiyle sevişmiş, bunu Agse'ye yumuşatmadan anlatmıştı. Hiçbir şey söylememişti Agse, biraz ağlamış, çok üzülmüş, ama susmuştu, Hökl'ün onu sevdiğine inanıyordu. Bir ay geçmeden, bir akşam gittikleri lokantada Hökl'ün yolladığı mesaj Agse'nin portunda belirmişti - birine aşık olduğunu, ne olacağını bilmediğini ama bunu yaşaması gerektiğini, özür dilediğini söyleyen bir mektup. Sevdiği insana neler hissettireceğine bu kadar körleşmesine yol açan tutulma, nasıl birşeydi? Bacakarasına sıkı bir tekme geçirmek istediği halde yine hiçbir şey söylememişti Agse - dışarı çıktıklarında sessizce biraz yürümüşler, birbirlerine sarılmışlardı. Hökl onu sevdiğini söylemişti. Gerçek aşk sandığı şey dört-beş hafta sonra bitince Hökl yeniden ortaya çıkıvermiş, Agse'yi kahveye çağırmıştı; yemeğe kalmadan gitmişti Agse, Hökl'ü uzun süre hiç aramamıştı. Sonra o birini bulmuştu işte.

Yazık ediyorsun kendine, o kamyon şoförü hatundan daha iyisini bulamadın mı?

Sen misin yavrum daha iyisi?

Vesaire. Agse'nin tavrını duygusal saldırganlık olarak kaydediyordu Hökl. Öte yandan Agse de çoktandır kendi özel yaşamından sıkılıyordu, işini değiştirmekle yetinemeyeceği belli olmuştu, tümüyle yenilemesi gerekiyordu yatağını, ama yapacağı değişiklik Hökl'ü içermeyecekti, bundan emindi. Annelerinin şımarttığı oğlan çocuklarıyla uğraşmaktan bıktım - gitsinler, çıktıkları yere girsinler.

Çok eğleneceğimi biliyordum: baştan çıkartmak için gıdıklayıcı bir istek duyduğum adamdan, sevgilimin dönmesini sağlamasını isteyecektim - bundan iyi flört mü olur? Simu Hökl'le konuştuktan sonra koltuğundan kalkmamıştı uzun bir süre; gözleri Hökl'ün görüntüsünün belirlediği yere dalmış, dağınık düşüncelere kapılmıştı. Bu işin ona kalması Simu'yu huzursuz etmişti, ama bunu kendine itiraf etmesi çok kolay olmamıştı. Kötü birşeyler olacağı duygusu kaplıyordu içini. Eğer becerebilirse Hökl dönecekti, çok zaman olmuştu, oradaki sıkıntılarından kurtulacağı ve yaşamına döneceği için seviniyordu, çıldırmasa bile. Herşey bir yana, çok iyi bir dosttur Hökl, güvenlik ağı gibidir ben dengesizliklerimle yürümeye çalışırken. Nöbetçisi geri geldikten sonra nasıl bir yaşamın onları beklediği konusu endişelendiriyordu Simu'yu. İlk etapta onu asıl rahatsız edense, Ebrino'nun karşısına böyle bir taleple çıkmaktı - zaten herhangi bir eşitlik söz konusu değildi aramızda, iyice gebe kalacağım.

Simu'nun Ebrino'ya ulaşması birkaç gün sürdü - sık sık çıktığı yolculukların birinden yeni dönmüştü, işi başından aşkındı. Simu bir sabah işe her zamankinden erken geldiğinde çağırıldı, afyonu patlamamıştı daha, söylene söylene gitti. Konuya hemen girmek istemiyordu, önce kuzeydoğu kampanyası için yaptığı şeyleri anlatmaya başladı, fakat içinden bir ses ısrarla Ebrino'nun onun neden orada olduğunu bildiğini söylüyordu. İşle ilgili anlattığı şeyler hakkında Ebrino hiçbir yorum yapmayıp, sanki Simu'yu çağırın o değilmiş gibi sessizce ona bakmayı sürdürünce Simu neredeyse elinde olmadan Hökl'den söz etmeye başladı; Proje'ye katılmadan önce yaptıklarını, formasyonunu, hatta ilişkilerini anlattı. Sizden böyle birşey istemek beni çok rahatsız ediyor, ama durumu gerçekten kötü olmasaydı Hökl benden bunu yapmamı istemezdi, bilirdi çünkü.

Ebrino da bilir gibiydi bunları, yine de hiçbir şey söylemiyordu - sonra yerinden kalktı, Simu'nun da kalkmasını beklediği belliydi; elini onun beline hafifçe koyup yol verdi, birlikte binanın en üst katına çıktılar. Simu buraya ilk kez geliyordu - karşılaştığı yüksek teknoloji ortamı, bir günah tapınağına giriyor duygusu yarattı onda. Dünyayı teknolojiden kurtarmanın bedelini birilerinin ödemesi gerekirdi herhalde. Ebrino'nun bakışlarını işbirlikçi bir edayla karşıladı Simu. Geldikleri yerden, bütün dünyadaki nöbetçilerin izlendiğini ve kayıtlarının tutulduğunu anlaması uzun sürmedi, Hökl'le yaptıkları solitrans görüşmelerinin ona gösterileceğini de hemen ardından anladı.

Öyle olmadı oysa - tapınağın ortasından geçip bir asansöre bindiler, terasa çıktılar. Müthiş bir görüntüydü karşılarına çıkan - dünyayı buradan ben de yönetirim. Kahvaltı edeceklerini, ancak masanın başına geldiklerinde anladı Simu. Ebrino Hökl'le ilgilenecekti, ama önce karınlarını doyurmaları gerekiyordu.

Çarkıfeleğin rüzgarı.

İnsan, tutunan hayvandır - tutunduğu dalın ağaçla bir bağlantısı kalmamış olsa bile. Hökl adadaki altıncı ayını doldurmak üzereydi ve ilk baştaki alerjik belirtilerin çoğunun geçmiş olduğunu o da görüyordu. Nereye konulsa yetişecek bir kaktüs kadar değildi belki uyum yeteneği, ama yine de fena değildi. Proje yönetimi, yüz yirmi bin nöbetçi arasında çok daha ciddi sorunlarla karşılaşılıyordu herhalde. Kabullenmesini değilse de alışmasını sağlayan şeylerin başında, gariptir, kilbler geliyordu.

Kilblerin tam ne olduğunu hala çözememişti Hökl, ama birşeyler öğrenebilmişti. Bu adaya ondan az önce getirilmişlerdi, ama hiçbirini nereden geldiklerini bilmiyordu; iki yılın sonunda da belirsiz bir yere gideceklerdi - yeni nöbetçiye yeni kilbler verilecekti, belki bir rotasyon uygulaması söz konusuydu. Hökl bunu anlayabiliyordu - kilblerin deneyimden, birikimden, eskilikten kaynaklanacak bir üstünlük elde etmesini istemiyor olmalıydı Proje. Görevleri nöbetçiye yardımcı olmak, daha çok da ona bir tür uyarıcı sağlamaktı. Öte yandan, adaya ilk geldiğinde duyduğu tepkiyi epey sulandırması gerekmişti: ya sandığı kadar iki boyutlu değildi kilbler, ya da geçen zaman içinde derinlik kazanmaya başlamışlardı. Yedi-sekiz kişilik bir arkadaş grubu oluşmuştu Hökl'ün ve Jas'ın da dahil olduğu; birlikte yemek yiyorlar, adada dolaşıyorlar, solitransla oynuyorlar, muhabbet ediyorlardı. Hökl temel meditasyon tekniklerini öğretiyordu onlara; tarihçi olduğunu öğrendiklerinden beri de tarih sohbetleri düzenliyorlardı. Hep birlikte dolaşan iki kilble müzik bile yapıyordu. Yeni bağımlılıklar geliştiriyorum işte; oyun sürmeli.

Yine de ilişkileri her zaman pürüzsüz değildi. Kilblerin kendi aralarında bir hiyerarşi kurulduğunu fark etmemişti Hökl; bir öküz benzeyen ama satranç oynamayı seven Mes'in kendi kendine kurallar koyduğunu ve uymayanlara fiziksel cezalar verdiğini, herkesin önünde küçük düşürdüğünü ve daha kötüsü, diğer kilblerin bunu eğlenceli bulduğunu öğrenince duruma el koymuş, kendisini bile şaşırtan bir şekilde hapis cezası vermişti Mes'e.

Adasıyla doğrudan ilgisi olmayan iki yeni huzursuzluk kaynağı da bulmuştu Hökl. Birincisi, bir tür çaresizlik duygusuydu - kader çarkım şu anda dönüyor ve ben yalnızca bekleyebiliyorum. Adadan kurtulmayı ummaya cesaret edemiyor, ama bir yandan da bunun olacağına tam bir güven duyuyordu. Belirgin bir dengesizlik yaratmıştı bu durum onda; en eğlendiği noktada gözleri yukarı kayıyor, adını bildiği tanrılara bakıyordu. Simu'yu çok özlediğini en yoğun olarak hissettiği anın ardından, döndüğünde görmek isteyeceği başka kadınları düşünmeye başlıyordu.

İkincisiyse daha az elle tutulur birşeydi - belleğinin güçten düştüğünü hissetmeye başlamıştı Hökl, özellikle isimleri ve tarihleri anımsamakta güçlük çeker olmuştu. Benim için daha büyük lanet var mı, tarihçiyim.

Olgunluk Kitabı: Olgunluk Çağı.

Modern Çağın can çekişerek bitmesinin ardından gelen onyıllar boyunca, tarihsel paradigmanın değişmekte olduğu biliniyor, ama yeni paradigmanın özellikleri konusunda belirsizlik sürüyordu. Bugün bakıldığında açıkça görülen bazı işaretlerin o sıralarda farkedilmemiş olmasını doğal karşılamak gerekir - bu yüz elli yıllık avantaj, modernizmin ana özelliklerini sürdürerek evrimleşmiş bir “modus vivendi”nin yürürlüğe sokulmadığını gösterdiği gibi, bunun tersine modernizm öncesine dönüşü simgeleyen, daha özgül olarak da Ortaçağın “Weltanschauung”unu modernizmin kimi öğeleriyle birleştiren bir çağın başlamamış olduğunu da ortaya koymaktadır.

“Olgunluk Çağı” adını ilk kez ünlü şair Hyeb önermiştir; terimin yaygın kullanıma girmesiye bundan yaklaşık yirmi yıl sonra, son büyük siyaset kuramcısı olarak anılan Sandr’ın aynı adlı dev yapıtı sayesinde olmuştur. Sandr’ın bireysel ve toplumsal gelişim süreçleri arasında koşutluklar olduğunu savlayan kadim toplumsal kurama gönderme yaparak, insanlığın yenidoğan, çocuk, ergen ve genç aşamalarından geçip olgunluk dönemine girdiğini öne sürdüğü ve bunun sonuçlarını araştırdığı yapıtı, günümüzde de bu çağın en kavrayışlı biçimde ele alındığı inceleme olma özelliğini korumaktadır.

Bu çağın belirleyici özelliğinin, yüzyıllardır sürmekte olan iki çelişik sürecin, evrenselleşme ve özgülleşmenin yarattığı diyalektik ilişkinin çözünmesi olduğu söylenebilir. Bu çözünmenin sonunda toplumsal yapıların geçirdiği dönüşüm, eşzamanlı olarak üretim ilişkilerine, küresel ve yerel yapılara yansımıştır. Teknolojinin, Modern Çağdaki aksine sürükleyici bir güç olmaktan çıkıp marjinalleşmesi; şehirleşme yapısının tersine dönüp şehir merkezlerinin üretim-yoğun bir gettolaşma yaşamaya, geç dönem modernizminin “tarihsel doku” saplantısının aşılmasıyla yeniden yapılanmanın hız kazanması ve şehir elitlerinin yörüngede konumlanması; eko-sistemle bütünleşme devriminin hız kazanması ve döngüyü tamamlayarak teknolojiyi, doğayla uyumlu, gizemleşiklikten arındırılmış bir büyüselleştirmele ikame etmesi, Olgunluk Çağını tanımlayan gelişme ve sonuçlar olmuştur.

Bütün bu dönüşümlerin kendi çelişkilerini yarattığı da bugün görülmektedir. Bunlardan en önemlisi kuşkusuz, yeni dünya düzenini mümkün kılan ve “şehir fareleri” olarak anılan üretim güçlerinin varlığının, söz konusu düzenin kendisini tehdit edecek bir konuma gelebileceği endişesidir. Önde gelen pek çok yazar, önümüzdeki onyıllarda bu eksenden toplumsal patlamalar doğabileceği yönünde uyarılarda bulunmaktadır.

Kardeşlik üzerine.

Ekva'nın eski sevgilisinin ölüm yıldönümüydü. Geleneksel partiyi düzenlemek bu sefer zor olacak gibiydi - Ridaf bir-iki aydır eve pek uğramıyor, kemancı bir arkadaşıyla yeni bir çalışmaya başladığından, çoğu gece onda kalıyordu. Bu konuda konuşmalar da, Musak projesi konusu açıldığından beri aralarında bir soğukluk olduğunun ikisi de farkındaydı. Kabuk düşene kadar böyle. Parti günü yaklaşıyordu oysa - parti kırgınlık kaldırmazdı.

Bu üçüncüsü olacaktı. Ridaf'ın fikriydi parti işi; yılda bir gece, doğumgününde, “onun en sevdikleri” etkinlikleri düzenliyorlardı arkadaş grubu olarak. Yemekler, müzikler, konuşma konuları, içki çeşitlerine uygulayarak başlayan bu “oes” kıstası, daha sonra gülüş biçimlerine, saç stiline, giysilere, erkek türlerine doğru genişlemiş, bu partideyse en yaratıcı uygulamanın ödüllendirilmesine karar verilmişti.

Ekva'yla Ridaf'ın kardeşlik kariyerinde uzun ayrılıklar olmuştu, çocukluklarından beri farklı şehirlerde okula gitmişler, birbirinden uzak yerlerde çalışmışlardı. Buna rağmen, yirmili yaşlarında, çok yakın düşmüş olduklarını görmüştü ikisi de - mekan olarak değilse de, ruhlarının geldiği yer olarak. Geceleri bana masal anlatırdı Ekva, ben daha dört yaşındaydım, elini tutmadan uyuyamazdım. Ekva ise, kızkardeşinin o yaşlarda birşey istediğinde ya da sinirlendiğinde kafasını oraya buraya vurduğunu anımsardı - şımarıklıktan yaptığını bilirdim, çok korkardım yine de; ateşi yükselmişti bir keresinde, onsuz yalnız kalacağımı ilk kez hissettiğimde korktum, çok.

Kendi yaşamlarını sürmeye başladıktan sonra birbirlerinin alanlarını paylaşır olmuşlardı, sevgililer hakkında akıl alıp veriyor, yeni adayları gizlice birbirlerinin onayına sunuyorlardı. Ridaf, Ekva'nın son sevgilisini pek uygun bulmamıştı ilk başta, ama zamanla iki kadın çok iyi anlaşmış, ilginç bir üçgen çıkmıştı ortaya. Ekva ekabirdi de Ridaf kendi omuzlarında hissediyordu bu üçgenin ağırlığını, arada kalan o oluyordu, kimi zaman dayanamayıp pes ediyordu - ne haliniz varsa görün, ben Bach'a gidiyorum. “Back to Bach” - üçü arasında bir gülme parolası haline gelmişti bu söz.

Cenazeyle birlikte yeni bir dönem başlamıştı iki kardeşin yaşamında. Yıllar sonra yeniden aynı evde yaşamaya başlayınca da, aile evlerindeki roller canlanıvermişti. Anımsamanın hüznüyle yaşıyorlardı biraz; ağırlıkla çalışıyoruz, iyi koşucuyuz ikimiz de. Nitekim gerginliği bir kenara bırakıp sonunda partiyi birlikte organize ederken ve parti süresince, epeydir olmadığı kadar yanyana durmaları bile bu hüzne ve birbirlerine yaklaştırmıştı Ekva'yla Ridaf'ı. Artık ciddi bir Musak konuşması yapabilirlerdi; yapmayabilirlerdi de.

Şecaatin sirkatini.

Küçük çocuklar öyledir - gözlerimi kapattığımda kimse beni görmüyor artık; koltuğun arkasına sakladıkları yastığı yok oldu sanıyorum görmeyince. Ebrino'yla yaptığı görüşmeyi Hökl'e anlatmak için acele etmemişti Simu; Hökl anlaşılabilir bir şekilde, o aralar pek fazla aramamıştı; Simu'ysa evdeyken bile solitransı açık tutmamıştı. Neden sonra Ebrino'nun konuyla ilgileneceğini söylediğini Hökl'e aktardığında, umut verici bir yorum yapamamıştı. Bilmiyorum, boğazıma takıldı kaldı - ağrıma gitti sevinmesi.

Hökl'süz geçen altı ayı gözden geçiriyordu Simu, belirgin bir telaş duygusuyla yapıyordu bunu, sanki gerekli sonuçlara varamadan sevgilisi çıkıp gelecek ve onu hazırlıksız yakalayacakmış gibi. Bu ayrılık bekleneni vermemişti - başlarda özlemeyi özlemiş olmasının verdiği heyecan sonradan tavsamış, Hökl'ün Dubl'de takip edilmesi gereken işlerini sevgiyle, koşturarak yapmaz olmuştu. Romantik bir imge olarak bile canlandırmakta zorlanıyordu sevgilisini kafasında - duygusallaştığı anlarda aklı gitgide daha çok başkalarına sekiyordu.

Öte yandan, ona Hökl'ü tatlı tatlı anımsatan şeyler de yok değildi - evde yalnız geçirdiği bir tatil sabahı dinlediği bir albümü, birlikteyken yatakta dinlediklerinin gelmesi aklına; haber spikerinin bir cümleyi devriş biçimi; birden, o anda üzerindeki herşeyi Hökl'ün ona almış olduğunu farketmesi. Böyle anlarda, hemen şimdi dönmesini istiyordu, daha fazla dayanamayacakmış gibi geliyordu. Gelmediği için de acılık, küskünlük artıyordu içinde. Solitrانstan da nefret etmeye başlamıştı - teknolojik serap, başka birşey değil.

Ve korkuyordu. Büyük olasılıkla geri gelecekti Hökl, belki bir-iki hafta sonra yanında yatıyor olacaktı; geldiğinde, aşkının geri gelmemiş olma olasılığı korkutuyordu Simu'yu - nereye koymuştum, buralardaydı, bulamıyorum şimdi. Bulamazsa, Hökl geldikten sonra da bulamazsa ne yapacağını bilemiyordu - Hökl iyiydi, ona iyi geliyordu, ama bu yetmeyecekti. Birlikte oldukları bunca zaman boyunca bağışıklık sistemi çok iyi çalışmıştı, hatta alışık olduğundan daha iyi performans göstermişti, ama son dönemde direncinin iyice düştüğünü görmek de kaygılandırmıştı onu - erkeklere zaafım var, evet, ama Hökl'le eşit koşullarda değilken yapmak istemiyorum bunu.

Bu isteksizliği beceriyle saklayabiliyordu - altına yatırdığı, parmaklarını ve penisini içine aldığı, bir eliyle testislerini tutup öbür elinin turnaklarını göğsüne batırdığı, üzerine eğilip iştahla açık ağzına salyalarını akıttığı adamın, Simu'nun ruh halinin farkında olduğunu söylemek zordu.

Devrimcilerin günbatımı.

Bir akşamüstü Jas'la Hökl adanın çevresinde yürüyüşe çıkmıştı, tarihin sonunun gelmesi fikrinin tarihi hakkında konuşuyorlardı - kendilerinininki gibi, biyolojik bir sürecin orta aşamasında olduğunu düşünen, dolayısıyla bu sürecin ölümle sonuçlanacağını baştan kabul etmiş bir çağda bile, "status quo"nun sonsuza dek süreceğine inananlar ve böyle davrananlar çoktu. Jas bunun, halinden memnun olan insanlar tarafından, halinden memnun olmayanları yıldırım için söylenmiş bir yalana benzediğini söyleyince güldü Hökl, en büyük devrimcilerin bile bir yerden sonra tarihin gelişiminin biteceğini iddia ettiğini anlattı. Marx'ın adı geçecekti bu konuşmanın bir yerinde, ama Hökl anımsayamadı. Jas Hökl'ün bir devrimci olup olmadığını sorunca da ne diyeceğini bilemedi; devrimlere güvenmemeyi öğrenmişti - istediğin kadar hızlı git, kendi ruhunu ve toplumunkini beklemek zorundasın. Uzun bir sessizliğin ardından, bu adadan kaçmayı düşündüğünü söyledi Jas.

Belli ki bu konuya kafa yormuştu - Hökl'ün nöbet süresinin bitiminde adadan gitmesiyle başlarına kötü şeyler geleceğinden emindi. Gördüğü rüyaları anlattı - kilblerin rüya görmediğini sanan Hökl, Jas'ı şaşkınlıkla dinledi ve dinledikçe arttı şaşkınlığı - şehir farelerinin sefil yaşantılarından kesitler anlatıyordu sanki. Adaya gelmeden önceki yaşamı hakkında herhangi birşey anımsamıyordu Jas, ama Hökl ona şehir farelerinin ne olduğunu anlatınca, bakışları donuklaştı - kilbleri ya öldüreceklerini, ya da bir şehrin göbeğine yollayacaklarını düşünmeye başlamıştı. Hökl'ün devrimciliğini sorması bundandı - nöbet süresi bittiğinde, Dubl'e geri döneceği zaman onun kaçmasına yardım edip edemeyeceğini öğrenmek istiyordu. Hökl, ilk kez görüyormuş gibi baktı Jas'a; onun şaşkınlığını doğru yorumlayan Jas, merak etmemesini, başını kesinlikle belaya sokmayacağını, herşeyi kendisinin ayarlayacağını anlattı. Bunu nasıl yapacağı Hökl için büyük bir bilmeceydi. Öteki kilbler ne olacak - sen kendine mi devrimcisin yalnızca? Ses çıkarmadı Jas, kumların arasından aldığı bir taşı okyanusa fırlattı; taşın düştüğü yere bakarak, tanrının bile dünyayı yedi günde yarattığını söyledi. Hökl'ü güldürdü bu söz - yedi değil altı, ayrıca senin de acele etmen gerekecek, yakınlarda gidebilirim çünkü.

Güneş batmak üzereydi; dönüş yolunda ikisi de sessizliği bozmadı - uzun ve zorlu bir yola layık bir endişe büyütüyorlardı aralarında.

Olgunluk Kitabı: Şehir Fareleri.

“Şehir fareleri” bir negatif efsane olarak yıllar içinde gelişmiştir; ne zaman ortaya çıktığı kesin olarak saptanamamışsa da, farklı isimler altında benzer betimlemelerin yüzyıllardır yapıldığı bilinmektedir.

Olgunluk Çağında şehir, önceki çağlarda taşıdığı anlamdan, yüklendiği işlevden ve sahip olduğu düzenden uzaklaşmıştır. Eski çağlardan beri şehir merkezlerinde görülen yoğunlaşmanın yığılmaya dönüşmesinin ardından, karadeliklerin kendi üzerlerine çökmesine benzer bir süreç yaşanmış ve “gettoyla çevrili yüksek talep odağı şehir” modeli tersine dönerek “merkez gettoyu çevreleyen, yüksek talebi yayan yörünge” modeli ortaya çıkmıştır. Süreç bununla tamamlanmamış, getto-centrum, Çağın reddettiği, unutmak ya da yoksamak istediği ama onsuz yapamadığı şeylerin birleştirildiği yer haline gelmiş, bu özelliğiyle de ilk başta simgesel olan yalıtılmışlığı zaman içinde fiziksel ve neredeyse mutlak bir gerçekliğe dönüşmüştür.

Bugün şehir merkezleri, günümüzün getirdiği “iyi yaşam” tanımına uymayan etkinliklerin, yani yüksek oranda teknoloji kullanımını zorunlu kılan, uzun çalışma saatleri gerektiren, yoğun bir yabancılaşmaya yol açan tüm hizmet ve üretim etkinliklerinin toplandığı yerler olduklarından, bu bölgelere gösterilen talep giderek düşmüş, yalıtım tam olarak sağlandıktan sonra da buralara ancak özel izinle girmek mümkün olmuştur. Konunun popüler gündemden düşmesi, bir tür toplumsal “nesne sürekliliği” zaafından kaynaklanmaktadır. Şehir fareleri efsanesinin doğması da büyük olasılıkla buna bağlıdır: insanca yaşam koşullarını ve ortamlarını yaratmak için, insana benzeyen ama insan olmayan yaratıkların, insanca olmayan koşullarda, insanların yapmak istemediği işleri yapmak üzere “üretildiği” ve yaşamları boyunca getto-centrumlara mahkum kılındığı düşüncesi, kitlesel suçluluk duygusunu beslediği için olsa gerek, büyük yaygınlık kazanmıştır.

Popüler kültür ürünlerinin pek çoğunda, şehir fareleri değişik açılardan işlenmiştir; bunların önemli bir kısmının romantik, gizemli ve hatta eğlenceli olduğunu da vurgulamak gerekir. Özellikle çocuklara yönelik ürünlerde, fare imgesinin, eskilerde sıkça kullanılan ve hemen hep olumlu yan anlamlar taşıyan karınca imgesinin yerini almış olduğu görülmektedir. Horkad gibi bazı düşünürlerse, bu efsanenin gerçeklik değeri ne olursa olsun, kapital çağının doğuşundaki kabusa benzer bir kabusun yeniden yaratılmış olduğu varsayımından yola çıkarak kapsamlı ancak pek bilinmeyen toplumsal eleştiriler ortaya koymuştur.

Zarif planlar.

Dubl her günkü hareketliliğini yaşıyordu; DB'nin yönetim binalarında, Proje'nin merkezinde, başkentteki diğer ofislerde olduğu gibi alışılmışın dışında bir durum göze arpmıyordu. Ancak daha dikkatli ve yetenekli bir gözlemci, haberalma birimleriyle tepe yönetimleri arasındaki trafiğin canlılığının, okunmadan geçilmeyecek bir işaret olduğuna hkmedebilirdi.

Henüz ayyuka çıkmış birşey yoktu, ama Birliğin kuzeydoğu kanadında ve özellikle İsta'da, Birlik yönetimine karşı bir ayaklanma hareketinin hazırlıklarının yapıldığı bilgisi başkente ulaşmış ve farklı kanallardan doğrulanmıştı. Günlük yaşamın birer parçası haline gelmiş yüzlerce irili ufaklı çetenin arasından hangisinin böyle bir amaç benimsediği ve nasıl bir güce sahip olduğunu saptamak çok kolay değildi - araştırmalar sürüyordu.

Farklı bir nedenden ötürü Proje'nin de dikkati bu bölgeye yoğunlaşmıştı - yine İsta'dan geliyordu sinyaller. Musak yönetiminin, Proje'ye karşı gizli bir savaşım rgtlediğinden ve kamuoyu desteğini düşürmek için çalışmalar yaptığından bir süredir kuşkulanılıyordu, ancak şimdi, kazı çalışmalarının doğrudan sabote edilmesi, Proje yöneticilerinin öldürülmesi gibi bazı olayların arkasında da Musak'ın olduğu, hatta Karadeniz'de kendi kazısını başlatmaya hazırlandığı yönünde duyumlar vardı. İsta'da birşeyler oluyordu.

Bu hareketli günün akşamında Ebrino ile Simu, Proje'ye bağlı şirketlerden birinin Lond'da yeni açtığı lokantadaydı, Proje yönetiminden altı kişiyle birlikte. Konu kuzeydoğu kanadıydı elbette, ancak Ebrino, o sabah DB Başkanıyla yaptığı uzun görüşmeden hiç söz etmiyordu. İsta'da iki kollu bir hareket yapılmasına karar verilmişti - birisi Simu'nun yönettiği ve zaten bilinen harekattı, ikincisiyse gizli tutulacaktı ve alışılmadık, dolayısıyla da beklenmedik bir bilgi toplama yöntemi izlenecekti. Ebrino, Simu'ya bakarak, İsta'ya bir amatörün gönderileceğini anlattı - profesyonel bir istihbaratının altından kalkamayacağı bir insani ilişki boyutu vardı harekatta, ağır bir görevdi bu, gerektiğinde bilgi toplamaktan fazlasını yapmaya hazır birini bulmaları gerekiyordu. Bulmuşlardı da.

Yemek sonrası gittikleri zürafa dansı gösterisinde Simu Ebrino'ya gülümseyerek yanına oturdu, elini koluna koydu, eğildi - herşey Proje için, değil mi?

Şafak yağmuru.

Her yağmur aynı şeyi getirmez: hüznün, direnç, koyveriş, arınmışlık - her yağmurla aynı şey gelir. Güneş doğmadan az önce boşanan yağmurun yıkadığı ada, ağaçlarıyla, otlarıyla, kumsalıyla, küçük ve şimdi sevimli binalarıyla, ait olduğu yer gibi gözüküvermişti Hökl'ün gözüne. Altı aydır ekvator güneşi doğuyordu üzerine her sabah, başka birşeye benzemiyordu - evrenin, gezegenlerin, doğanın bir müziği vardı gerçekten. Yaşamına -eski yaşamına- dönmeyi istiyordu, burada bir buçuk yıl daha kalmayı düşünemiyordu bile, ama bu adada bulduğunu bir daha bulamayacağını bilmek de onu bir süredir ciddi olarak üzüyordu. Dubl'e döndüğünde ne yapacağını bilmiyordu, büyük olasılıkla kendi seçimi dışında belirlenecekti bu, ama bunun için endişelenmiyordu aslında. Simu'yla uzak düşmeleri de korkutmuyordu onu - son bir haftadır içinde hissettiği sevgiye karşı koymaya ikisinin de gücü yetmezdi, bozulan onarılırdı.

Nöbet bitiminde raporunu verdikten sonra Simu'yu araması, bu heyecanın sonucuuydu bir bakıma. Ters saat. Simu uykusundan uyanıp koştu solitransın başına, aleti açık unutmuştu. Proje'nin en üst katını gördüğünden beri bu görüşmelerden sakınır olmuştu, uzatmamaya, fazla açılmamaya çalışıyordu; Hökl anlamayıp bozulunca da açıklamak zorunda kalmıştı. Şimdiyse onun coşkusu, neşesi Simu'ya da bulaşmıştı - sevgilim gelmiş uzun yoldan. Hökl'e hızlı ve üstü olabildiğince kapalı bir şekilde Ebrino'yla konuştuklarını anlattı - büyük olasılıkla bir hafta içinde onu almaya geleceklerdi, kayıtlara sağlık problemi yazılacaktı. Hökl, yerine birini yollayıp yollamayacaklarını sordu - bilmiyordu Simu; Hökl konuyu uzatınca sinirlendi - görev aşkıyla bu kadar yanıyorsan orada yan. Çabuk parlar, çabuk sönerdi neyse ki; Hökl'ün döneceğini ilk kez bir mutluluk olarak hissediyordu içinde; bir dolu şey anlatmak istiyordu, özür dilemek, kızmak, sormak istiyordu, ona sarılmak da istiyordu - Dubl'ün en güzel kokan adamı. Çabuk gelmesini fısıldadı, platforma iyice yaklaşarak; güldü Hökl - gelince seni ararım bebek.

Simu yatağına döndüğünde hala gülümsüyordu - Hökl'ün varlığının onu yeniden sevinçle doldurmasını özlemişti. Sessiz ve kıpırtısız uyuyan Ebrino'nun, yatağın çoğunu kaplayan iri cüssesinin yanına sığışıp gözlerini kapattığında, biraz fazla şekerli olsa da, Hökl'ün gelirken getireceğine söz verdiği ekvator yağmurunu, ekvator güneşinin doğuşunu görmeye çalıştı.

Üzüm gazozu.

Monteverdi'nin söyleyecek neyi vardı; ya da, eğer susacaksa, onun adına neler söylenebilirdi? Musak koridorlarında, Ekva'nın kariyerinin en büyük kumarını en riskli açılışla oynamaya başladığı konuşuluyordu; hemen herkes, kimsenin adını duymadığı bu on yedinci yüzyıl bestecisini nereden bulup çıkardığını merak ediyordu.

Ekva'nın müzik piyasasını sarsacağından kuşkusuz olmadığı hareketin bu ilk etabında, Monteverdi'nin resitatif duettolarından titiz bir seçkiyi temel alan ve günün en sevilen şarkıcılarının seslendirdiği on üç parçalık bir albüm; tek sesli motetlerinden ve beşinci madrigal kitabından seçilen parçaların yeniden düzenlenip enstrümental olarak çalındığı başka bir albüm; bestecinin başyapıtı sayılan ve opera türünü başlattığı kabul edilen "Poppea'nın Taç Giymesi" adlı yapıtının güne uyarlanmasıyla ortaya çıkacak olan dev bütçeli bir "film" ve onun müziklerinden oluşan üçüncü bir albüm üzerinde çalışmalar başlamış, hızla ilerliyordu.

Ekva'nın tanıtım ekibi, Monteverdi'yi ve yaşamını sokağa dökmeye başlamıştı bile - bestecinin bir yağmalama olayı sırasında bütün yapıtlarının yok edilmesi, besteci olan oğullarının vebadan ölmesi, Monteverdi'nin rahip olması gibi sahneler, işlek caddelerdeki büyük gösterim platformlarında yayınlanıyor, yakında çıkacak olan albümler tanıtılıyor. Ekva ayrıca düet albümünün çıkmasını beklemeden, bir parçanın piyasaya sürülmesini istemişti - Musak bunu ilk kez yapıyordu.

Ekva'nın özgüvenine ve Musak yönetiminin tam desteğine rağmen, "Klasikler, yeniden!" projesinde çalışanların belirgin bir tedirginlik içinde olduğu, Musak'taki diğer çalışanların gözünden kaçmıyordu. Yorumlarda genel bir temkinlilik vardı gene de - Ekva'nın başka büyük ve tartışmalı projeleri olmuştu geçmişte, hemen hepsini de parlak başarılarla dönüştürmesini becermişti, nitekim şimdi olduğu yere başka türlü gelemezdi. Ne var ki ayağı kaydığı anda üzerine çullanacak yeterli sayıda düşmanı vardı - haklı olduğuna inandığı sürece saldırgan ve sivri bir tarzı vardı Ekva'nın, uzlaşmacı ve yumuşak olmayı beceremiyordu, dost edinmesini pek de kolaylaştırmıyordu bu. Bundan da yakınıyordu biraz, uzun vadede kendisine zaman kaybettirdiğini düşünüyordu saldırganlığının, ama pek de törpüleyemiyordu - ezmek gerekiyor, ezıyorum.

Ridaf ise bütün bu Musak curcunasından uzak durmaya çalışıyor, ama Monteverdi'nin başına neler geleceğini göz ucuyla izlemeden edemiyordu. Kendini, zamanı hepten kaçırmış bir varlık olarak görüyordu bazen - müziğin ancak safsa müzik olabileceğine dair saf bir inancım var; kutup ayısıysam niye üşüyorum.

Olgunluk Kitabı: Dünya Birliği.

Dünya Birliğinin kurulması hızlı ve pürüzsüz olmamıştır; bir yüzyılı aşkın bir süre boyunca adım adım ilerlenmiş, kimi zaman durulmuş ve geri gidilmiştir. Özerk ülkelerin bu özerkliklerinin çok önemli bir kısmından vazgeçmeleri fikri bütün bu süreç boyunca yoğun tepkilere yol açmış, bu nedenle de Birlik hiçbir zaman fikir babalarının öngördüğü kapsamda bir üst-devlet yapısı kurmayı başaramamıştır.

Ne var ki bu başarısızlık biraz da söz konusu yapının istenir olmaktan çıkmasına da bağlıdır ve Birliğin bugünkü başarısının temelinde yatmaktadır. Okyanusya, Kuzey ve Güney Amerika, Avrupa ve Asya'nın bir bölümünü kapsayan ve başkent Dubl'den yönetilen Birlik, eski imparatorlukların yapısına ve kurdukları merkez-çevre ilişkisine benzer bir modeli benimsemiştir: yerel yönetim birimleri yaklaşık olarak Birlik öncesi dönemin ülkelerine karşılık gelmekte ve yine ülke olarak anılıp kendi başkentleri tarafından yönetilmektedir. Merkezi yönetim ise bu ülkelerden edindiği çeşitli vergi gelirlerinin karşılığında iç ve dış güvenliği, kanun düzenini ve temel yatırımları sağlama yükümlülüğünü üstlenmektedir. Ancak bunlardan daha önemlisi, bu büyük coğrafi alanda yaşayan kalabalık nüfusun "iyi yaşam" taleplerini, bu taleplerdeki farklılıkları gereksiz yere yok etmeden, çelişkilerin de Birlik içinde dengesizliklere ve adaletsizliklere yol açmasına izin vermeden karşılama görevidir. Bu konuda genel itibariyle DB'nin karnesinin, çeşitli eksilere karşın iyi olduğu söylenebilir. Kuruluş Sözleşmesinde belirtildiği gibi, Birlik'in temel felsefesi, yönetimi altındaki tüm bölgelerde özgürlük rejimini geçerli kılmak ve birey ve toplulukların, yanlısbilinçten arınmış gerçek istek ve gereksinimlerini karşılayabilecekleri doğa-uyumlu insan habitatları yaratmak ve korumaktır.

DB'nin bürokratik yapısı dinamik özellikler göstermektedir; bu dinamizmde, rekabet halindeki iç güçlerin kurduğu oynar dengenin önemli bir payı vardır. DB'nin gözlem-analiz kadroları, ortaya çıkmakta olan yeni güç odaklarının merkezi yönetimin fosilleşmesi tehlikesini büyük oranda ortadan kaldırdığına inanmaktadır. Bazı yazarlarsa, merkezin otoritesini sarsmasa da onunla rekabete girişebilecek bazı yeni oluşumların uzun vadeli etkilerini kestirmenin güç olmasına rağmen, dengelerde kaydadeğer ve kalıcı kaymalar yaratabileceğini ileri sürmektedir.

Dünya Birliği, ayrıca, üstünlüğüne inandığı yönetim biçiminin alanının genişlemesi için dostça işbirliği girişimlerini Afrika Organizasyonu ve Güneş Ülkeler Federasyonu nezdinde sürdürmektedir. Belirtmek gerekir ki bu girişimler DB içinde ve dışında herkes tarafından olumlu karşılanmamaktadır. Birlik sisteminin yabancılaştırıcı etkisini vurgulayan uzmanların yanısıra, bireylerin toplumsal alan üzerinden kendi yaşamları hakkında söz sahibi olma olanaklarının çok kısıtlanmış olduğuna ve DB'nin klasik bir oligarşiden başka bir şey olmadığına işaret edenlerin sözlerini de dikkate almak gerekir.

Yakınların uzaktan izdüşümü.

İnsan yaşamının dört boyutlu büyü - kesişen yollar. Hökl de, Agse de, altı yıldır görüşmemelerine ve görüşmek için özel bir çaba harcamalarına karşın, bir yıla kalmadan yanyana düşeceklerini, dahası aynı safta savaşım vereceklerini bilmiyordu. Bu bilgisizliğin getirdiği rahatlıktan olsa gerek, birbirlerinin yaşamlarını yakından izlemeyi bırakmışlar, anahatları -sanki zorunluluktan- öğrenmekle yetinir olmuşlardı. Örneğin Hökl, Agse'nin bir dükkanı olduğunu ve burada doğal besin ve kokular, tohumlar, takılar, büyü hammaddeleri sattığını ve fal baktığını biliyordu, ama yeraltında, "Son Söz" adlı gizli bir zincirin üyesi olarak eski kitap alıp sattığını, dolayısıyla -Hökl'ün sevdiği bir deyimle- kanunun öbür tarafında yer aldığını bilmiyordu. Agse de Hökl'ün tarihçi olduğunu biliyordu ama bunun ne işe yaradığını, takma isimle yazdıklarının yeraltında çoğaltılıp "Son Söz" sayesinde yayıldığını, Proje'ye neden alındığını bilmiyordu, merak da etmiyordu açıkçası. Ona göre Hökl gerçek yaşamın ne olduğundan habersizdi, bunu ona da söylemişti bir defasında; sonraki konuşmalarından birinde Hökl ona hala gerçek yaşamın içinde olup olmadığını, içindeyse ne zaman çıkacağını sorduğunda ve kendisinin artık sıkıldığını söylediğinde çok gülmüştü ama.

Bütün bu karanlığın ışığında, Hökl'ün Agse'yi adadan her arayışında duygusal-özürlü iki insan gibi konuşmaları, aynı konulara ve tavırlara takılıp kalmaları çok şaşırtıcı değildi belki de. Hökl adadan ayrılmadan önce Agse'yi son kez ararken bunları düşünmüyordu - daha önce söyledikleri, yaptığı sevgi dilenciliği içine yük olmuştu şimdi. Ama konuşmaya başladıklarında bu konuya hiç girmediler - Agse geveze ve neşeli günündeydi, oğlu ve sevgilisi de evdeydi.

Ne kadar büyümüş bu böyle, evin erkeği olmuş galiba.

Biz epeydir "evin erkeği" kullanmıyoruz, değil mi Agse?

Vesaire. Agse'nin arkadan lafa karışan sevgilisiyle Hökl'ün hiçbir zaman arası olmamıştı, ikisi de birbirlerini iğnelemekten özel bir zevk duyuyordu; ne var ki Hökl'ün üstün çıktığı pek ender olurdu. Ama Hökl şimdi bunu da düşünmüyordu - tam kaç yaşındaydı bu çocuk?

Pergel, pusula, hesap bilgisi.

Gölgelerden kaçılmaz - kurtuluşun getirdiği utkunun parlaklığı derecesinde koyudur bazen başaramamışlık. Hökl, onu ve Jas'ı Dubl'un yakınlıklarına, kendilerine söylenmeyen bir yere götürecek taşıta bindikten sonra, neden kimsenin yanındaki kilbi sorgulamadığına takılmış, ancak sonuç alamayınca düşünceleri başka bir kalkülüs kurmaya girişmişti. Evet, inanarak, kendini adayarak başladığı bir iş olmamıştı meditatif güç bekkılığı, ama zaten onu yapay bir ekvator adasına getiren de bu görev değil, kendisiyle hesaplaşma, uzaklaşma, yeniden döndüğünde de yeni olarak dönme isteğiydi. Dörtte birini aradan çıkarttım, ne oldu - döndüğüm yerde bulacağım kendimi. Başarısızlık duygusunu güçlendiren başka bir unsur da, adada geçirdiği süre içinde, hiç de beklemediği bir şekilde, Proje'nin vaad ettiği küresel mutluluğu gerçekten sağlayabileceğine, en azından buna katkıda bulunabileceğine inanmaya başlamış olması, kendisini de gittikçe artan bir şekilde bu insanlık hizmetinin bir parçası olarak görmesiydi. Sandığı kadar güçlü çıkmamıştı; en güçlü inançsızlıkları bile biraz uğraşınca inanca dönüşebiliyordu.

Jas kendi sessizliğine dalmıştı, Hökl'un sorusuyla geri geldi - seni bekleyen var mı gideceğin yerde, nereye gittiğini biliyor musun? Anlaşılan bir planı yoktu, olması da zordu zaten, neyle karşılaşacağı konusunda hiçbir fikre sahip değildi ve hayır, bildiği kadarıyla kimse beklemiyordu onu. Bir süre fazla göze batmadan var olmayı başarması gerekiyordu öncelikle; kilbler ve şehir fareleri hakkında birşeyler öğrenmeye çalışacaktı. Hazır olduğundaysa bir şehir merkezine girmenin -ve daha sonra çıkabilmenin- bir yolunu bulacaktı, o zaman birşeyleri değiştirmek mümkün olabilirdi belki. Ama bütün bunları nasıl yapacağını bilmiyordu.

Hökl gıpta ederek dinliyordu Jas'ı - kendi adına, buna benzer bir rota kararlılığından çok uzaktı; daha ciddi, şimdiye kadar yaptıklarını da değersiz buluyordu artık. Düşüncelerin tarihi hakkında, kimin niye okuduğunu, okuduğu şeyleri nasıl kullandığını bilmediği, kendisine faydası dokunmayan kitaplar yazarak, dersler vererek yalnızca zaman kaybetmiş olduğunu düşünüyordu. Agse haklıydı belki de - düşünmekle dönmüyor dünya, ya da ben düşünmesem de dönecek, döneceği varsa. Dubl'de Proje'yle ilgili birşeyler yapması istenecekti büyük olasılıkla; bunu istiyordu da. Belki Simu'yla birlikte çalışabilirlerdi - böyle şeyler düşünerek uyuklamaya başladı, yapabileceği en iyi şey de herhalde buydu. Seçim yapmaya yetecek kadar bilgi sahibi olunmadığında, çarkifeleğin durmasını beklemek gerekir.

Bach bahsi.

J.S. Bach'a gitmesi uzun sürmüştü Ridaf'ın - ilk çello sütüni çalışmaya başladığında yirmi sekiz yaşındaydı. Sanat yapıtlarının kariyerini anlamak zor olabilir - ölümünden sonra unutulmuş besteci ancak elli yıl sonra keşfedilmiş, ama popüler olabilmesi için yirminci yüzyılı beklemesi gerekmişti; sonrası, yeniden boz karanlık. Adından bahsedildiğini hiç duymamıştı Ridaf, sadece birkaç eski bestecinin ondan etkilendiğine dair cümleler okumuştur. Sonra bir gün, Ekva'nın taşınırken bıraktığı albümleri karıştırırken, Yohanna Pasyonu'nun eski bir kaydını bulmuştu - soğuk gelmişti ilk dinlediğinde, ama kendisinin de anlayamadığı bir şekilde, tekrar tekrar dinler olmuştu.

Ekva bu albümün nereden çıktığı konusunda pek birşey söylememişti, bir arkadaşının hediyesi olduğunu hayal meyal anımsamış, konu belli ki ilgisini çekmediği için kendini daha fazla yormamıştı.

Ridaf da Bach'ı unutmuştu sonra - Gorecki'yle ilgili birşeyler aramaya gittiği Arşiv'de nedense aklına gelmiş, çello sütünleri bestelemiş olduğunu şaşırarak görmüştü. Bu kayıtları evde dinlerken, Bach'tan yakasını kolay kolay kurtaramayacağını anlamıştı - başka bir dünyadan gelen bir yolcu, başka bir dinin peygamberi gibiydi, benimle konuşmaya gelmişti, biliyordu onu dinleyeceğimi. O günden beri Bach notaları topluyor, gittiği her yerde gözünden kaçmış birşeyler var mıdır diye bakıyor, yeni tanıştığı bir müzisyene heyecanla Bach'ı tanıyıp tanımadığını soruyordu - biraz önce buradan geçti, görmediniz mi?

Biraz da onun bu tutkulu çalışması sayesinde, dar ve akademik bir çevrede de olsa, Bach'a karşı yeniden bir ilginin canlanmaya başladığını görmek Ridaf'ı çok mutlu ediyordu. Eski hocalarından biri, Bach'ın bestelerinden bazılarını çelloya ve yaylı dördlüsüne uyarlamak için birlikte çalışmayı önerdiğinde Ridaf yerinde duramamış, ertesi günü bekleyemeden hocasının evine gitmişti hemen başlamak için.

Giderek bir sevgiliye benzemişti Bach; Ridaf onun kaprislerini, nelerden hoşlandığını, herşeyden çok da dilini, neyi nasıl söylediğini, ne söylerken ne demek istediğini çok iyi öğrenmişti. Şimdiye kadar hiçbir besteciye kendini böyle kaptırmamıştı, bu kadar derin bir ilişki kurmamıştı - Bach pek çok konuda ilk oldu benim için, taşıyacağım izini.

Kemancı arkadaşıyla giriştiği son çalışmanın provaları sırasında Bach hakkında konuşurlarken, bu adamın Ekva'ya ne kadar benzediğini farketmişti birden - sert bir aklın, mekanikmiş izlenimini verecek denli soğuk bir yaratıcılığın altında kendini korumaya almış derin bir duygusallık vardı ikisinde de. Muzipçe gülümsemişti arkadaşı - sana kısaca Antigone diyelim artık?

Olgunluk Kitabı: Teknoloji.

Olgunluk Çağı, önceki çağlarda görülen kimi çelişkili gelişmelerin mantıksal sonucu olmuştur; teknolojinin dünya üzerinde ve toplumsal-bireysel yaşamın dokularında nasıl bir yer tuttuğu da bunu yansıtan en güzel örneklerden biri sayılabilir.

Modern Çağın ortaya çıkmasını sağlayan dinamikler arasında teknoloji yoktu belki, ama teknolojiyi mümkün kılacak ve yüceltecek bir dünya görüşü mevcuttu. Nitekim bu çağı tek birşeyle simgelemek gerekirse bu ne ulus-devlet, ne demokrasi, ne de çıplak akıl olacaktır; Modern Çağ, son tahlilde ve bir sonraki çağa miras bıraktığı temel devrim nesnesi itibarıyla, teknoloji çağı niteliğini fazlasıyla hak etmektedir. Olgunluk Çağı, yukarıda sayılan diğer örnekleri de devirerek yükselmiş ve kimliğini kazanmıştır ama, onu da kendisi yapan, teknolojinin hegemonyasının yıkılması olmuştur.

Açıktır ki “tekhne” olmaksızın varlığını sürdürmeyecek kadar karmaşık olan insan topluluğunun, karmaşıklığı ve gereksinimleri arttığı ve çeşitlendiği sürece teknolojik gelişmenin sürmesi de kaçınılmazdır. Günümüz insanı bu bakımdan teknolojiyi -farkında olsun olmasın- kullandığı gibi, bu alandaki gelişmelere de açık olmak zorundadır. Bu çağın getirdiği kazanım, toplumun ve bireyin teknolojiye mahkum olmaktan kurtarılması, gerçek “iyi yaşam”ın tanımında teknolojiye ayrılan payın azaltılıp, hatta marjinalleştirilip, evrensel uyumun öne çıkartılması olmuştur. Kuşkusuz bu da kendi içinde teknik bir bilgi birikimi ve geliştirimi gerektirmektedir, ancak iki teknoloji türü arasındaki fark, okuyucunun gözünden kaçmayacaktır - günümüzün inisiyatifi, daha çok makine değil, daha çok doğa peşindedir.

Teknolojinin marjinalleştirilmesi süreci, zihinsel olduğu kadar fiziksel de olmuş ve belirli alanlarda teknolojik uygulamaların yoğunlaştırılması sayesinde toplumsal dokunun arındırılması gerçekleşebilmiştir. Bir önceki çağın çılgınlıkları arasında yer alan tam otomatizasyon, ultra-mekanikleşme, on yılda bir devrim görmeye alışmış bilgisayar teknolojisinin yaşamın her alanını, insanlığın özgüvenini sarsacak ölçüde boyunduruk altına alması, kitlesel paranoyanın yanısıra özerk insan ve özel yaşam kavramlarını tehdit eden bilgi paylaşımı ve manipülasyonu, sanal gerçekliğin hakim kılınması gibi durum ve yönelimlerin gemlenmesi ve tersine çevrilmesi, insanlığın kendisiyle ve dünyayla barışık bir olgunluk evresine girmesini sağlamıştır.

Ancak günümüzde bile, teknolojinin sıkıştırıldığı yerde durmak istemediğinin göstergeleri vardır. Proje’ye yöneltilen eleştirilerden biri, dünyanın merkezine ulaşmak ve nöbetçilerle iletişimi sağlayacak altyapıyı kurmak için teknolojik araştırmalara büyük yatırım yapmış olması, ayrıca nöbetçiler aracılığıyla solitrans kullanımının -sınırlı da olsa- günlük yaşama girmesine öncülük etmesidir. Bilindiği gibi solitrans, Proje nöbetçilerinin ve dar kapsamlı yakın çevrelerinin kullandığı bir ayrıcalıktır; ancak her zaman için yaygınlaşma tehlikesi vardır. Bunun yanısıra, DB’nin ve bazı büyük şirketlerin üst yönetimlerinin BUGS adlı gizli bir bilgisayar ağıyla birbirlerine bağlı oldukları ve dünyanın bu dar kadro tarafından kapalı kapılar ardında yönetildiğini iddia eden bir komplo teorisi de mevcuttur. Bu konudaki toplumsal tartışmaların önümüzdeki yıllarda gündemin üst sıralarına yerleşebileceği öngörülebilir.

Herkes hesap peşinde.

Adayla ilgili anılarını karşılaştırıyordu Hökl ve Jas, yolculuğun başındaki ağır hava yükselmişti. Yine de adadan kör karanlıkta, apar topar ve kimseye haber vermeden ayrılmak zorunda kaldıkları için ikisi de üzülmüyordu - hepsinin gitmesi mümkün değildi elbette, ama en azından arkadaşlarına ihanet etmiş olduklarını düşünüyorlardı. Bıraktıkları notta onları en kısa sürede arayacaklarını söylemişlerdi, ama notun ellerine geçeceğinden emin olmadıkları gibi, söylediklerini nasıl yapacaklarını da bilmiyorlardı. Bildikleri birşey vardı öte yandan: dost oluyorlardı.

Simu, kuzeydoğu hareketinin son rötüşlerini yapıyordu; nöbetçi adayı başvurularını en yüksek orana çekmek ve Proje'nin popülerliğini yükseltmek için çok çalışmıştı, ayrıntılı bir planı vardı, ama yine de önce gidip durumu görmesi gerekiyordu. Ebrino, Simu'nun hareketin başında olmasını ve İsta'ya gitmesini istemişti - Hökl'ü çok az görebileceğim, ama altı ay bekleyen, iki hafta daha bekler; ona dönebilmem için ona dönmem gerek.

Hökl Jas'a Simu'yu anlatıyordu yine - güneşli bir haftasonuydu, parkta bir gösteriyi izlemek için durduğunda yanında bluzunu ters giymiş, aynı anda yorgun ve canlı gözükmeyi başaran bir kız görmüştü - siz de kimsiniz bakalım? Bir yıldan fazla sürmüş bir nadas döneminin ardından karşısına çıkmıştı Simu; Hökl, iyisi olmayacaksa hiç olmamasını yeğleyecek kadar girip çıkmıştı ilişkilere, o yüzden jetlememişti. Simu da körlemesine hareket edecek birine benzemiyordu (görünüş aldatıcı olabiliyordu demek), ama işte, tanışmalarının üzerinden bir ay geçmiş geçmemişti ki, kendilerini Simu'nun yatağında, birbirlerine sevgi sözcükleri fısıldarken bulmuşlardı. Anlattıkça anlattı Hökl; anımsadığı o kadar çok şey vardı ki, aradaki boşluklara dikkat etmedi bile; sevgilisini Jas'a beğendirmek için uğraştığını farkedince kendi kendine güldü - yeni oyun arkadaşını etkilemeye çalışan erkek çocuğu. Jas'ın konuyla ilgili teknik soruları Hökl'ü güldürüyordu - bu aşk işinden hiç anlamıyorsun sen, nerelisin? Bu söz Jas'ı suskunlaştırdı birden - gerçekten de pek çok şeyi nasıl olup da bilmediğine kendi de şaşıyordu; öte yandan, ne zaman ve nasıl öğrendiğini bilemediği, kendiliğinden yaptığı başka pek çok şey vardı.

Ebrino'nun bürosunda sükunet hakimdi. Hökl'ün yalnız başına gelmediğini öğrenmek hoşuna gitmiş gibiydi. Yanına çağırttığı yardımcısına, Hökl'ün İsta'ya bir kilble gideceğini, dolayısıyla kontrol sorununun kendiliğinden çözülmüş olduğunu, gerekli düzenlemelerin hemen yapılmasını söyledi - Musak hareketi gevşeklik kaldırmazdı.

Merkez komiteleri.

Gelen ilk raporlar olumluydu - kesin birşey söylemek için erken olsa da görünen oydu ki Ekva bir kez daha başaracaktı. Monteverdi listeleri zorlamaya başlamıştı, bu kolay olan kısmıydı; daha önemli olanı, Monteverdi'nin merak uyandırmasıydı. Şimdiden, alıcıların kendi ifadelerini temel alan "testimonyal" reklamlar için yeterli malzeme birikmişti: Monteverdi'yi dinledim, karışık meyveli yoğurt gibi - içinde bütün duygular var.

Ekva kurmaylarıyla kısa bir toplantı yapmıştı - Monteverdi etabında yapılacak diğer işlerin planını gözden geçirmişler, ufak bazı aksaklıkları çözmüşlerdi. Bir sonraki etap Bach'tı - Ekva konuyu açarken gülümsemişti kendi kendine, ama toplantıdan sonra Musak'tan çıkarken aslında tedirgin olduğunu farketmişti. Ridaf'ın bu projeyi ilk duyduğunda verdiği tepkiyi ve ardından ilişkilerinin uzun süre gergin kaldığını unutmamıştı; şimdi onun yaşamını adanmış görüldüğü besteciyi Musak'ın çarkına sokmasını hiç affetmeyebilirdi. Ben nasıl affedebiliyorum kendimi öyleyse - marifetmiş gibi saklıyorum bağlılıklarımı, sakatlıyorum sonra, en sevdiğilerimi olmadık eziyetlere maruz bırakıyorum; çentiksiz bir buz kalıbı olmaktan vazgeçemeyecek miyim? Sadece Bach için geçerli değildi bu - onu keşfettiğinde nasıl etkilendiğini kimseye söylememiş, keşfini paylaşmamış, bilmezden bile gelmişti; ama benzer şeyleri sevgilisine ve kızkardeşine sayısız defa yaptığını biliyordu. Herşeye rağmen onu sevdiğini görmek ve bunu, çitayı sürekli yükselterek sınamak zorundaydı sanki, yüzde yüz bağlılıktan aşağısını kabul edemiyordu. Eskiden, beklediğini alamadığında küserdi, incitilebilir olduğunun bu tek göstergesini de zaman içinde yok etmişti ama - kimse, hiçbir şey buna layık değil mi artık, ne zaman doldum kendimle bu kadar?

Boğazın öbür tarafında katılacağı gizli toplantının olduğu yere ulaştığında, bu düşünce katarının sonuna daha gelmemişti. Bir büyü dükkanının üst katında, küçük bir grup onu bekliyordu. Ekva'nın geldiğini gören kadın -adının Yamu olduğu her halinden belliydi- gülümseyerek ayağa kalktı ve onu karşıladı, sarıldı. Ekva dışında hepsi de sakin, yumuşak görümlü insanlardı, az sonra alınması gereken önemli kararların ağırlığı altında ezilmeden duracak gibi değildiler, ama kuvvetleri buradan geliyordu belki de. İçlerinden birinin, Paşa'nın Neyo'ya gönderilmesini doğru bulmadığını söylemesi ve Beyaz Mantolu Adam'ın son kararlarını eleştirmeye başlaması üzerine alevlenen tartışma, saatlerce sürdü; sonunda Paşa, Ekva'nın desteğiyle bunun en doğru adım olacağına gruptakileri ikna etti ve iki gün sonra yola çıkacağını söyledi - Neyo'daki adamlarıyla hemen bağlantı kuracaktı.

Ekva gece eve döndüğünde, yorgun olmasına karşın yatmaya yeltenmedi bile, Ridaf'ın kapısını kapayıp kızkardeşinin eski kayıtlarından birini dinlemeye koyuldu onun yerine.

Hökl'ün dönüşü.

Herkesin harcı değildir dönmek; sanatını bilmeyen için bulmak zor olur. Hökl'ün gelmesinden iki saat önce Simu Ebrino'nun yanına çıktı, yapılması gerekenleri öğrenmek için. Hökl'ün yalnız gelmediğini öğrenince şaşırıldı, kendi evlerine gidemeyeceklerini ve bir süre Dubl dışında bir evde kalmaları gerektiğini duymaktan hoşlanmadı, ama asıl tepkisini, Musak'la ilgili gizli hareket için Hökl'ün görevlendirildiğini duyunca verdi - bu işi kendisinin yapacağını sanıyordu. İsta'ya önce Simu gidecek, Hökl için gerekli bağlantıları kuracak, kendi işini yapacak ve dönecekti; Hökl ve Jas bir süre İsta'da kalacaktı. Bunlardan Hökl'e söz etmemesini istedi Ebrino; onunla ertesi gün görüşecekti.

Hökl'ü karşılamaya giderken sinirini yatıştırmaya çalıştı Simu, ortada sinirlenecek birşey olmadığını telkin etti kendine - sevgilisiyle kariyer rekabetine girecek değildi, kaldı ki böyle bir durum da yoktu ortada. Yine de Ebrino'nun ne yapmaya çalıştığına kafa yormadan edemedi - böyle kritik bir görevi herhangi bir güvenilirliği olmayan bir adama veriyordu; birlikte olduğu kadının sevgilisi dönünce kadını Dubl'den uzaklaştırıyor (anlaşılabilir), ama adamı da şehirde tutmayıp onun yanına yolluyordu (anlaşılmaz).

Birbirlerine yeniden sarılabilmenin mutluluğu bunları unutturdu ama - Jas onları gülümseyerek ve gizlemediği bir merakla izlerken öpüştüler, birbirlerinin saçlarını okşadılar, yeniden sarıldılar. Sonra gariptediler bunu, telaşlandılar, anlamsız şeyler söylediler - Jas bunu da gülümseyerek izledi. Simu, Ebrino'nun Hökl'le ertesi gün konuşacağını ve Jas için de birşeyler düşünülmüş olduğunu söyleyince iki arkadaş bakıştı - Simu daha fazlasını bilmediğini belirtince olasılıkları saptamaya çalıştılar. İkisinin de başının büyük belada olması mümkündü ve belki Jas'ın yapacağı en iyi şey, hemen izini kaybettirmeye çalışmak olacaktı - Hökl'ün böyle bir şansı yoktu elbette.

Kalacakları eve geldiklerinde, Jas Hökl'ün yanında kalmaya karar vermişti bile - kutlama yemeği hazırlamayı kolaylaştırdı bu. Birer duştan ve masajdan sonra, yeni çıkan Monteverdi albümü eşliğinde kendilerini Simu'nun yetenekli ellerinden çıkma yemeklere bıraktılar.

Yemekten sonra masada otururken Hökl birden kalktı, Simu'yu elinden tutup kaldırdı ve Jas'a iyi günler dileyip sevgilisini yatak odasına sürükledi. Simu utanır, itiraz eder gibi yaptı, güleräk düştüler yatağa, üstlerini çıkarmayı bekleyemeden birbirlerine karıştılar, kokularını içlerine çektiler derin derin, derin derin öpüştüler, yangından kaçırırcasına okşadılar birbirlerini. Sonra aynı hızla soyundular, çıplak kalınca birden duruldular ama, Hökl'ü ihtimamla koynuna aldı Simu, saçlarını öptü, sırtını hafif hafif okşadı bir süre. Çok geçmedi, hız kazandılar yine, yan yana yatarlarken Hökl Simu'yu üstüne alıp içine girdi, kıpırdamadan durdular bir süre, sevişmiyormuş gibi yapıp seviştiler, derin derin.

Simu: ertesi sabah.

Hökl'ü seviyor içim - öyleyse neden aramıza giren okyanus hala duruyor, olduğu gibi? Simu sabah erken kalkmış, Hökl ve Jas uyurken evden çıkıp Proje'ye gitmişti. Henüz pek kimse yoktu ortalarda; kendisine ayırabileceği bir kaçak zaman. Ayrılıkları boyunca bu ilişkiden artık çıkması gerektiğini düşünmüştü sık sık; Hökl'ü karşısında, kollarında, içinde, sabah uyandığında yanında görünce hem sevgisi kabarmış, hem de ilişki hakkındaki yargısı kesinleşmişti. Vereceğimi verdim, alabileceğimi aldım belli ki - neden taşınır artık bu yük?

Şimdi bazı şeyleri sözcüklere dökerek düşünmek daha kolay geliyordu Simu'ya - iyi geliyor Hökl, ama fazlası boğuyor beni. Hökl'ün yaşça daha küçük olmasına rağmen koruyucu, verici bir role soyunmuş olması Simu'ya çoğu zaman sevimli gelmişti, ama bir süre sonra bu vericiliğin altında ezilmeye başladığını ve kızgınlık biriktirdiğini görmüştü - hem karşılık vermekte zorlandığı için, hem de Hökl almayı pek bilmediği için. Aynı şey sevgileri için de geçerliydi belki - Hökl'ün beni sevdiği kadar sevmeyeceğim onu hiç; ikimize de haksızlık.

Başka şeyler de vardı -sinirlenmeye başlıyordu Simu- Hökl'ün dayanılmaz ukalalığı örneğin - benden zeki olmayan birinin benden zekiymiş gibi davranmasına katlanamıyorum. Girişilen sayısız sidik yarışından anlar geldi aklına. Hökl'ün yenildiğini hiç kabul edemediğini, en fazla acıyı kabul etmiş numarası yapabildiğini; bütün oyunları ölesiye ciddiye aldığını; onun bedenini bile kendisinden iyi bilme iddiasında olduğunu; asıl önemlisi, yaptığı işle hiç doğru dürüst ilgilenmediğini ve saygı duymadığını düşündü. Dünyadaki tek önemli işi yapan o çünkü - neyi başarmış olduğu belli olmasa da.

Bir de Ebrino vardı. Simu bu kez sert bir kayaya toslamış olduğunu biliyordu, önceki maceralarına benzemeyecekti bu. Ebrino'ya hiçbir zaman sahip olamayacağını farkındaydı, ama onun güvenini, beğenisini kazanmak, Ebrino'nun onunla sevişmek istemesi, o istediği anda ve yalnızca o zaman Ebrino'yla birlikte olmak, olabilmek, Simu'ya sahip olabileceği en büyük ayrıcalık gibi geliyordu. İlişki -buna ilişki denebilirse- üzerinde hiçbir kontrolü yoktu Simu'nun, herşey onun ve gereksinimlerinin dışında belirleniyordu, ama bu onu inanılmaz derecede tatmin ediyordu, gocunmak aklına bile gelmiyordu - bunu hak eden kaç erkekle tanışacağım ki yaşamım boyunca, koyvermeden göreceklerimi gördüm ben, şimdi dağılma zamanı.

Köpekler giremez.

Kamufraj doğal bir yetenektir, sonradan öğrenilmez; neyin örtü olduğunu, neyin olmadığını sahibi bile karıştırdığında en üst düzeyine ulaşır. Hökl sağ salim Dubl'e, en azından Dubl'ün yakınlarına vardığını haber vermek için aramıştı Agse'yi; çok merak ettiğini sanmıyordu açıkçası, o yüzden Agse'nin gerçekten sevinmiş gözükmesine şaşırды. Herhalde Agse'nin beklenmedik zamanlarda gösterdiği yakınlığı Hökl'ün herşeye rağmen ondan ümit kesmemesini sağlayan. Ne var ki Proje hakkında söylediği şeyler Hökl'ün pek de hoşuna gitmedi - o saçmasapan Proje işinden ve meditatif alan hikayesinden kurtulmasının iyi olduğunu düşünüyordu. Bütün o raporlara rağmen dünyanın daha iyi bir yer haline geldiğini, insanların rahatlamaya başladığını, kısacası Proje'nin işe yaradığını gösteren hiçbir belirti yoktu onun gözünde. Plasebo etkisi bile yapmıyor senin dinin. Hökl ona, adadaki deneyiminin ne kadar farklı ve inanılmaz olduğunu, başta kendisi de burun kıvrırırken geçen zamanla nasıl etkilendiğini anlatmaya çalıştı, Agse'nin gözünde aptallığının tesciline yaradı bu yalnızca. Onun Proje hakkında fikir yürüttüğünü duymamıştı daha önce hiç. Bu konuda savunmaya geçiverdiğini farkettil Hökl, uzun süredir ilk kez birşeyi bu kadar sahipleniyor, her zamanki alaycı ve kinik yaklaşımının ötesinde bir ruh haline doğru gidiyordu sanki. Bütün bunları Agse'ye anlatmak zordu - kinisizmi ustasından öğrendim ben.

Ne yapacaksın şimdi?

Daha bilmiyorum - bugün büyük patronla görüşmem var, göreceğiz. Yanımda bir de kilb getirdim.

Ne yaptım dedin? Bu ada tatili sana pek yaramamış galiba. Başın belada yani.

Beladaydı zaten.

Vesaire. Hökl konuyu değiştirdi, sevgilisinin ve oğlunun nasıl olduğunu sordu Agse'ye - sevgili üniversitedeydi, bugün önemli bir oturumu yönetecekti, çocuk iyiydi, arkadaşına gitmişti.

Biliyor musun, babasını hiç anlatmadın bana - necidir, kimlerdendir, görüşüyor musunuz?

Agse kısa bir süre için dimdik Hökl'ün gözlerinin içine baktı, sonra kaşlarını kaldırdı, başını yana eğdi, güldü - merak etme, sen değilsin.

Bach muhipleri kurtuluş partisi - cephe.

Ekva o gün Musak'a belirsiz bir kaynaktan gelen ölüm tehdidini komik bulmuştu, akşam eve döndüğünde Ridaf'a, mesajı onun mu yolladığını sorması bundandı - bütün Bach'çılar birleştiniz mi yoksa? Ridaf'ın bu tehdidi ciddiye almasını ve endişelenmesini beklemiyordu hiç; kızkardeşinin yüzündeki ifadeye rağmen konuyu bir süre daha hafife almayı sürdürdüyse de, bunun onu daha da üzdüğünü görünce vazgeçti.

Ekva'yı Bach yüzünden öldürmek istemedikleri belliydi - abicim, başka neler yapıyorsun benden habersiz? Ridaf'a baktı, sonra güldü Ekva, tecavüz ve adam öldürme kariyeri hakkında bilgi vermeye başladı, ama yarı yolda sıkıldı. Proje'yle Musak'ın arasındaki sürtüşmeden söz etti Ridaf'a - Proje'nin karşılaştığı saldırı ve sabotajların Musak tarafından düzenlendiğini, hatta Musak'ın benzer bir projeye gizlice girişip bir kazı başlattığını düşündüklerini anlattı. Böyle birşey yoktu tabii; Ekva'ya göre hedef şaşırtmaya çalışıyorlardı, kendi başarısızlıklarını örtmek için bir düşman yaratıp ona saldırıyorlardı. Mesajda tehdit edilen yalnızca o da değildi - şirketin en tepesindeki beş kişinin adı anılıyordu.

Ridaf ne yapacağını sorduğunda Ekva şaşkınlıkla kardeşine baktı - tabii ki hiçbir şey; kendi işimizi yapmaya devam edeceğiz. Ridaf bu vurdumduymazlığa inanamıyordu - sizin işiniz insanları yönlendirmek, ama kendinizi savunmak için hiçbir şey yapmayacaksınız, öyle mi? Ona göre bu zamanda böyle bir tehdide karşı önlem almamak, ölümü ayartmaya çalışmak gibi birşeydi; herkesin ancak ölene kadar ölümsüz olduğunu anımsattı abisine. Ekva ona olayı bu kadar dramatik bir hale getirmemesini söyledi - sonuçta evet, Bach yüzünden alınganlık yapan bir kaçığın tehdidi değildi bu, ama Proje yönetiminin de işi gücü bırakıp böyle şeylerle uğraşacağını düşünmek gülünç olurdu - korkutmakla zaman kaybetmez onlar, ne yapacaklarsa gelir, yaparlar.

Ayrıca Proje yönetiminin geleneksel Musak-karşıtı politikasının değişmekte olduğunun göstergeleri vardı. "Klasikler, yeniden!" hareketini çok beğenmişlerdi, benzer bir üretimi kendi elemanları için yaptırmak istiyorlardı; işbirliği olanaklarını konuşmak üzere bir temsilcileri ay sonuna doğru İsta'ya gelip Ekva ve başka Musak yöneticileriyle görüşecekti.

Bütün bunlar Ridaf'ın endişelerini gidermeye yetmedi; ona kalsa bir süre için başka bir yere taşınabilirlerdi, İsta'da son zamanlarda artmış olan olaylardan ve genel karışıklıktan da uzaklaşmış olurlardı. Bunu Ekva'ya söylemeye bile gerek görmedi ama - intihar komandosu gibidir abim, hiçbir hodriyi atlamaz.

Artık babamız sensin.

Erkeklerin bile, istisnai durumlarda da olsa, bazı şeyleri sezebildiği görülmüştür - bu sezgi de genellikle yaşam ya da kadınlarla değil, yine erkeklerle ilgilidir. Ebrino'nun karşısına çıkan Hökl, aynı anda birçok şeyi hissediyordu - bir insanın bu kadar heybetli olabilmesine şaşırıyordu; büyük bir hızla ve büyük bir saygıyla ona bağlandığını, onun oğlu olmayı istediğini görüyordu; Simu'nun Ebrino'yla ilişkisi olduğunu anlıyordu ve bunun doğallığı, kaçınılmazlığı ona neredeyse güzel geliyordu.

Proje için çalışmaya zaten hazırды Hökl, ama bizzat Ebrino'nun, Yüksek Mahkeme üzerindeki gücünü kullanarak Hökl'e ayrıcalık yapılmasını sağlaması, zor ve riskli bir görevi ona güvenle vermesi karşısında, gözyaşlarını tutmakla tutmamak arası, artık onu mutlu edecek tek şeyin, bu güveni boşa çıkartmamak ve üzerine düşeni kimsenin yapamayacağı kadar iyi yapmak olduğunu farkettiler. İsta'ya gidecek ve Musak'ın son zamanlarda harikalar yaratan üst düzey yöneticilerinden biriyle görüşecekti; görünüşte ortak bir çalışma hakkında konuşacaklardı, ama Hökl'den, adamla kişisel bir ilişki kurması, yaşamına mümkün olduğunca girmesi ve çok önemli birşeyi öğrenmesi bekleniyordu: Proje'ye karşı düzenlenen saldırıları yöneten o muydu? Eğer oysa, halli gerekecektir herhalde? Ebrino'nun bu soruya verdiği yanıt, gülümsemek oldu; Hökl, aynı anda farklı şeyler düşündü yine - bu adam, tek bir gülümsemeye cinayet işletebileceğini düşünecek kadar inanıyor kendine; bunu düşünmekte haklı; kendimi ondan korumam gerekecek ve bunun tek yolu ondan gizlenmeye çalışmak değil, tümüyle açık olmak.

Simu'nun da İsta'da olacağını ve Proje'yle ilgili başka bir konuda çalışacağını söylerken Ebrino'nun ona göz kırptığını düşündü Hökl, içi az önceki düşünce karışıklığına zıt, saf bir mutlulukla doldu - Ebrino elbette onun Simu'yla ilişkisini bozmaya gönül indirecek değildi. Jas'ın da onunla birlikte gitmesini istiyordu Ebrino, Hökl'ün bir yardımcıya ihtiyacı olacaktı.

Bir sessizlik oldu - Hökl artık gitmesi gerektiğini düşündü, ama önce adadaki deneyimi ve neden döndüğü konusunda bir açıklama yapmalıydı herhalde. Ebrino'nun dinlediğini görünce anlatmaya başladı, ama daha sonra görüşmelerini Simu'ya anlatırken, o sırada neler söylediğini bir türlü anımsayamadı. Tek aklında kalan, tamamen anlaşıldığına ve işlediği kabahatin affedilmiş olduğuna dair bir his ve rahatlıktı.

Sonunda gitmek için kalktığında Ebrino da kalkıp yanına geldi, elini sıktı, eğer zamanı varsa sekreterinin onu, bazı sağlık testleri için sağlık merkezine götüreceğini, bunun nöbetten dönenlere yönelik standart bir uygulama olduğunu söyledi.

Öldürmek üzerine.

Bülbülü de öldürürler. Hökl, bir cinayet işlemesi gerekebileceği düşüncesini gittikçe daha inanılmaz ve korkutucu buluyordu, özellikle de kurbanıyla önceden yakınlık kurmak zorunda olması kısmını. Daha önce kimseyi öldürmemişti, bunu yapmış olan kimseyi de tanımıyordu, hatta tanıdığı insanların, onları yalnızca tanımış olması nedeniyle, katil olamayacaklarını düşündü bir an; cinnet geçirmeden, planlayarak, soğukkanlılığını koruyarak birinin yaşamını, gerektiğinde geri veremeyeceğini bile bile elinden alabileceğine, böyle birşeyin kendisinden aynı soğukkanlılıkla istenebileceğine inanmıyordu.

Tarihte yaşamış düşüncelerin morg bekçisi olarak -there are no more schools of thought, only schools of fish, diye düşündü- bu konuda kimin ne demiş olduğunu anımsamaya çalıştı, ama faydacılardan, yavan bir-iki hümanistten, bazı Nietzsche'cilerden ve bir anarşist manifestodan başka birşey gelmedi aklına.

Öte yandan, biraz daha düşününce, aykırılığını kaybetmeye başlıyordu katil Hökl imgesi; insan yaşamının kutsal ya da dokunulmaz olduğuna inanmıyordu - tarihçiyim ama o kadar da gerici değilim. Yalnızca geçerli bir amaç uğruna değil, rastlantıyla ya da bir çeşit "avcılık sporu" olarak insanların yaşamlarına son verilebileceğini, bunun için de kimsenin kimseden izin almasının gerekmeceğini kabul edebiliyordu. Tanımadığım insanlar, tanımadığım başka insanları öldürürse mesele yok; ya biraz daha yakına düşerse yıldırım? Eve geldiğinde Simu'yu ölü bulsa ne yapacağını düşündü - üzülmesine üzülürdü elbette, onun yokluğunda acılı günler yaşardı, ama yıkılmazdı herhalde, ortalığı birbirine katmaz, intikam peşinde koşmazdı. Bu duygusuzluğu birden irkiltti Hökl'ü, Simu'yu yeterince sevip sevmediğini sorgulamaya başladı - onun için ölü müydü, ikisinden birinin yaşayabilmesi için diğerinin ölmesi gerekse? Böyle bir durumun gerçek yaşamda ortaya çıkma olasılığı üzerine düşünmeye başlıyordu ki hile yaptığını farkedip asıl soruya döndü - bağlam önemliydi, örneğin Simu az önce kendi yaşamını tehlikeye atıp onu kurtarmışsa, Hökl de bu sefer aynı şeyi yapabilirirdi, ya da mantıklı düşünemeyeceği kadar duygusal bir anında bu seçimi yapması gerekse, Simu'nun kurtulmasını seçebilirdi. Ama bunlar, onun da farketmediği gibi, istisnai durumlardı - kural olarak yanıtı hayırdı, kendi yaşamını kurtarmak için Simu'nun öldürülmesine göz yumabilirdi.

Belki daha da yakına gelmesi gerekiyordu - kendisinin öldürülmesi hakkında ne düşünüyordu? Herkes gibi Hökl de onu kolay kolay öldüremeyeceklerine inanıyordu nedensiz yere; yine de, örneğin bir kaza atışına hedef olup hiçbir işe yaramayacak şekilde sokağın ortasında ölse, hayıflanırdı. Çok da üzülmezdi ama. Buna güldü. Beyin jimnastiği silahsız hareketler idman serisinin son hareketi olarak, bir yakınının, sevdiği birinin onu öldürmeye kalkmasını nasıl karşılayacağına kafa yordu, örneğin Simu ya da Jas. Çok içerlerdim, onlarla bir daha asla konuşmazdım.

Ciddilikle gayriciddilik arasında kaçak dövüşen bu entellektüel tutumuna rağmen, tanıdığı bir insanı asla öldüremeyeceğini, bunun bir nedeninin de gözler olduğunu; onu öldürdüğünü bilen ve gören bir tanıdığını öldürmeyi beceremeyeceğini anlıyordu.

Kendine rağmen ebeveyn.

Hökl eve döndüğünde Jas'ı vizofonun karşısında buldu, kiminle konuştuğunu anlayamadı önce; Jas, adadakilerin onu aradığını söyleyince çocukça sevindiyse de, Ebrino'yla konuştuğunda onlardan söz etmemiş olduğunu, dolayısıyla ilk fırsatta onlara ihanet ettiğini farketince içi kötü oldu. Ne var ki adadakilerin neşesi yerinde gözüküyordu - orada kalmayı sürdüreceklerdi, yeni gelen nöbetçiye yeni bir kilb takımı verilmesine gerek görülmemişti. Ondan zar zor izin alıp solitransın başına toplanmışlar, önce Simu'yu bulmuşlar, Hökl'le Jas'ın nerede olduğunu da ondan öğrenmişlerdi. Ekranda bin türlü şaklabanlık yapan ve hep bir ağızdan konuşan nöbet arkadaşlarını görmek Hökl'ü duygulandırdı - nereden çıktınız, bir de sizle mi uğraşacağım, işim gücüm var benim.

Hökl gelmeden önce Jas onlara, yapmayı düşündüğü şeyleri anlatıyordu anlaşılın, konu yeniden oraya gelince Hökl Ebrino'nun söylediklerini kabaca anlattı, Jas'ın en azından bir süre için onun yanında kalmasının daha iyi olacağını söyledi. Jas buna sevinmiş gibiydi, nereden başlayacağını bilmiyordu çünkü; öte yandan, Proje'nin ona gereğinden hoşgörülü davrandığını düşünüyor ve işkilleniyordu. Hökl, kafasını buna takmamasını, İsta'yı görmek için iyi bir fırsat olarak bakmasını söyleyip onu yatıştırdı. Jas öncelikle onları adadan kurtarmanın bir yolunu bulacağına söz verdi, ama asıl hedefi çok daha büyüktü ve büyük olasılıkla onun boyunu aşıyordu. Ne olursa olsun, doğru bağlantılar kurabilmekle başlıyordu herşey ve İsta da böyle bağlantıları aramaya başlamanın doğru yerlerinden biri olarak gözüküyordu Hökl'ün anlattıklarına bakılırsa - düşmanımın düşmanı benim dostumdur. Hökl'le Jas göz göze geldi; Hökl ekrana dönüp kilblere keyiflerinin nasıl olduğunu sordu.

İki gün içinde keyiflerini kaçırarak, ileride daha da kaçıracağını gösteren şeyler olmuştu anlattıklarına göre. Yeni gelen nöbetçi çok disiplinliydi ve onları sürekli olarak anlamsız işlerde çalıştırdığı yetmiyormuş gibi, aralarından kendine üç-dört yardakçı seçip bir ceza sistemi uygulamaya başlamıştı. Çalışmaktan gocunmadıklarını Hökl de bilirdi -bunu duyunca Hökl gülümsedi- ama bu kadın -yeni nöbetçi bir kadındı- sırf boş durmasınlar diye eziyet çektiriyordu. Yine hepsi birden bağrıışmaya başlamıştı ki Hökl onları sakinleştirdi - bitiniz kanlanmış bakıyorum, iki gün önce yaşayıp yaşamayacağınız belli değildi, çabuk unuttunuz. Bu kez hepsi birden Hökl'ün haklı olduğunu, hallerine şükretmeleri gerektiğini, adam olmayacaklarını söylemeye başlayınca Jas'la Hökl çok eğlendi.

Jas kozasını atıyor.

İnsan olduğumdan kuşkulaniyor olsam; kilbler gibi yapay, uyduruk bir kategoriye değil de adadan kurtulduğumdan beri çevremde gördüğüm insanların kategorisine ait olduğumu düşünsem, ne tür göstergelere bakmam gerekirdi, hangi belirtilerin varlığı ya da yokluğu, bu kuşku hakkında kesin bir sonuca ulaşmamı sağlardı?

Düşünebiliyorum. Gereğinden fazla düşünüyorum belki de, bunun normal düzeyi nedir bilmiyorum çünkü, kafamın içinde sürekli konuşuyorum farklı seslerle, yoruluyorum ama duramıyorum, yılların kullanılmamışlığını kapatmaya çalışıyor sanki beynim, herşeyi anlamak, çözmek, yapmam gerekenleri saptamak ve yapmak için çok az zamanım varmış gibi, düşündüklerimi anlatamamaktan, kendime yetişememekten korkarak düşünüyorum.

Hissedebiliyorum. Uyduruk dediğim bir kategoriye ait sayıp kendimi onlardan ayırarak küçümsediğim, aşağıladığım dostlarıma bağlı olduğumu hissediyorum örneğin, unutmuyorum onları, onca ay ufak bir adada yaptıklarımızı, paylaştıklarımızı, çıkardığımız gürültüyü, kavgaları, eğlenceleri, hep birlikte boğazımızın düğümlendiği anları anımsıyorum ve yaşatıyorum içimde, kimsenin onlara kilb demeye hakkı olmadığını hissediyorum sonra, büyük bir haksızlık yapıldığını.

Hırslıyım. İnsanların yüzlerinde gördüğüm huzur ve bütünleşmişlik maskesini düşürmek, bunun bedelini bize ödetmelerine engel olmak, gerçeği anlamak ve değiştirmek, o tarafa atılmışların hepsini bu tarafa geçirmek için yanıyorum.

Korkuyorum. Bana yanlışlıkla verildiğinden emin olduğum bu fırsatı kullanamamaktan korkuyorum, başaracağımı söyleyen sesi fazla dinleyip gevşemekten, ya da tam tersi iyice telaşa kapılıp hata yapmaktan, görmem gerekenleri görememekten, değiştirdiğimi sandığım şeyleri yalnızca sağlamlaştırmaktan korkuyorum.

Seviyorum. Hökl'ün zayıflığını, çaresizliğini, yolculuğunu benim gibi tek başına yapmak zorunda kalacağını anlamayışını, zekasını, zor şeyleri görüp gözünün önündekileri es geçişini, Makineden küçük olmasını kafasına takmayışını, sevgisini seviyorum; ölüm benim için duracak değil, ama bir yolunu bulup ben de ölüm için durmuyorum, peşimden geleceğini bilsem de arkama bakmadan gidiyorum Hökl'le, gittiği yere kadar.

Bütün bunlar, yapacağım değişikliği yapmaya hakkım olduğunu, dahası, bunun taksonomik bir gereklilik olduğunu gösteriyor bana: adım Jams, hep insandım.

Kalbim burada değil, kafam dağınık, aç bile değilim ve sınırlarım tepemde. Simu, Hökl ve Jams akşam yemeğini dışarıda yiyordu, bir yandan da İsta yolculuğunu tartışıyorlardı. Birlikte gideceklerdi, Simu'nun iki yardımcısı da onlarla birlikte geliyordu. Hökl'ün Musak'ın üçüncü adamı Ekva'yla görüşmesini Simu bizzat ayarlamıştı; randevu bir hafta sonrası içindi, bu süre içinde Hökl'ün Musak ve Ekva hakkındaki kalın dosyayı çalışması ve bir strateji geliştirmesi gerekiyordu. Proje'nin Musak'la nasıl bir işbirliği yapmayı düşündüğü tam olarak belirlenmemişti, bu da Hökl'e düşüyordu. En önemlisiyse Ekva'nın kişisel güvenini kazanmaktı - bunun hemen olmayacağı açıktı, dolayısıyla Hökl'ün uzunca bir süre İsta'da kalması gerekebilirdi. Gelişmelere göre bir büro kurulması, emrine bir ekip verilmesi düşünülüyordu.

Simu'nun görev süresi ve yapacakları daha belirliydi, iki hafta sonra Dubl'e dönmesi gerekiyordu; İsta'da olduğu sürede buradaki ekiple işbirliği yapmak, çalışmalarını rayına oturtmak ve ilk elde çıkabilecek sorunları çözmekle uğraşacaktı. Oraya indikten sonra birbirimizi pek görmeyiz herhalde, herkesin işi başından aşkın olacak, Jas'ın -Jams, diye düzeltti Hökl- gelmesi iyi oldu o yüzden, ahbaplık edersiniz. Simu'nun bunu söyleyiş biçimi Hökl'ü rahatsız etti, tam olarak neden rahatsız olduğunu anlamak istermiş gibi Simu'nun yüzüne baktı, Simu hoşlanmadı bundan, yüz ifadesiyle ne var dedi. Jams iki sevgiliyi dikkatle ve belli etmemeye çalışmadan izliyor, her zamankinden daha sessiz duruyordu - fırtına geliyor, Hökl farkında bile değil, öldürecek beni. Nerede kalacaklarını sordu Hökl, sokakta kalmayacaklarını öğrenmek onu sevindirdi. Garsonun yemeği tam bitmeden Simu'nun tabağını almaya yeltenmesi onun adına iyi olmadı - zamanında garsonluk yapmış olmasına karşın bu tür hatalara karşı hoşgörüsü sifıra yakındı Simu'nun. Geçen gün Jams'la konuşuyorduk, sana da soralım dedik - boyu değil işlevi önemlidir ya, genişlik, yani çap ne kadar önemli? Jams, bu konu değiştirme manevrasının nasıl karşılanacağını görmek için göz ucuyla Simu'ya baktı, sonra hemen yemeğine dönmeyi yeğledi. Simu ne bu soruya, ne yemekte sorulmuş olmasına, ne de Hökl'le Jams'ın bu konuda konuşmuş oldukları bilgisinin kendisine aktarılmasına sempatiyle baktığını kendi sözcükleriyle ve çok daha ekonomik olarak ifade etti.

Gecenin geri kalan kısmı olaysız geçti, eğlenmemeye ellerinden gelen özeni gösteren garip bir üçlüydüler, fazla ısrarkeş davranmayı geç olmadan eve döndüler. Kimse kimsenin ne yapmaya çalıştığını anlamamış gibiydi.

Olgunluk Kitabı: Olgunluk Çağı.

Modern çağda teknolojinin yaşamın her alanına girmesi ve bu “Lebenswelt”i belirler hale gelmesine tepki duyanlar vardı - unutmamak gerekir ki tarihin motoru ne olursa olsun, hiçbir zaman herkesin onayını kazanamaz; bu tanımı gereği böyledir neredeyse, sürtünme kuvveti bütün motorlar için gereklidir. Modern Çağın teknoloji muhalifleri tek bir kampta toplanmıyordu; özellikle çağsonunun yaklaştığı on yıllarda doğaya yönelim başlamış durumdaydı, ama geleneksel muhalefet, sanat olarak adlandırılan görüngüler sistemini bir kurtuluş ya da en azından arınma yolu olarak öne sürmekte diretiyordu.

İnsanı insan yapan iki şeyden biri olarak görülen sanat, çok geniş bir üretim alanını kapsamakta ve bireysel yaratıcılık enerjisinin önemli bir bölümüne, yaşama aktarılmasını engelleyerek el koymaktaydı. Şiir, roman, tiyatro, sinema, resim, heykel, müzik gibi çeşitli formları olan sanat, varoluşunu bu temeli inkar etmesine borçluymuştu. Sanatın gerekliliği, işlevi, mekaniği gibi konularda dev bir kuramsal edebiyatın oluşması, bu inkarın sağlamaştırılmasına yönelikti. Sanatın yaşama aykırı olmadığını, yaşamı daha değerli kılmaya yaradığını savunarak geçen karanlık yüzyıllar boyunca, sanatın yaşama ve insana ayna tuttuğu, yaşamdaki unsurlar arasından eleştirel bir seçme yaparak asıl görülmesi gerekenleri öne çıkarttığı, yaşamı ve gerçeği yeniden kurgulayarak bunların boyutlarını derinleştirdiği iddia edildi. Elbette bu safsanın sonsuza dek sürmesi beklenemezdi; nitekim modernizm bu konuda kendi ipini çekerek insanlığa önemli bir hizmette daha bulunmuştur. Sanatın kendi üstüne kapanmış bir sistem olduğu ve kullandığı göstergelerin gündelik, gerçek yaşamdaki göstergelere şaşırtıcı derecede benzemesine karşın bu sistemin sınır çizgisini geçemediği, dolayısıyla da bu sistemin alanı dışında herhangi bir geçerliliği olmadığı anlaşıldıktan ve bu anlayış yaygınlaşmaya başladıktan sonra, sanatın boyunduruğu hızla gevşemiştir. Günümüzde bireysel ve kitlesel yaratıcı enerjinin doğrudan ana kaynağa, yani doğaya ve evrene yönelmesi ve bu kaynakla bütünleşme arayışına girmesi, Yeni Aydınlanmayı mümkün kılan en önemli etkenlerden biri olmuştur.

İnsanı insan yaptığına eski çağlardan beri inanılan ikinci şey olan ve adına çeşitli yazarlar tarafından site yaşamı, kamusal alan, siyasal alan, sosyal dünya vs denilen, fiziksel bir alana karşılık geldiği kadar ve belki de daha çok zihinsel bir etkinlik ve etkileşim biçimini tanımlayan alan da, modernizmin çöküşüyle birlikte gerilemiş ve parıltısını yitirmiştir. Genel tanımıyla, birlikte yaşamak zorunda olduğu düşünülen ama birbirlerinden tek tek ve toplu olarak farklı olan insanların, hangi kurallar ve tutumlar sistemi içinde gerçek “iyi yaşam”ı elde edebileceğinin arayışı ve bu konudaki görüşlerin başkalarına kabul ettirilmesi olan siyaset, temel aldığı gerilim ve çelişkilerin çözülmesi ya da yer değiştirip dönüşmesi sonucunda temelsiz kalmış, sorulmayan soruların yanıtlarını arayan, gereksiz bir uğraşa indirgenmiş ve tıpkı sanatsal üretim gibi, tarihsel garabet örneklerinden biri olarak uygarlık müzesinde hak ettiği yeri almıştır. Günlük dilde siyasetle ilgili deyimlerin çoğunun pejoratif anlamlar taşıdığını da anımsamak gerekir.

İsta sokaklarında.

DB'nin kuzeydoğu kanadının başkenti İsta'nın, çöküntüyü, dekadansı ve karmaşayı her çağda görkeme dönüştüren tılsımlı bir enerjiye sahip olduğunu anlatıyordu Hökl Jams'a. Bu şehre daha önce defalarca gelmişti, her gelişinde, bir tarafıyla çiğ, bir tarafıyla da yüzlerce yılın birikimiyle güngörmüş, neredeyse soylu bir mor titreşimin içinde yankılandığını hissedirdi. Jams'ın yan bir gülümsemeye baktığını görünce o da güldü - korkma, katil olabilirim ama şair, asla.

Ekva'nın dosyasını birlikte incelemişler ve hırs küpü bir adam olduğunu öğrenmişlerdi - hızlı, zeki, esprili, geveze; zodyağına rağmen duygularına yenik düştüğü olabiliyordu, ama genelde aklın sesine kulak veriyordu; önyargılarına çok, hatta biraz fazla güveniyordu; ilişkiler konusunda muhafazakardı, sevgilisi öldükten sonra yenisini bulmamıştı, kızkardeşiyle birlikte güzel ve eski bir evde yaşıyordu. Dosyada Ridaf'la ilgili bilgiler de vardı; resmine bakarken Jams onu güzel bulup bulmadığını sordu Hökl'e - bilemiyorum, bir kadının yüzünün nasıl durduğu değil, nasıl değiştiği önemli bence; kolay mutlu olan birinin rahatlığıyla gülümsemiş, hoş. Jams o gün başka sorusu olmadığını söylemişti bunun üzerine. Hökl'ün Ekva'yla randevusundan iki gün önce Ridaf'ın konseri vardı dosyaya göre; bir kemancıyla birlikte Bach'ın Goldberg varyasyonlarını çalacaklardı. Hökl bu seçimi ilginç buldu; Jams'ın muzip gözlerle, yalnızca profesyonel nedenlerden ötürü bu konsere gitme önerisi de oybirliğiyle kabul edildi.

Simu bu sırada Proje'nin İsta'daki merkezinde fırtına gibi esiyor, tüyler uçuşturuyordu. Burada çalışan herkesin işine son verme niyetinde olduğunu, beş gün içinde toparlanmadıkları takdirde bunu kesinlikle yapacağını söylemiş, söylediğini yapan bir kadın izlenimi bırakmayı çok iyi bildiği için de istediği etkiyi yaratmıştı. Proje'nin kuzeydoğudaki genel başarısızlığının nedenlerini anlamaya çalışıyordu Simu, Dubl'de yaptığı hazırlığın önemli bir kısmı boşa gitmişti; toplantıya aldığı yöneticilerin açıklamaları ona hiç tatmin edici gelmemişti, faktör analizi yapmasını bilmiyor gibiydiler. Onlara Hökl'den öğrendiği Napoleon hikayesini anlatmıştı - bir kere, mermimiz bitti komutanım; yeter, gerisini sayma asker. İstedikini alamayınca o da dışarı çıktı, deniz kıyısına inip yürüdü. Hiçbir şehirde bu kadar çok büyü dükkanı görmediğini düşündü yürürken - büyü dükkanı ve doğal ilaççılar. Proje'nin felsefesine en yatkın olması gereken yer burasıyken, neydi yanlış olan? Yol boyunca dizilmiş, menüsünden seçilen kadın ve erkeklerle sevişilen ve yemek yenen lokantalara takıldı gözü sonra, düşünceleri dağıldı.

Agse: bir militanın portresi.

Yalnızca Hökl aradığında ortaya çıkmayacak kadar ilginç ve “angaje” bir insandı aslında Agse. Bir yıl kadar önce, toplum görevlisi olarak çalışırken bir iş görüşmesine çağırılmıştı, adını duymadığı bir araştırma şirketi tarafından. Merkezi İsta’da olan bu şirket, Neyo’da kuracağı büyü ve doğal ilaç dükkanları aracılığıyla bir pazar araştırması yapacaktı; Agse’den beklenen, ürünlere, müşterilere ve genel bazı konulara yönelik bu araştırmayı en sağlıklı şekilde yönetmekti; maaş çok parlak değildi ama sattığı ürünlerden komisyon alacaktı. Toplum görevlisi olarak çalışmaya başladığında bu işin çok daha heyecanlı ve tatmin edici olacağını düşünmüştü Agse, ama çok geçmeden hem çalıştığı ortamdaki insanların küçük çekişmeleri, hem de hizmet verdiği muhtaç insanların onu sınırlendirdiğini farketmesi nedeniyle, işinden soğumuştü. Yine de hemen kopamamıştı, bıçak kemiğe dayanana kadar beklemiş ve sonunda ani bir değişimin içine atmıştı kendini.

Birkaç ay geçtikten ve yeni işine hakim olduktan sonra, beklenmedik bir gelişme olmuştu - araştırma şirketi onu ve dünyanın çeşitli şehirlerindeki diğer temsilcilerini İsta’ya kursa çağırmıştı. Daha önceleri garipsediği bir tür ilgisizliğin nedenini öğrenmişti Agse - şirket pazar araştırmasıyla uğraşmıyordu aslında, şirket filan da değildi; DB’ye karşı mücadele eden bir örgüttü, henüz gizliydi elbette, ama zamanı geldiğinde yerüstüne çıkmayı planlıyordu. Örgütün önderine Beyaz Mantolu Adam, ya da BMA deniyordu, ama kim olduğu bilinmiyordu, hiç konuşmadığı söyleniyordu. Örgüt, DB’nin dünya çapında bir sömürü ve hegemonya sistemi kurduğunu, bunun için Proje gibi dev girişimlerin yanısıra daha küçük pek çok şirketi kullandığını, ülke yönetimlerinin görünüşteki bağımsızlıklarına karşın Birlik tarafından gizlice yönlendirildiğini iddia ediyordu ve kuzeydoğu kanadında bir bağımsızlık savaşımı başlatmıştı. Bu aşamada, Birliğin tam olarak nasıl çalıştığını ortaya çıkartmayı ve bağımsızlık bilincini yaygınlaştırmayı hedefliyordu, koşullar olgunlaştığında açıktan bir savaş yürütecekti. Kurs bahanesiyle İsta’ya çağrılan ve haklarında geniş bir araştırma yapıldığı belli olan temsilcilere, bu savaşıma katılma teklifi yapılıyordu - dükkanlarını işletmeye devam edecekler, bunun yanısıra “Son Söz” adlı bir yeraltı kitapçı zincirinin birer halkası haline gelip kitapların, propaganda malzemesinin dağıtımını sağlayacaklar, bir yandan da örgütün talimatları doğrultusunda haberalma çalışması yapacaklardı.

Agse, sömürü, hegemonya, bağımsızlık, savaşım gibi sözcüklerden etkilenecek bir insan değildi - erkekler olmasaydı bütün dillerin sözlükleri çok farklı olurdu, boş konuşmalarla bu kadar zaman ve cinsel enerji kaybetmezdik, gerçek şeyler hakkında doğru sözcüklerle konuşurduk. Kişisel bir düzlemdeyse, hem zorunlu kılındığı yaşam biçimine, hem de Hökl’ün etkisiyle “devlet” dediği şeyin ona ve insanlara müdahalesine, bunun insanlarda yol açtığı beyinsizliğe büyük tepki duyuyordu; neredeyse içgüdüsel bir tepkiydi bu. Böyle bir savaşımın herhangi bir işe yarayacağından kuşkuluydu Agse, ama bu işi çok iyi yapabileceğine güveniyordu. Örgütün teklifini kabul etti.

Hökl İsta’da Ekva’ya yaklaşma planları yaparken Agse, BMA’nın sağ kolu olan Paşa’nın Neyo ziyaretine hazırlanıyordu.

Patronuyla konuşanlar.

Musak'ın önderi Ekva'yı öğle yemeği öncesinde odasına çağırdığında Ekva kendi kendine gülümsemeden edemedi - terfi konuşmalarını ve ardından gelen yemekleri seviyorum. Önce "Monteverdi, yeniden!", şimdi de "Bach, yeniden!" Ekva'nın beklentilerinin bile ötesinde başarılı oluyordu. Önderin son yönetim toplantısında söylediği gibi - Monteverdi bir bara en son ne zaman girmişti? Artık hareketi zamana daha geniş olarak yayabilirlerdi. Ekva'nın yokluğunda yapılan bu toplantıda, katılanların hepsi değilse de çoğu, onun önder yardımcılığına getirilmesini destekledi; Musak'ın yeni perspektiflere açık bir geleceği olmasının güvencesi olarak görülüyordu Ekva. Önder ona yeni görevini bildirdiğinde, tek birşey sormak istediğini söyledi - Musak'ın Proje'ye düşman olduğu doğru muydu? Böyle birşeyin olmadığını, mümkün de olmayacağını dikkatli bir dille anlattı Ekva; Proje'nin Musak'ı böyle göstermeye çalışması, bir halkla ilişkiler numarasından başka birşey değildi ve yakında girişecekleri işbirliği bunu yalanlamanın en sağlam yoluymuştu. İki kurum da aynı tarafta yer almaktan kazançlı çıkacağına bilincindeydi. Önder bir süre Ekva'ya baktı ses çıkarmadan, ardından ayağa kalktı - söylesene, kardeşin seni evden attı mı sonunda? Ekva da kalktı gülererek - asıl rakibimiz o; yarın akşam bize inat "Bach, burada!" konseri veriyor.

Simu ise Ebrino'yla konuşuyordu. İsta'daki merkezin baştan aşağı elden geçirilmesi konusundaki görüşü kesinleşmişti - bu adamlar bir yıl daha burada kalsın, hep birlikte Musak'a iş başvurusu yaparız. İsta garip bir yerdi, herşey karmakarışıktı, kaos düzeni hüküm sürmekteydi, kimsenin kimseye baktığı yoktu, herkes kendi derdinde, kend alevindeydi. Böyle bir ortamda Proje'nin diğer bölgelerde kullandığı strateji ve söylem tümüyle havada kalıyordu, herhangi bir inandırıcılık yaratamadığı gibi, bağlanma sağlaması da olanaksızdı.

Yapılabilecek tek birşey vardı Simu'ya göre; oldukça riskli bir hamle olacaktı bu, ama İsta'ya solitrans getirmeleri ve her yerde tanıtımları gerekiyordu. Bunun nasıl bir tepki alacağını kestirmek güçtü, ama Simu'nun görebildiği kadarıyla kuzeydoğu insanını vuracak şey buydu - yaşamınızdaki en büyük eksiklik bir solitrans. Bu fetişi yerleştirmeyi başarırlarsa, hiçbir zaman satışa çıkartılmayacak olan bu teknoloji harikasına -zındıklık etmek için kullanmıştı bu deyim- sahip olmak isteyen ve dolayısıyla Proje'de çalışmak için can atan bir hedef kitleleri olacaktı. Ebrino bu fikri çok sevdiğini söyledi; gerekenin yapılması için hemen emir verecekti. Bu arada İsta merkezini yeniden yapılandırmak için eleman seçilirken Simu'nun da bulunmasını istiyordu, birkaç gün sonra Dubl'e dönmesi gerekebilirdi. Simu'nun yüzünde çapkın bir ifade belirdi - ben de sizi özledim sahip.

Ateş, naftalin.

Hökl'le Simu'nun ilişkisi, İsta'ya geldiklerinden beri uzaklık biriktirmekteydi - Hökl bile bunu görmezden gelemiyordu artık. Bir düğmeye basıp korunma kalkanını çıkarttı sanki, dokunamıyorum ona, sevgim sekiyor. Pek görüşmüyorlardı - Simu çok çalışıyordu, akşamları kaldıkları eve geç geliyordu, çok durmayıp yatıyordu. Gerginlik yoktu, hatta sevecenliği andıran birşeyler olduğu bile söylenebilirdi, ama sevişmiyorlardı örneğin. Hökl üstüne varmıyordu, fazladan birşey de yapmıyordu, bekliyordu daha ziyade - dönemdir, geçer. Adadan dönmeden önce hissettiği sevgide bir azalma olmamıştı, sadece, gün geçtikçe ve sabahları Simu'ya sarılamadan yataktan kalktıkça, gerçekleştiğini düşündüğü korkusu, Simu'nun demir aldığı duygusu iyice içine çöküyor ve bir yandan bu sevgiyi katlayarak arttırıyor, bir yandan da kendisini koruyacak bir koza örüyordu.

Jams çok daha karışık duygularla boğuşuyordu - Hökl'e duyduğu aşkı ne yapacağını bilemiyordu bir kere, gözünü karartıp açıklamalı mı, Hökl'ün bunu nasıl karşılayacağını kestirmeye çalışıp ona göre mi davranmalı, Simu'yla ilişkisinin ne olacağını görüp adımını öyle mi atmalıydı? Hökl ona ilişkisi hakkında pek çok şey anlatıyordu, kendi konumunu açığa vurmadığı için Jams bundan da rahatsız olmaya başlamıştı, öğrenmemesi gereken, çünkü kullanabileceği şeyleri açıklıkla dinliyor gibiydi. Bu konularda deneyimli olduğu söylenemezdi, ama Simu'nun nerede olduğunu, nerede olmadığını çok iyi hissedebildiğini düşünüyordu, ne var ki bunu Hökl'e söyleyemiyordu - benden duymasının hiçbirimize yararı dokunmaz. Öte yandan bu kısa süre içinde Simu'yla ahablık eder hale gelmişlerdi ve Jams'ın çok ilgisini çekiyordu bu kadın, onun herşeyini öğrenmek, hareketlerini izlemek istiyordu. Kafasının içinde bir köşeye ittiği bir sorun daha vardı - cinsellik. Kilb kalan tek yanı buydu herhalde, ama cinsiyetsiz oluşunu nasıl ele alması gerektiği üzerinde düşünecek durumda değildi henüz.

Rıdaf'ın konserine üçü birlikte gitti - karşılıksız oklar yumağı. Üçü de Goldberg varyasyonlarını ilk kez dinliyordu, üçü de konser bitiminde, çalınan müzikten etkilenmiş olarak küçük salondan çıktı, Hökl'se neredeyse Simu'ya karşı bir suç işlemiş de kendini affettirmesi gerekiyormuş gibiydi. Rıdaf'ın sahnedeki varlığı kemancıyı tümüyle silmişti onun gözünde - uzun boyu, uzun saçları, güçlü elleri, arşeyi tutuşu ve çelloya düpedüz hükmedişi, bacaklarının açıklığı ve ayaklarından güç alışı, omuzları: büyülenmişti. Buna karşın siyah , askılı, uzun, üstü dar, altı dökümlü giysi ve içine giydiği beyaz, uzun kollu gömlek ona öyle saf ve sandıktan çıkma bir hava vermişti ki, bu çelişki, kadının ve kız çocuğunun bir bedende böylesine üst üste binmesi, Hökl'ü alt-üst etmişti. Müziğin bir insana bu kadar yakıştığı, çalgıcının besteyi, bestenin de çalgıcıyı bu kadar iyi anlattığı başka bir konser dinlememişti - Bach bu değilse, Bach bu olmalı.

Serin bir akşamdı; belki bu, belki dinlemiş oldukları müziğin duruluğu, belki de sezdikleri geleceğin dokunuşu, üçünü de ürpertti.

Görüşme, çağrı, kutlama.

İki ruhun ilk kez karşılaşması her zaman heyecan verici bir olaydır - ender de olsa bazen, daha önce karşılaşmış olduklarını farkederler ve eğer misafir oldukları beyinlerin eşref saatine denk gelmişlerse, kucaklaşırlar. Hökl Ekva'nın odasına girdiğinde buraya iş konuşmak için gelmediğini anladı, dahası, Ekva da anlamış gibiydi bunu. Proje'yle Musak arasındaki işbirliğini çabucak hallettiler ciddi ve işbilir iş adamları olarak - Proje çalışanlarına ve özellikle nöbetçilere, meditasyon sırasında dinleyecekleri parçalar üretilecekti; teknik ve mali ayrıntıları iki tarafın oluşturacağı bir ekip çözecekti. Nasıl bir müzik olacağı konusunda Ekva'nın dinlettiği bazı örneklerden yola çıkarak, nasıl bir müzik olacağı konusunda da kısa sürede anlaştılar. Hökl bu işe nasıl girdiğini, nöbetçilik anılarını, Simu'yu, gizlilik kaydıyla Jams'ı anlattı; Ekva yaptığı işi sevmediğinden, dünyanın pisliğine katkıda bulunmaktan başka birşey yapmadığını hissettiğinden, sevgilisi öldüğünden beri içindeki ışık kaynağının sönmüş olduğundan, devam etmesini sağlayan şeyin, hala değişiklik yaratabileceğini düşünmesi olduğundan söz etti - bu ve kardeşinin varlığı. Bunları söylediklerine ikisi de şaşıtı sonra - mekikteki yabancı sendromunun ötesinde birşeyler olduğu belliydi.

Hökl de kendisini yaptığı iş bağlamında bir boşlukta hissettiğini itiraf etti. Yıllardır ideoloji tarihçisi olarak, bu konunun sınırlı sayıdaki meraklısına birşeyler öğrettiğini anlattı; soruların modasının geçtiğini sanmanın modasının nasıl olup da geçmediği ve insanlığın olgunluğa ulaştığını iddia eden bu çağın en büyük özelliğinin, sormaktan sıkılması olduğu hakkında düşüncelerini sağladığını sandığını, böyle cümleler kuran biri olarak hiçbir şeyden emin olamayacağını ve en iyisinin susmak olduğunu söyledi. Ekva, yazıp yazmadığını sordu Hökl'e; çok kısa bir süre durakladı Hökl, sonra bu özel soruya olumlu yanıt verdi - çok mu belli oluyor? Ekva biraz daha kurcalayınca, geri kalanını da anlattı - Okyanus Şişeleri Grubundan haberi olmasına şaşırdı Hökl, Ekva'ysa Hökl'ün Son Söz zincirini bilmemesine. Birbirlerine baktılar, gülümsediler - ofisten çıkma zamanı gelmişti.

Dışarı çıktıklarında Ekva Ridaf'tan söz etmeye başladı, onun da bir tür tarihçi sayılabileceğini, müziğin geçmişine duyduğu bağlılığın, Hökl'ün kendi konusundaki duygularına çok benzediğini anlattı - benim gibi revizyonist bir abisi olduğu için kahroluyor tabii. Hökl'ü kardeşiyle tanıştırmak istiyordu Ekva, konuşacak çok şeyleri olmalıydı. Hökl önceki gece Ridaf'ın konserine gittiğini, çok beğendiğini, başka çalışmalarını da dinlemek istediğini söyleyince Ekva tüm itirazlara kapalı olduğunu, akşam yemeğini birlikte yiyeceklerini, zaten onun da solitrans hakkında merak ettiği şeyler olduğunu söyledi - yemekte size İsta midyesi yapacağım, Dubl'de ya da Brük'te bulamazsın öylesini.

Olgunluk Kitabı: Aşk.

Son beş yüz yılın en fetiş sözcüğü hiç kuşkusuz “aşk”tır, ama en yaygın olarak kullanıldığı dönemler, anlamının en belirsizleştiği zamanlar olmuştur; nitekim fetiş olmasını büyük oranda buna borçludur. Yine de, beş yüz yıllık bu sürecin sonunda bir anlam netleşmesinden söz etmek mümkündür.

Modern çağın aşk tanımı, dışlamak üzerine kurulmuştur; romantizmin Tanrı aşkı ve Vatan aşkı gibi soyut varlıklara yönelik tutkulu duyguları ve bağlılığı somuta taşıyıp nesnesini başka bir insan kılması, soyuta yönelik aşktaki kitlesellik potansiyelini ortadan kaldırmıştır. Tanrı ve Vatan aşkında bile, tek yönlü de olsa bir tekillikten söz edilebilir - başka hiçbir tanrı, başka hiçbir vatan bu kadar sevilmecektir. Zaten burada söz konusu olan aşk da tek yönlüdür - Tanrının ya da Vatanın kişiye aşk duyması düşünülemez, ama bir kitle tarafından, rekabet mümkün olsa bile paylaşılabilir; karşılık söz konusu olmadığı için de aynı anda aynı nesneye yönelen aşklar birbirini dışlamaz. Romantizmin bu konuya katkısı tam da bu noktada olmuştur: aşkın öznesi ve nesnesinin insan olması, bu tür bir karşılıklılığı ve dolayısıyla dışlamayı mümkün kılmıştır. İdeal aşk, iki kişinin, başka kimseye yer bırakmayacak şekilde bir birlik kurması olarak biçimlenmiştir. Bu dönemin literatürü, tek kişinin kendine duyduğu, bir grup üyelerinin birbirlerine duydukları ya da bir kişinin karşılık alamadan duyduğu aşk gibi temalarla çeşitlenmişse de, bunlar yine de ideal tanımın kabulüne dayanmaktadır.

Son yüzyılın aşk literatürüne bakıldığında, bu ikili kuruluştan uzaklaşmış olduğu, iki insan arasındaki aşkın eski çağlardaki gibi yüceltilmediği ve hatta marjinal sayılmaya başladığı, idealize edilmediği ve bireysel yaşamların merkezine artık yerleştirilmediği görülür. Günümüzün aşk anlayışını belirleyen özellik, kapsayıcı olmasıdır - aşk bir varoluş biçimi olarak ne kadar çok şeyi ve kişiyi içine alırsa o kadar zengin ve güçlü sayılmaktadır. Bu aşkın ideal durumu evrensel aşktır - burada Tanrı ve Vatana duyulan tutkuya benzer bir şekilde nesne soyut, ama aynı zamanda somuttur, bir kategori olarak evrene yönelik duyguların yanısıra, o kategorinin somut elemanlarına yönelik duyguları da içerir. Ayrıca yine Tanrı ve Vatan aşkından farklı olarak karşılıklılık vardır; evrensel aşkla bütün elemanların birbirlerine ve bütüne aşkla bağlanmaları söz konusudur. Bu aşkın eski felsefelerde de rastlanan bütünleşmeci yöneliminin kitlelere yayılması ve bugün artık büyük oranda benimsenmiş olması, kuşkusuz içinde yaşadığımız dünyanın bencilliğin hükmünden uzaklaşmasında ve daha iyi bir yer haline gelmesinde belirleyici olmuştur.

Paranoia blues?

Hökl'ü en çok etkileyen, rahatlıklarıydı - iki kardeşin açıklığı, dolaysızlığı, kendilerini paylaşmadaki çekincesizliği Hökl'de hem benzer bir rahatlamaya yol açmış, hem de bir koruma ve sahiplenme duygusu yaratmıştı, özellikle Ridaf'a karşı. Sahnedenkinden çok farklı bir kadın vardı karşısında - yumuşak ve neşeli bir ev sahibesi.

Ekva'nın yemekleri ve misafirine açtığı kırmızı şarap nefisti; Hökl uzun zamandır kendini böyle keyifli hissetmemişti. Ridaf'la koalisyon yapıp Musak'la dalga geçmişlerdi, hiç gocunmamıştı Ekva, Hökl de onu gruba dahil etmek istemişti bunun üzerine, müzikte yapılan şeyin bir benzerinin tarih konusunda da yapıldığını, büyük olasılıkla kendisinin de yazdıklarıyla buna katkıda bulunduğunu söylemişti. Ridaf da Hökl'e katılmış, onun çaldığı Bach'ın, besteci hayattayken çalınankinden çok farklı olduğundan kuşku duymadığını eklemiştir.

Yine de bazı şeyler, niyet açısından bakıldığında, başka bazı şeylerden daha ciddi sonuçlara yol açıyordu Ekva'ya göre - işe başladığı günden beri değiştirmek için uğraştığı, ama dev bir makine olduğu için ancak az yol aldırıp çok düşman kazandıran Musak'ın üretimini basit bir dönüştürüm-geri kazanım etkinliği olarak görmek mümkün değildi, tıpkı *Olgunluk Kitabı*'nın çok iyi bir örneğini oluşturduğu revizyonist tarih yazıcılığının manipülatif yönünün görmezden gelinemeyeceği gibi. Kitabı bizzat Ebrino'nun yazmış olduğunu iddia ediyordu Ekva; Hökl bunu abartılı bulunca dayanamadı - Ebrino benden kurtulmak ve Musak'ı ele geçirmek istiyor, bunun için burada değil misin sen, Ebrino'yu ne kadar tanıyorsun ki? Sakin bir sesle yaptığı bu çıkış Ridaf'ı şaşırttı, Hökl'le göz göze geldiler; Hökl özür dileyerek ayağa kalktı, gitmek için kapıya yöneldi - hoşgelmişim, hoşkalma sürem bitti belli ki. Ekva fırlayıp onu durdurdu, sözleri için özür diledi - bizimle bir şişe daha paylaşırın çok sevinirim, bu evden böyle çıkılmaz.

Hökl yeniden oturunca, yeni bir şişe açılınca ve müzik değiştirilince Ekva, Ridaf'ın da Hökl'ün de ilk kez duyduğu şeyler anlatmaya başladı. Proje büyük bir tezgahı; DB'nin içinde, Ebrino'nun etrafında toplanan güçlü bir klik, Games'e çok gizli bir sipariş vermişti, Proje bunun sonucunda ortaya çıkmıştı -Dubl'dekiler kendi başarılarına böyle birşeyi ölseler düşünemezler- ama DB'nin en üst yönetiminin bile bundan haberi yoktu. Meditatif enerji, dünyanın merkezine kazı, hepsi palavraydı - o ısıya ve basınca dayanacak materyali üretmek teknik olarak hala imkansızdı, ama yine çok gizli araştırmalar sonucunda böyle bir teknolojinin geliştirildiği iddia ediliyordu, neden gerçekten çok gizli olduğu da apaçık ortadaydı. Bütün bunlar ve Musak için yaratılan düşman imgesi, Ebrino'nun aslında peşinde olduğu şeyi saklamak içindi: önce DB'den daha güçlü olmak, sonra DB'yi de ele geçirmek. Proje daha önce eşine rastlanmadık bir kast sistemi yaratmak üzereydi ve bunu akıl almaz derecede basit bir yolla başaracaktı - teknolojinin lanetlendiği bir çağda, teknolojinin son ürününü kullanarak, içeridekiler-dışarıdakiler ayırımı oluşturuyordu. Solitransa yalnızca Proje'nin onayladığı kişiler sahip olabilecekti, Proje'nin "emeklilik planı" da o kadar iyi tasarlanmıştı ki, nöbetten dönenlerin toplumda ulaşacakları saygınlık derecesi, alacakları yeni görevler, sahip olacakları ayrıcalıklar, on yıl geçmeden yepyeni bir sınıf haline getirecekti onları. Bu güçlü sınıf ise doğrudan Ebrino'nun patronajına bağlı olacaktı - yeni bir Kilise doğuyor dostum ve sen ilk misyonerlerden biri olma fırsatını teptin; dahası, seni ve ilk gidenlerin hepsini, solitransın yan etkilerini ölçmek için kobay olarak kullandılar.

Uzaklaşan kıtalar.

Hökl'ün akşamki planına dahil olamayacağını söylemişti Simu - yeni arkadaşımı yemeğe götürmeye söz verdim, sana kolay gelsin. Hökl'ün Ekva'yla yalnız kalması daha iyi olacaktı, karşısına takım halinde çıkmaları onu savunmaya itmekten başka işe yaramazdı.

Simu'nun şıklığı, gittikleri lokantanın zengin ışığı Jams'ı şaşırttı, gösteri için hazırladı kendini. Çok beklemesi gerekmedi - üstten konuşmayı bir çekicilik unsuru haline getirmesini bilen ender kadınlardan Simu.

Proje Jams için hiç yapmadığı birşey yapmıştı, herhalde Jams da farkındaydı bunun - özgürlük yalnızca onu hak edenler içindir. Hökl'le benzer bir konumu paylaşıyordu - kendilerine verilen görevi başarıyla tamamlayamamışlar, dahası görevden kaçmışlardı; şimdi yeni bir görevleri vardı, başarısız olma şanslarıysa yoktu. Hökl'ün aslında hazır olmadığı birşeyi yapmaya çalıştığını anlatıyordu Simu, hata yapma, yanlış yola sapma riski vardı, oysa hizmet ettiği amaç, böyle bir riski kaldıramazdı. Jams'ın görevi de burada başlıyordu - Hökl'ün her zaman yanında olmak ve kuşkulandığı birşey olduğunda doğrudan Simu'ya haber vermek. Nasıl bir kuşku duymamı istiyorsun benden? Simu gülümsedi, Jams'ın Hökl'e duyduğu bağlılığın farkındaydı belli ki - garip bir şehir burası, insanları garip; ne düşündüklerini çözmek, ne yaptıklarını anlamak güç; Hökl'ün merakına yenik düşmemesi gerek. Yoksa? Gülümsemeyi sürdürdü Simu, ana yemekleri gelmişti.

Gecenin geri kalanında Simu'nun daldan dala atlamasını izledi Jams, asıl merak ettiği şeyi öğrenmeye çalıştı - Hökl'ü hala seviyor olabilir mi bu kadın, ne taşıyor içinde? Hökl'le tanışmalarını bir de onun ağzından dinledi - Dubl'e Flor'dan yeni gelmişti Simu, bir parkta Hökl'le karşılaştığında bir arkadaşını bekliyordu aslında, bir iş hakkında konuşacaklardı, ama o gelmeyince Hökl'le birşeyler içmeye gitmişti. Hökl'ün tarih dersi verdiğini duyunca heyecanlanmıştı - o da felsefeyle ilgili birşeyler yapmak istiyordu. Hökl ona ödev vermişti - özgürlük mü önemlidir, eşitlik mi; üç-dört gün sonra yeniden buluşmuşlar, yazdığı ve pek berbat bulduğu şeyi Hökl'ün portuna aktarmıştı istemeye istemeye. Onun bu yazıyı ciddiye alması, yorumlar yapması, sorular sorması, imla hatalarını biraz ukala ama çekici bir şekilde düzeltmesi Simu'nun hoşuna gitmişti. Sonra iş konuşmayı bırakmışlar, Simu ona kapsamlı bir fal bakmıştı. Çok çabuk yakınlaşmışlardı, ne olacağı belliydi - bir erkeğe eski sevgililerimi anlatırken bulursam kendimi, güzel iç çamaşırlarımı giyme zamanı gelmiş demektir. Bu açıdan hazırlıksız yakalanmış sayılırdı yine de - bir gece geç vakte kadar Dubl barlarını dolaşmışlar, Simu onu evine davet etmişti - kötü bir niyetim yoktu, uyumak için yalnızca. Jams gülünce o da güldü - şansa bak ki Hökl'ün de kötü bir niyeti yoktu, iş başa düştü.

Felsefe yazıları unutulmuştu sonra. İlişkileri boyunca Hökl'ün ona yeterince saygı duymadığını hissettiğini anlattı Simu, bazen Hökl'ün ondan utandığını düşündüğü bile olmuştu. İşle, yaptıklarıyla hiçbir zaman gerçekten ilgilenmemişti sanki, oysa çevresine topladığı ipe sapa gelmez kadınlara çok farklı davranırdı, entellektüel bir flört yöntemi haline getirmişti bu işi. Simu bir ruh doktoruyla birlikte olmuştu sonra, sırf adam onun zekasına hayran olduğu için. Hökl bunu anlamamıştı, çok içerlemişti, ayrılma noktasına gelmişti. Birbirlerini çok seviyorlardı ama, ara sıra sızlasa da yarayı kapatmayı başarmışlardı. Şimdi? Jams'a baktı Simu, hüznü bir ifade geldi yüzüne, ama çok kalmadı - tektonik hareketler.

Ağırlık merkezi.

Hökl, Ekva'nın söylediklerini biraz fazla fantastik buluyordu. Gerçi sözünü ettiği kast sistemi ona binlerce yıl önce tasarlanmış bir devlet yapısını anımsatmıştı, ama tam olarak neyi anımsattığını çıkaramaması bir yana, fantazilerin tarihsel kaynaklarının olamayacağı yönünde bir kural yoktu. Ebrino'yu yakından tanımadığı doğrudu, kapalı kapılar ardında ne tür politik hesapların yapıldığını da bilmiyordu, ama bildiği birşey vardı - meditatif enerji diye birşey var ve işe yarıyor, oradaydım ben. Ekva bunu mistik bir deneyim olarak kendi içinde değerli görüyordu, ama Hökl'ün, üstelik de bir ideoloji tarihçisi olarak, Olgunluk Çağı adıyla dayatılan ideolojiyi göremiyor ve bir lokmada yutuyor olmasına inanamıyordu. Politikanın öldüğü kabul ediliyordu ama her tarafta güç çatışması vardı; teknoloji gömülmüştü ama herşey onun etrafında dönüyordu; dünya barış ve aşk dolu bir yer haline gelmiş, huzurlu bir olgunluğa ulaşmıştı ama yüz milyonlarca insan köleleştirilip şehirlerin getto-centrumlarında düzene hizmet etmek zorunda bırakılıyor, benlikleri, cinsiyetleri, bellekleri yok ediliyordu; bu zorunlu uyuşukluk hali içinde ortaya çıkabilen en ufak muhalefet şiddetle yok ediliyor, en radikal itiraz, sistemin kendi kooptasyon ürünü olan *Olgunluk Kitabı* tarafından yapılan itiraz oluyordu.

Şehir fareleri efsanesinin gerçek olduğuna dair hiçbir kanıt olmadığını söyledi Ridaf, herşeyin otomatik olarak yapılmadığına, yeni şehir merkezlerinin de bu otomasyonu hem insanlar, hem de makineler adına yalıtım amacıyla kurulmadığına inanmak için ne gibi geçerli nedenleri vardı? Hökl, Jams'ı anlattı bu noktada - ama bu doğru bile olsa, bir kilbin bu yalıtımdan kurtulup dünyaya dönmesine izin vermelerini nasıl açıklayacaksın? Ekva buna kendisinin de çok şaşırdığını itiraf etti - altında mutlaka başka birşey vardı, bu dünyada temel içgüdü güvensizlik olmak zorundaydı. Jams'la tanışmak istediğini söyledi Ekva, anlatacaklarını çok merak ediyordu ve onu fazla yaşatacaklarını sanmıyordu.

Şarabın ve duyduğu şeylerin etkisiyle suskunlaşmıştı Hökl, ama kafasında sorular uçuşuyordu - bu anlattıklarına bakacak olursak, Proje'nin Musak'ı ve özellikle seni düşman olarak görmesi çok doğal değil mi? Ekva güldü - evet, ama iddia ettiği nedenlerden değil, başka nedenlerden ötürü; başından beri de bunu anlatmaya çalışıyorum zaten. Ebrino'nun müthiş zeki bir adam olduğunu, ama kendisi konusunda teşhis hatası yaptığını düşünüyordu - ben ne Ebrino'ya rakip olabilirim, ne de onun ve Proje'nin ilerleyişini durdurabilirim; gördüklerim hakkında yapabileceğim şeyler çok sınırlı. Hökl bunların tam ne olduğunu sormadı; hakkı olmadığını düşündüğü için biraz, biraz da Ridaf'ın elini onun dizine koyup, hep birlikte bir bara gitmeyi önermesi yüzünden.

Zoo Bar'ın neşesi yerindeydi ve bulaşıcıydı. Kapıdan girer girmez gösterilen ilgi elbette Ekva'ya yönelikti - iyi bir masa, kusursuz servis ve sahneye optimal yakınlık sağladı bu onlara. Canlı müzik eşliğinde dans bile ettiler - Ekva kendisinden beklenmeyecek ölçüde kıvraktı; duygulu bir parçada kardeşiyle dansını dikkatle izledi Hökl, sonra izlemesine gerek kalmadı - sizinle yakınlaşabilir miyiz bayım?

Olgunluk Kitabı: Olgunluk Kitabı.

Olgunluk Kitabı'nı bulundurmak yasaktır. *Olgunluk Kitabı*'nı satmak ve almak yasaktır. *Olgunluk Kitabı*'nı okumak, kitaptan alıntı yapmak yasaktır. *Olgunluk Kitabı*'nın DB'de en çok okunan kitap olduğu tahmin edilmektedir.

Günümüzde kitap, geride kalmış çağların gerici anlayışını simgelediği, sahip olma dürtüsünü canlandırdığı ve geçmişte kalmış bir mülkiyet anlayışını çağrıştırdığı için dolaşımdan büyük ölçüde kalkmıştır; genel bir yasak olmamasına karşın, örneğin birden fazla çocuk sahibi olanların karşılaştığı örtük/açık toplumsal eleştiri, kitap okuyanlar için de geçerlidir. *Olgunluk Kitabı* ise, diğer kitaplar arasında özel bir yere sahiptir - muhalif ve yanıltıcı olduğu iddia edilen içeriği yüzünden, yukarıda sayılan ama yine de gayriresmi olan yasaklara tabi kılınmıştır.

Bu içeriğe yakından bakmak gerekir. *Olgunluk Kitabı*, günümüz insanının her gün karşılaştığı temel kavramları ele alır, ancak bunu, geçmişin ansiklopedist yaklaşımından ya da örneğin Kronk gibi yeraltı din kitaplarından farklı bir biçimde yapar - maddelerin seçiminden ele alınışına kadar, modernizmin nesnellik ve kapsayıcılık iddiasından arınmış, seçici ve denemesel bir yaklaşım geçerlidir. Bunda, günümüzde bilgiye erişim yollarının, kitap formatını geçersiz kılacak ölçüde yaygınlaşmış ve kapsamını genişletmiş olmasının payı vardır - *Olgunluk Kitabı*, bir bilgi deposu değil, önemli konularda bir yorum derlemesidir ve bu derleme bir iç tutarlılığa sahiptir. Söz konusu yorumların muhalifliğinden ziyade, eleştirel olmasından bahsedilebilir; burada da, eleştirilerin benimsenmesinden çok, bazı eleştirel yaklaşımların örneklenmesine gidildiği görülür; genel itibarıyla *Olgunluk Kitabı*'nın içinde bulunduğu çağı onaylamadığını ve bir karşı-savaşım yürütme aracı olduğunu söylemek güçtür. Kitabın ne zamandan beri dolaşımda olduğunu saptamak da zordur; kesin veriler bulunmamasına ve içeriğinin sürekli güncelleştirildiğinin bilinmesine karşın, kullanılan dilin arkaik denebilecek eskiliğine, tumturaklılığına bakarak ve başka bazı kitapların yaptığı göndermelere dayanarak, bir yüzyılı aşkın bir geçmişe sahip olduğu söylenebilir.

Neden böyle bir kitaba gereksinim duyulduğu sorusu, bu kitabın kim(ler) tarafından yazıldığı ve desteklendiği sorusuyla birlikte yanıtlanmalıdır. Bir görüşe göre *Olgunluk Kitabı*'nın alt metni asıl önemli olan kısımdır; satıraralarının okunabilmesi için özel bir kodun olduğunu iddia edenlere rastlanmaktadır. Bu iddiaya göre, kitabın gerçekten de devrimci bir içeriği vardır ve devrim yakındır. Başka bir görüşe göre *Olgunluk Kitabı* yalnızca bir simgedir; siyasal alanın yokluğunda, memnuniyetsiz olan ama bunun nereden kaynaklandığını bilemeyen bireyler için, bir yasağa uymayı reddetme yoluyla kendi farklılıklarını tescil ettirebilecekleri bir araçtır. Son olarak, *Olgunluk Kitabı*'nın bizzat Dünya Birliği tarafından yayımlanıp dağıtıldığı, oluşturulan bu emniyet supabı sayesinde, görünüşte bir muhalefetle düzenin devamının sağlandığı iddiasında bulunanları anmak gerekir. Bu iddiaların birbirlerini mutlak anlamda dışlamadığı düşünülebilir. Her halükarda, sürekli büyüyen ve değişen *Olgunluk Kitabı*'nın çağımızın önemli toplumsal olaylarından biri olduğu tartışılmaz bir gerçektir.

Yolları çatallanan sera.

Güneşte bırakılmış bir üzüm tanesine benzeyen şey, ertelenmiş bir hayal değil, hayalkırıklığıdır. Hökl, Ekva ve Ridaf'la geçirdiği uzun gecenin sonunda sersemlemiş olarak eve döndüğünde herkes uyuyordu, o da çoğunluğa uydu. Sabah diğerlerinden önce kalktıyındaysa, yalnızca şaraptan kaynaklanmayan ağırlığın devam ettiğini gördü - ben oturuyorum karşımda, en zor tahterevalli.

Ekva'nın anlattıklarını mükemmel bir komplo teorisi olarak görmeyi sürdürüyordu Hökl - tüm etkileyiciliğine ve iç tutarlılığına karşın, iddialarına dayanak oluşturacak bir kanıttan yoksundu. Öte yandan, Ekva'nın bu teoriyi son derece ciddiye aldığı belliydi; büyük olasılıkla, Musak aracılığıyla olsun olmasın, Proje'ye karşı bir savaşımın içindeydi. Bütün bunları Ebrino'ya anlatabileceğinden emin değildi Hökl; Ekva'yı öldüremeyeceğini kesin olarak biliyordu artık - adadan kaçmak kolaydı, asıl şimdi çevriliyim yüksek sularla.

Simu uyanıp yanına geldiğinde, sevgilisinin gecesinin nasıl geçtiğini soran kadını oynadı; Hökl'ün yüzündeki bulanıklığı doğru dürüst farketmedi bile. Hökl Simu'ya da Ekva'nın kendini nasıl açtığını, yeni tanıştığı bir Proje elemanına neler anlattığını aktaramayacağını hissediyordu; yine de denedi. Yedikleri yemeği, gittikleri barı, iki kardeşin arasındaki etkileşimi anlattı, sonra onların gecesinin nasıl geçtiğini sordu, ama lafın sonunu bekleyemedi - Simu, öldüremem ben o adamı. Bunun, Ekva'nın öldürülmesi gerektiğini söylemek olduğunu geç farketti; Simu ondan önce davrandı, Ekva'nın neler anlattığını sordu hemen. Bunun önemli olmadığını söyledi Hökl; sonuç olarak Musak'ın Proje'yle bir alıp veremediği yoktu, işbirliğine de çok sıcak bakmışlardı. Ama? Aması yoktu - Proje'ye candan bağlılık göstermek zorunda değildi herkes, Ekva açık ki bir inanan değildi, bu yüzden öldürülmeyi hak etmiyordu, hepsi o kadar. Simu, Hökl'ün kendi durumunu pek iyi kavrayamamış olduğundan kuşkulanıyordu - karar vermek durumunda değildi, onun adına karar verilecekti, o yalnızca diyetini ödemekle yükümlüydü; ayrıca Ekva'yı bir günde çözebilecek düzeyde bir insan sarrafi olduğunu sanmıyordu, bu tezahürat neyin nesiydi?

Hökl Ebrino'yla konuşacağını, Ekva'nın tam olarak nasıl bir tehdit oluşturduğunu öğrenmek istediğini söyledi, daha da konuşacaktı belki, ama Simu fırsat vermedi - Dubl'e dönüyorum bugün, senden ayrılıyorum, hepimiz için daha iyi böylesi.

Hökl'ün Simu'ya birşey söyleyebilmesi için bir hafta geçmesi gerekecekti.

Olgunluk günlerinde aşk.

Kaskatı kesilmişti, kafasının içindeki çılgınlara rağmen işleyen yaşam fonksiyonlarını uzaktan ve hayretle farkediyor, içinin yıkıldığınıysa fazlasıyla yakından, hücre duvarları düzeyinden izliyor, ama bir yandan da öğlenki randevusuna ne giyeceğini düşünüyordu - Hökl, durumunun iyi olmadığını bilecek kadar iyi tanıyordu kendini.

Her zaman yaptığı gibi buluşma yerine beş dakika erken gidip, Ridaf'ın çoktan gelmiş ve oturmuş olduğunu görünce, gülümsemeyi bile başardı. Yemek boyunca, karşısında oturan güzel kadını kurcaladı, geçmişiyile ilgilendi, yapmak istediklerine kafa yordu, fikir yürüttü, zekice sorular sordu, dinledi - bunu, sorguya çekiyormuş hissi vermeden yapan ve ne yaptığını bildiğini, bakışlarındaki parıltı dışında sezdirmeyen bu adama bütün odalarını açmak istedim birden. Ridaf, masadaki heyecanın paylaşıldığını görüyordu, ama neredeyse taocu bir sakinlik ve telaşsızlık da vardı; görüşmek için on dakikaları olduğunu bildikleri halde, sabah yağın yağmuru konuşan bir tutuklu ve ziyaretçisi gibi.

Hökl, dümdüz bir cümleyle sevgilisinden o sabah ayrılmış olduğunu, daha doğrusu sevgilisinin onu terkettiğini söylediğinde yemekleri bitmişti. Hökl'ün bir sevgilisi olduğunu daha önce kayıtlara girmemiş olan Ridaf, haberdar olmadığı bu kadını kayıttan düşme işlemini hızlı bir şekilde ve dipnot koyma hakkını muhafaza ederek yaptı. Hökl'ün soğukkanlılığı onu şaşırtmış, hatta irkiltmişti - nasıl böyle sakin oturabiliyorsun, kontrol sapığı mısın sen? Hökl'ün üzüntüsü yüzünden okunmuyordu, tavırlarına yansıyor yansımadağını anlayacak kadar da iyi tanımiyordu onu, ama anlattığı şeylerin altında yatan karmakarışıklığı hissedebiliyordu - ona neyin çarptığını anlaması epey zaman alacak belli ki. Başka bir kadına duyulan sevginin ve bu sevgiyi yitirmekten kaynaklanan acının tanığı yapılmış olmak, Ridaf'ta bir kıskançlık tepkisi yaratmadı; Hökl adına üzüldüyse de gelecek adına sevindi; güçlü gözükmeye çalışan bu sevimli erkek çocuğunu kucaklamak, sarmalamak istedi.

Günün geri kalanını, doğallığı sorgulanamazmış gibi beraber geçirdiler - yaptıkları herşey, konuşabilmek ve yakın durabilmek için birer bahaneydi sanki. Herşeyden bahsederken Ekva'yı atlamak olmazdı; Ridaf abisi hakkında hikayeler anlatmaya dünden hazırda, Hökl de konuya ilgisiz sayılmazdı. Ekva'nın en çok nesini sevdiğini sorduğunda, Ridaf Hökl'ün artık tanıdığı ve özlemeye bile başladığı gülümsemesiyle ona baktı - biliyor musun, onunla güldüğüm gibi gülmüyorum kimseyle. Bir anda gözleri dolunca, Ridaf'ın başını göğsüne bastırda Hökl, sanki yılların getirdiğı bir sevecenlikle.

İçini kemiren konuyu açabilmesi için evlere dağılmaları ve gecenin karanlığına sığınması gerekti - niçin İsta'da olduğunu kısa yoldan anlattığında Ridaf şaşırmış gözükmedi; Ekva'yı öldüremeyeceğini ve ne yapması gerektiğini bilmediğini söyleyince de, bunları biliyormuş gibi davrandı; sonra kocaman gözlerle Hökl'e baktı - bu şehrin en iyi yaptığı şey pişmanlık biriktirmek; elini çabuk tutmazsan sen de yakalanırsın.

Iskakaçan.

Ölüm olmak, ölüm ölmekten daha hüznüdür. Hökl bu ikisi arasında bir seçim yapmak zorunda hissediyordu kendini, bir kez daha affedilmeyeceği ortadaydı, özellikle de bu seferki başarısızlığı böylesine kritikken. Ebrino'nun ya da Proje'nin elinden kurtulması söz konusu değildi, Ekva'yı öldürmesi de söz konusu değildi; aklına eski bir masal geliyordu - müstakbel kurbanını öldürmesi değil, öldürdüğüne insanları inandırması gerekiyordu; bir ceylan kalbi bulursa... Ekva'nın ölü taklidi yapmayı kabul etme olasılığı düşük geliyordu Hökl'e - onunla vakit geçirmeden konuşacaktı, ondan önce abisine birşey söylemeyeceğine söz vermişti Ridaf.

Ve Ridaf ve Simu. Yaşam, sıkıcı olduğu için karmaşıktır, eski düşünürlerin yaşamı bir sanat yapıtına benzetmeleri de bundandır. Bütün bunlardan en uzak olan insanı araması çok doğaldı Hökl'ün. Simu'dan ayrıldığını duyunca üzülmedi Agse, Hökl de böyle birşey beklemiyordu zaten, ama kayıtsız da kalmadı - hangi ilişki yürümüş ki seninki yürüsün, boşver, tek başına daha iyi. Yeni biriyle ilgilendiğini duyunca küfür etmeden duramadı ama - ne biçim adamsın sen, aşkına da sevgine de inanılmaz senin. Simu'nun büyük olasılıkla başka biriyle birlikte olduğunu anlatmaya başlıyordu ki Hökl'ü susturdu Agse, midesi kaldırmayacaktı.

Hökl konuşmayı kendinden uzaklaştırmaya karar verip az önce kullanmadığı kartı kullandı - ne oldu, sen de mi ayrıldın sevgilinden, ağır konuşuyorsun?

Daha değil, ama ayrılacağım - o kadar çok yalan söylüyor ki, dayanamıyorum, yalana dayanamıyorum.

Vesaire. Hökl Agse'den öğrenmişti yalan söylememeyi, özellikle de ilişkiler söz konusuysa. Agse düşündüklerini ve duygularını saklamazdı, örtmezdi, başka türlü göstermeye ya da sessiz kalarak işine geleni düşündürmeye çalışmazdı - ahlaksal bir duruştan çok, kimseyi yalan söylemeye değer görmemesinden kaynaklanıyordu bu. Ama kendisine söylenen yalanı da bir değer verme göstergesi olarak değil, tam tersine bir aşağılama biçimi olarak algılardı.

Yine de Ekva konusunda Hökl'e verdiği öğüt, yalan söylemek oldu - ondan duyduklarını Ebrino'ya anlatmak zorunda değildi Hökl, hemen bir sonuca ulaşmak zorunda da değildi; İsta'da bir ay daha kalır, birşey bulamadığını söyler ve dönerdi, ya da dönmezdi. Hökl Ebrino'dan birşey saklayabileceğinden emin değildi, göz göre göre Proje'ye ihanet ediyor olmak da fazlasıyla rahatsız ediyordu onu.

Ne Proje'si, hala orada mısın sen, o prefabrike hikayelere inanıyor musun gerçekten?

Ekva'yla mı konuştun sen?

Vesaire. Konuşmaları bittikten sonra, Ekva'yla değilse bile Paşa'yla konuştu Agse, çember belli ki daralmıştı.

Şafağa doğru Jams.

Simu'yla konuştuktan sonraki günler zor geçmişti Jams için - aşık olduğu insanın peşinde dolanıp gizlice denetlemek, hafiyelik yapmak, onu kurtarmış olduğunu hiçe sayarak inanılmaz bir nankörlüğü kuşanmak, kimseyi tanımadığı bu dünyada kendini de tanımadıkları listesine eklemesini gerektirecekti.

Öte yandan, Hökl'ün kalbini anlamakta zorlanıyordu. Bir yandan Simu vardı, belli ki yokluğunda bile büyük bir yer kaplayan - Hökl çok acı çekiyordu ustalıklı sakladığını sanarak; Simu'yu geri istiyordu, çok istiyordu, iki diş arasına sıkışmış bir et parçasını çıkarmaya çalışan ve kendini öğütücü dişlerin üzerine atıp duran bir dil gibiydi, ama söylediklerine bakılırsa, geri geldiğinde herşeyin düzeleceğine inandığından değil. Hökl böylesine sevdiği birinin onu bırakıp gitmesini bir türlü hazmedemiyordu. Ne var ki bu da, nereden çıktığı belli olmayan yeni bir flörte gözü kapalı girişmesini engellemedi. Bütün bu hareketlilik gerçek birşeylere karşılık geliyor mu, derinliği var mı, hangi suların adamı Hökl? Jams kendine bir yer arıyordu Hökl'de, böyle bir yerin olduğuna dair işaretleri tartmakta zorlanması, kısmen sevgisinin nesnesinden kaynaklanıyorsa, kısmen de o her zamanki nesnellğine söz geçirememesinden dolaydı. An geliyor, Hökl'ün de, kendine bile itiraf etmese de çok açık bir şekilde onun duygularını paylaştığını düşünüyordu Jams, kurdukları yakınlığı sıradan bir dostluk olarak görmek imkansız oluyordu o an; Hökl'ün flört etmek için flört ettiğini, onu sınıadığını, onunla oynadığını düşünüyor ve çok kızıyordu bazen; sonra öyle bir aldırılmazca davranış, öyle bir düşüncesizlik sergiliyordu ki Hökl, bütün bu yakınlık görüntüsünün gerçekten de görüntü olduğuna, herşeyi hayal ettiğine inanmaya başlıyordu.

Bu konuyu açık açık konuşmak konusunda da kararsızdı Jams, durduk yerde yiyeceği bir darbeyi nasıl taşıyacağını kestiremiyordu, kaldı ki darbenin nasıl birşey olacağından da emin değildi; Hökl'ün sakarlığı tutarsa, alay etmeye kalkarsa, herşeyi inkar ederse, tek dostundan da olabilirdi. Konuşmak için seçtiği zaman, kasıtlı olarak en kötü zamandı sanki - Ridaf'la dolu geçen günün gecesi, Jams Hökl'ü beklemiş, sonra inanılmaz bir beceriksizlikle sözü kendilerine getirmiş, ama bu manevra bütün enerjisini tükettiği için, üstü kapalı, anlamsızlık sınırında gezinen laflar etmekten öteye gidememişti. Hökl'ün aynı kapalılıkta, her tarafa çekilebilen şeyler söylemekte ve anladığı halde anlamamış gibi yapmakta ısrarlı gözükmesi Jams'ın kendini iyice kapatmasına yol açmıştı - ben beceremeyeceğim bu işi.

Ertesi sabah, gün doğmadan önce ve Hökl'ün kalkıp odasına geldiğine dair sanrılarla dolu bir geceden sonra Jams artık kendi macerasına doğru yol alma zamanının geldiğine karar verdiğinde ve Hökl'e uzun olmayan ama içten bir mektup yazarken, ukdelerin tümör gibi olduğunu düşündü - ömür boyu içte taşınır bazısı, selimdir, olur; habis olanları da vardır, atılmazsa, alınmazsa ölümcüldür, içten çürütürler gövdeyi, ruhu. Aşkın mümkün olup olmadığını bile bilmediğim bu dünyada yapabileceğim en iyi şey, belki de tek şey, ukdemi uzaklarda, çöl sularıyla besleyip üzerine titremektir diyorum, gölgemi sana bırakıyorum, atmaz da bir köşede tutarsan, gün gelir, gelirim.

Şifre.

Haritayı çizen, “yukarı”yı alır. Kendini saklamamaya en başında karar vermişti Hökl, kendini istese de saklayamayacağını çok daha iyi anlıyordu şimdi. Ebrino hep bir adım öndeydi, sanki herşeyin yazılı olduğu kitabı okumuştı; onunla Ekva hakkında konuşmak Hökl’e o kadar zor geliyordu ki, tek bir dilek dileme hakkı olsa, Ebrino’yla bir daha yüzleşmek zorunda kalmadan herşeyin çözülmesini dileyeceğini düşünmeye başlamıştı. Bir insanı öldürme görevinin kendisine verilmiş olmasını akli hala almıyordu, adının hala Haml olarak değiştirilmemiş olmasına, Simu’nun son bakışlarında ona küçümseyerek bakmasına, Jams’ın bir mektup bırakıp gitmesine, Ekva’nın Proje hakkında anlattıklarına, Ebrino’nun Musak hakkındaki sözlerine, en çok da kendine, kendi aklına ve gücüne inanmıyordu, bağıracağı bir kabusta gibiydi.

Sonunda Ebrino’yla konuştuğunda herşey düşündüğünden çok farklı gelişti. Daha çok Ebrino konuştu; Hökl onu dinlerken, elinde olmadan kuşkularının dağıldığını, herşeyin berrak ve parlak olduğunu, herşeyin kendi elinde olduğunu, Ebrino’nun yalnızca onun ve herkesin iyiliğini istediğini ve bunun için çok çalıştığını, ondan talep ettiği şeyin aslında ufak bir katkı olduğunu, bunu kolaylıkla yapabileceğini, oyalanmasına hiç gerek olmadığı gibi bunun kötü sonuçlar doğurabileceğini, herkesin iyiliğinin zarar görebileceğini hissetti. Doğru sözcük buydu, hissetmek - konuşmaları bittikten sonra sözleri anımsamaya çalışmış, yine becerememişti Hökl; Ekva’nın anlattıklarını aktarmadığına emindi, ama Ebrino bunları zaten biliyormuş gibi konuşmuştu; onu öldüremeyeceğini bile söyleyememişti ama Ebrino belli ki anlamıştı derdini. Hökl’e güveniyordu, boş yere kimseye güvenecek biri değildi; her zor şeyin karşısında daha zor, daha katlanılmaz birşey vardı yaşamda (böyle mi demişti Ebrino? - dediye bile bir tehdit olarak değil, ikisinin yıllardır paylaştığı bir gözlem olarak söylemiş olmalıydı, uzun bir geçmişe sahip olan iki dostun geriye bakıp anı taşlarını incelerken konuşacakları gibi), Hökl iyi ve doğru olanı yapacaktı.

Evet, Ebrino’nun bu son cümleyi kurduğundan emindi Hökl; daha sonra, Jams’ın mektubunu yeniden okurken ve ailesine katmış olduğunu yeni farketmişti bu dostu, aşkını ciddiye almadığı için yitirdiğini, belki de tümünden yitirdiğini, “ailem” dediği ve en yakınına aldığı insanların birer ikişer yok olduğunu, kazandıklarını korumasını bilmediği için hep kaybetmek zorunda kaldığını düşünürken, bu cümlenin aklına takılmış olduğunu farkettiler. Ebrino’nun gülümsemesi miydi, hareketleri ya da kullandığı sözcükler miydi, bir gizli anlam vardı sanki, bir satırarası - tabii ki ondan Ekva’yı öldürmesi beklenmiyordu, Ekva bir düşman değil, bir müttefikti, Proje’den çok daha önemli şeyler vardı ve bunları hep birlikte elde edeceklerdi, Hökl’ün bunu anlayacağına, herşeyin görüldüğü gibi olmadığını bunu dile getirmeden ve getirtmeden göreceğine güveniliyordu. Doğru olabilir miydi bu?

Hökl dışarı çıkıp uzun bir yürüyüş yaptı, yanına aldığı meyveleri yedi yavaş yavaş - İsta’nın lodosu gibi rahatlatıcı hiçbir şey yoktu.

Bulmanın otobüsleri.

En yakın dostunun ölmüş olması Ridaf'ın insanlara karşı güvensizlik geliştirmesine yol açmamışsa da, kimseye bağımlı olmaması gerektiğini öğretmişti. Özel yakınlıklar kurduğu insanları olmasa da olur nesnelere gibi tutmazdı yaşamında, onlara ihtiyaç duymasını öğrenirdi, ama gitmeye, kesmeye karar verdiğinde de bunu yapabileceğini bilirdi. Müziğine olan tutkusunun da getirdiği bir tür yalnızlığı, uzaklığı arttırıyordu bu tutumu, ama yakışıyordu Ridaf'a - bir ağaç gibiydi, bir sincap gibi. Daha mutsuz zamanlarında başka bir benzetmeye başvururdu - hepimiz birer balığız işte, yalnızlıkta yüzen, o suya esir.

Üç yıldır kimseyle birlikte olmuyordu - arada üç-dört haftalık heyecanları olmuştu gerçi, ama yanlış insana hak ettiğinden fazla anlam yüklediğini, ona hazır olmadığı kadar çok şey verdiğini ve ilişkisinin hemen büyümesini istemekle iki tarafa da haksızlık ettiğini anladığında bitirmişti bunları. Aynı şeyi birkaç kere yaşayınca da, artık daha temkinli olması gereken bir yaşa geldiğine karar vermişti. Kendini bu konuda da anakronik görüyordu Ridaf - bir insanı seçmek ve onun derindeki derisine değmek; çok sayıda insan tanımak adına girilen yüzey kaçırma egzersizleri olarak nitelendirdiği ilişkilerden daha değerliydi onun gözünde, insanı doğru seçmek koşuluyla. Kurbağa öpmekten emekli oldum ben, yaşamımdaki iki erkek bana yetiyor.

En azından yetiyordu. Bu dengeye ulaşmış sistemi Hökl'ün bozmasına izin veriyor oluşu Ridaf'ı da şaşırtmıştı, özellikle de bu kadar kısa bir süredir tanıdığı ve Ekva'yı öldürmek gibi fantastik bir "görev"le İsta'ya gelmiş, yaşamına girmiş bir adam için. Sanki bir sabah ona aşık olarak uyanmış, bunu anımsayamadığı rüyanın etkisine yormuş, ama o etki bir türlü geçmemişti. Öyle arı, tamamlanmış ve içini dolduran bir duyguydu ki bu, evde ona ayrılagelmiş bir yeri olduğu ancak geldiğinde anlaşılabilir ve gitmesi istenmeyen bir misafir gibi kabullenivermişti. Bu tamamlanmışlığın gereği olarak da aynı duygunun aynı anda Hökl'de de ortaya çıktığından emindi Ridaf. Bazı doğa yasalarının kanıtlanmasına gerek bile yoktur, bilinirler; güzeldirler de. Daha önceki ilişkilerinde genellikle ötekini yukarı çeken Ridaf olmuştu, ama merdiven dayanılan duvar olmak yorucuydu, duvara dayanmayan merdivenlerin de iki ayağının olması gerekirdi.

Bir meydanın okunması.

Ekva'nın kulübünde buluştular - tavanı deniz yüzeyinin beş metre altında, karadan bir tünelle girilen, saydam duvarlı, DB'nin pek çok yerinde şubesi olan çok şık bir yerdi burası. İnsanı rahatlatıyordu - Hökl, ikisinin de buna çok ihtiyaç duyduğunu düşünüyordu. Masada ölüm varken - masa istediği kadar masa olsun- başarması çok zor bir işti bu. Ekva'nın rahatlamak gibi bir kaygısı yoktu oysa - amok vitesine geçmişti anlaşılan.

Neyse ki iki adam da lafı dolaştırmadan konuşmayı seviyordu, birbirlerinden hoşlanmalarının nedenlerinden biri de buydu belki. Hökl, Ekva'nın tahmin ettiği şeyleri anlatarak başladı - ada nöbetinden kurtulmanın karşılığı olarak kendisinden istenen şey, Ekva'yı yakından tanımak ve Musak'ın Proje için ne büyüklükte bir tehlike olduğunu tartmaktı. İsta'ya geldiğinde birisini öldürmek zorunda kalabileceğini biliyordu Hökl, Ekva'yla tanıştığında bunu pek saklayamamıştı ve onun yanında kendisini hep bir sürüngen gibi hissetmişti. Ekva'nın yine de umursamaz bir tavırla kendisini ve tutkuyla inandığı belli olan düşüncelerini ortaya dökmesi etkilemişti Hökl'ü; görür görmez yakınlık duyduğu bu adama, söylediklerine katılmasa da büyük bir saygı duymuştu. Sonra kişisel yaşamında sarsıntılar üst üste gelmişti -bunun İsta'nın havasından olduğunu söyledi Ekva: alışık olmayanı çarparama hepsine rağmen net olarak görebildiği birşey vardı: Proje yöneticileri Musak'ı baş rakipleri olarak görebilir, her ne kadar Hökl bunun tersinin doğru olduğunu düşünüyorsa da Ekva'dan kurtulmanın yollarını arıyor olabilirlerdi, ama Hökl'ün yapabileceği birşey değildi bu. Sağlığa içelim.

Hökl'ün Ebrino'yla yaptığı konuşmadan çıkardığı sonuçlarsa Ekva için bir sürpriz niteliği taşıyordu. Proje'nin onun peşinde olduğundan emindi Ekva, çünkü Ebrino'nun dünya çapında bir oligarşi kurmayı hedeflediğini düşünüyordu - Musak'ı ele geçirmek, onun eline çok ince ve her yere girmesini sağlayacak bir silah verecekti; Games ile zaten birlikte çalışıyorlardı. DB'yi yönetmeden yönetmeye, DB'den de büyük olmaya çok yaklaşmıştı Ebrino; şimdiye kadar Musak'ı Proje'nin can düşmanı olarak göstermiş olması zekice bir taktikti, böylece ileride girişilecek girift işbirliği kamuoyu tarafından öğrenildiğinde, bunun doğruluğundan yine de kuşku duyulmasını sağlamak mümkün olacaktı. Ekva ise, Ebrino'nun hegemonya savaşımını ancak içeriden kırabileceğine karar vermişti - bu konuda BMA hareketinin önde gelen diğer üyeleriyle aynı fikirdeydi, ama yöntem konusunda ayrılıklar vardı. Ekva Hökl'ün gelişinden sonra bizzat Ebrino'ya uzun bir mesaj yollayıp, işbirliğini nasıl geliştirebileceklerini anlatmıştı. Hökl'ün anlattıklarına bakılırsa, ikna edici olmuştu söyledikleri. Demek ki Ebrino, Ekva'yı bertaraf etmek yerine kullanmayı seçmişti. Bundan sonra çok daha dikkatli adım atmak zorundaydı o ve ve Beyaz Mantolu Adam'ın çevresindekiler - fillerle karıncalar arasındaki gerçek savaş şimdi başlıyordu.

Bütün bunları Hökl'e anlatmadı Ekva - başka bir yerdeydi o, bir inanç adamı gibi konuşuyordu, karşı devrimci gibi değil. Hafifçe gülümseyerek dinledi söylediklerini - ailenin yeni üyesini eğitmek için vakti olacaktı.

Kayıp eşya bürosu.

Kafam darmadağın. Ekva haklıydı demek, Proje'nin ona tahammülü yoktu. Belli ki ona çok şey bağlıydı, onun yok edilmesi şansa ya da bana bırakılacak birşey değildi.

Ağlamaktan yorgun düşünce, Hökl'e sarılıp uyuyakaldım içimi çeke çeke.

Sabah işe giderken, akşam Paşa'nın düzenleyeceği toplantıyı düşünüyordum - Neyo'dan önemli ipuçlarıyla dönmüştü.

Benim yaşamayı sürdürmem de Ebrino için herhangi bir öncelik taşıyor olmalı - çoktan gecikmiş birinin anlamsız telaşı yapışık duruyor üstümde şimdi, soğuk ter.

Sekreterini anlatmıştı bir-iki defa - hoş kız, ama çok yavaş konuşuyor, kaşını basıyor onu dinlerken.

Ebrino'nun aramasını bekliyordum, birbirimizin gözünün içine bakma vakti gelmişti.

Nereden beri hata yapıyorum öyleyse, hangi hamleleri geri almalıyım, iptal edeceğim sonuçlar hangileri bu geç saatte; kaçacak mıyım, mezarımdan daha uzağa gidemeyeceğimi bilirken?

Annem babamdan ayrıldıktan sonra çok ağladığını, göz pınarları kuruduğu için bir daha ağlayamadığını anlatmıştı - kalıtsal mıdır?

Bundan sonrası açık savaş olmalı - BMA hareketi artık adını hak etmek zorunda.

Simu ne yapıyor acaba - olanları biliyor mu, olacıklardan haberi var mı, benim için çizilen kaderin ne kadarı onun elinden çıkma?

Kendime acımak hiç bu kadar tatlı gelmemiştir - bir Lorelei şarkısı.

İğneyi boynumda hissediyorum hala, oysa masanın kenarına başımı hiç vurmamış gibiyim.

Ridaf, dünya tatlısı Ridaf - oyunu kaybettiğim için onu da kaybedecek miyim, benden mi bilecek Ekva'nın ölümünü, daha dikkatli olurdu belki o konuşmayı yapmasaydık, kuyunun dibine daha çok var mı?

Bu şehir öyle yalnız bırakabiliyor ki insanı, hiç gocunmadan - yoruldu, surlarım yok benim.

Kimin adına çalıştığını merak ediyorum en çok, insan kediye benzediği için istiyor olmalı biraz, biraz daha yaşamayı, başkalarının daha zeki olduğunu kabul etmek hep zor gelmişti bana, fatura.

Kaplanla karşı karşıya kalındığında kimsenin kimsesi olmuyor; müziği o seçiyor, dansı o.

Dışbükey bu dünya, olduğumuzdan büyük gösteriyor bizi; merkeziyse kendisinin arkasında, boşa bütün bu hırs, yıkım, mutluluk yalanı.

İğne yüzünden mi yüzümde hissettiğim gülümseme, az sonra geçecek mi, geçtiğimde?

Hisseli bağış kumpanyası.

Ekva'nın bürosunda sekreteri tarafından öldürülmesi, Hökl'ün hiç beklemediği, ama olduktan sonra da, başından beri beklemesi gerektiğini gördüğü birşeydi. Ekva belli ki hazırlıksız yakalanmıştı, karşısına Proje'yi ve DB'yi aldığını bilen bir adam güvenlik konusunda böyle bir zaafı nasıl gösterirdi? Sekreterin kim adına çalıştığı henüz belli değildi gerçi, İsta'da birbirinden garip hedeflere ulaşmaya çalışan yüzlerce çeteden herhangi biri yapmış olabilirdi bu saldırıyı, ama Hökl bunun Ebrino'nun işi olduğundan emindi. Başından beri de böyle planlanmıştı, hiçbir zaman ona bırakılmamıştı bu iş, Hökl bir şaşırtmacaydı yalnızca. Hökl, bu kadar yakınındaki bir insanın, onun da dahil sonucunda öldürülmüş olmasının yükünü nasıl taşıyacağını bilmiyordu, ama bunun da ötesinde, inançla bağlı olduğu Proje'nin, iki boyutlu bir dekor olduğunu görmek, öksüz kalmaya benzer bir duygu yaratmıştı onda. Ebrino'nun mutlaka ikna edici bir açıklaması vardı, konuşsa onu yeniden doldurulmuş bir güneş piline döndürebilirdi, ama Ebrino'dan da, ikna yeteneğinden de, karizmasından da öğreniyordu artık; Proje dünyayı daha iyi bir yer haline getirebilecekken -Hökl, en karanlık saatlerinde bile bundan kuşku duymamıştı- Ebrino gibi kişisel iktidar oburu bir adamın eline düşmüş ve bütün şansını yitirmişti.

Rıdaf cenaze hazırlıklarıyla uğraşırken Hökl de bir sonraki adımının ne olacağını saptamaya çalışıyordu. O bunu düşünürken dahi birileri onu götürmeye ya da öldürmeye geliyor olabilirdi. Tek çıkış yolu Alta dağları bölgesine gitmek ve uzun bir süre saklanmak olurdu, bunun için hızlı hareket etmesi gerekiyordu; onu İsta'da tutan Rıdaf'tı. İnanılır gibi değil, ama herşeyimi kaybettim adadan döndüğümde beri; İsta'nın keşmekeşi içinde bulduğum altın parçasına da sırtımı çevirirsem, yaşamın bana küsmesini haklı çıkartmış olmaz mıyım? Rıdaf hakkındaki endişeleri boşa çıkmıştı Hökl'ün - Ekva'nın öldürülmesinde parmağı olduğunu düşünmüyordu kesinlikle, olabileceğini de. Bu konuda başından beri gösterdiği kararlılığın bir iltifat mı, hakaret mi olduğuna karar veremedi Hökl, hafifçe gülümsedi, hala gülümseyebildiğine şaşırarak.

O sırada aradı Ebrino. Ekva operasyonu başarıya ulaşmıştı, bütün katkılarından ötürü Hökl'e teşekkür ediyordu, Proje bundan sonra dünyaya esenlik getirme hedefine çok daha kolay ulaşacaktı; Hökl'ün çalışmalarının değerlendirilerek Proje kapsamında kadrolu bir göreve getirilmesi ve nöbetçi emeklisi olarak kazanacağı bütün hakların kendisine verilmesi için Yüksek Mahkeme nezdinde gerekli işlemleri başlatmıştı. Ebrino'nun şaşırtma yeteneği Hökl'ü şaşkına çevirmişti - Ekva'yı onun öldürdüğünü düşünüyor olamazdı. İtiraz edecek oldu, ama kafasındakileri söylemesine fırsat vermedi Ebrino, herşeyi bildiğini, hesaba kattığını ve sonucun kesin olduğunu gösteren gülümsemesiyle bakıp, iki hafta içinde Proje'nin İsta sorumlusu olarak çalışmaya başlayacağını söyledi.

Ebrino Simu'ya sahip olmaktan fazlasıyla memnundu anlaşılan, karşılığında cömertlik yapıyordu, üstelik Hökl'ü ayak altından uzak da tutuyordu. Ya da kendini Proje'ye borçlu hisseden inanç dolu bir Hökl'ün daha çok işe yarayacağını düşünüyordu. Belki de gerçekten herşeyi biliyor bu adam, Ekva'nın yarım bırakmak zorunda kaldığı işi tamamlamaya kalkacağını da biliyor; DB'yi alt etmek istediği doğru, bense istemeden işbirlikçisi olacağım, diye düşünüyor.

Kül bayramı.

Unutmak - yalnız bırakan, iki tarafı da kesen bıçak; hakkımda söylenecek herşey bir yana, anı siteme bu bıçağı maharetle kullandığım yazılabilir ben öldükten sonra. Dubl'e dönünce Simu bir hafta boyunca Hökl'ü aklına bile getirmedi - iş ve Ebrino onu fazlasıyla dolduruyordu. Büyük bir rahatlama hissediyordu ayrıca; geçen zaman içinde Hökl'de giderek tahammül edilmez bulduğu çok fazla şey biriktiğini düşünüyordu, sevgiyi gölgeleyen, bir süre sonra da konudışı kılan birşeydi bu. Nasıl bir insan olduğuna gelip dayanıyordu sorun - en olmayacak insana aşk duyulabilir, zor olanı sevmek bence. Hökl bütün meziyetlerine, vericiliğine, duyduğu sevgiye rağmen, Simu'da sıkıntı yaratıyordu. Kapasitesinin kesinlikle yarısıyla çalıştığına inanıyordu Simu, kafası hep karıştıktı, bir hafta arayla dünya görüşü değiştirebiliyordu, maymun iştahlıydı. Yapamıyor adam; yapamayandan adam olmaz. Simu Hökl'ü böyle özetlerken haksızlık yaptığını da düşünüyordu, ama İsta'da geçirdiği günler, Hökl hakkındaki tepkisinin kristalleşmesini sağlamıştı. Hele bir de karşısına diktiği rakip Ebrino gibi bir adam olunca, baştan belli olan sonuçla bitiyordu maç. Öte yandan Simu, Ebrino söz konusu olduğunda tırnaklarını nereye koyduğunu unutmuş bir kedi gibi davranmaktan kurtulduğunu da memnunlukla hissediyordu; sıkı bir kadını sürekli alta tutmak imkansızdır, bilindiği gibi.

Hökl onu aradığında söyleyecek pek birşey olmadığını düşündü ilk başta - doğru dürüst konuşmadan çekip gitmiş olduğu için en azından özür dilemesi gerektiği bile gelmedi aklına. Sonra Hökl'ün sesini duymak, onu karşısında görmek ve konuşmaları sırasında, eski yakınlıklarının gölgesini yakalamak hoşuna gitti - Hökl'ün bir sevgili olarak aslında hiç de fena olmadığını düşündü. Ebrino'dan aynı şeyleri alabileceğini sanmıyordu. Ama benim derdim de bu değil - benim için ne yaptığından çok, kim ve ne olduğuna baktım hep.

Hökl üzgündü, yumuşaktı, ama bir geri çağırma operasyonuna girişmeye de niyetli gözüküyordu - Simu Ridaf'ı sordu hemen. Daha birşey olmadığını söyledi Hökl - yanıtın kaypaklığı Simu için yeterli bir yanıt oluşturdu elbette, yeniden sınırları tepesine fırladı. Mert olamıyorsun, açık olamıyorsun, rahat ve geniş olamıyorsun - dar geliyorsun bana Hökl, yaşamımı genişletmeye çalışıyorum ben. Hökl'ün yumuşaklığının bir sınırı olduğunu unutmuş olmalıydı - Ekva'yı rahatça öldürten herif seni mert mert sikerken genişlediğin gibi mi?

Konuşmanın, bu noktanın biraz ilerisinde kesilmesi kaçınılmazdı - uzun bir süreliğine, konuşmakla aşamayacakları bir yıkıntı gelip yerleşmişti aralarına belli ki.

Ölüm-dirim hazırlıkları.

Her özlü söz, kendinden özlü bir sözsüzlükle sakinleştirilmelidir. Kapıdan içeri girdikten sonra Hökl montunu çıkarırken Ridaf arkadan yaklaştı ve kışına dayandı; gömleğini pantolonunun içinden çıkardı, ellerini içine sokup Hökl'ün göbeğini, göğsünü okşamaya başladı. Hökl hafifçe geri eğilip başını Ridaf'ın omzuna dayadı, Ridaf da onun boynunu öpmeye koyuldu.

Cenaze töreni çok sade ve duygulu olmuştu. Eski köprünün bir ucuna toplanan kalabalık, Ekva'nın yaşamını anlatan belgeseli izlemiş, ardından Ridaf'ın çellosuna eşlik eden bir Musak orkestrası, Ekva'nın sevdiği eski bir parçayı çalarken, külleri rüzgara savrulmuştu. Cenazeye gelenler köprüyü yürüyerek geçmiş ve öbür uçta çimenlere kurulmuş masalarda pilav, ayran, güvercin eti ve helvadan oluşan geleneksel yemeğe oturmuştu.

Ridaf'ın bir eli pantolonunun içine kayınca Hökl onun kulağını hafifçe ısırıp döndü. Dillerinin tanışmasının vakti gelmişti. Ridaf Hökl'ü soymaya başladı, öpe öpe aşağı indi, aradığı sertliği bulduğunda bir kedi gibi guruldadı, gülümsedi; Hökl saçlarını okşuyordu, hoş.

Ekva'nın yokluğu, ikisinin de yaşamında varlığı kadar önemliydi artık; cenazesinin olduğu gün, vücut sıvılarını değiş-tokuş etmeye başladıkları gün olacaktı elbette. İkisi de bu ölümle önemli birşey yitirmişti - yaşlarına rağmen sahip olduklarını düşündükleri bir tür masumiyete artık dönemeyeceklerinin farkındaydılar. Dahası, Ekva'nın savaşımını sürdürmeyi, birbirlerinden habersiz, boyunlarının borcu olarak görüyorlardı.

Hökl Ridaf'ı ayağa kaldırdı, üzerindekiyi çıkarmaya başladı, sonra bunu Ridaf'a devretti - aceleyle soyundular, iç çekerek sarıldılar birbirlerine. Elleri çok çalışıyordu - hızla oradan oraya gidiyor, okşuyor, sıkıyor, tırnak geçiriyor, avuçluyor, kaldırıyor, bastırıyordu. İkisi de ayaktayken Hökl dizlerini kırıp Ridaf'ın içine girdi - ıslaklığı başını döndürdü birden, Ridaf'ı dizlerinin altından kavrayıp kucağına aldı, duvara dayadı - kaplamanın soğukluğunu hissedince ürperdi Ridaf. Hökl'ün boynuna sarıldı sıkı sıkı, karşıdaki aynadan kendi yüzünü, Hökl'ün geniş sırtını, dar kalçalarının kasılıp gevşemesini, ileri geri gidip gelmesini istediği kadar izleyemeden gözleri karardı.

Agse'nin aradığını duyduklarında yerde yatıyorlardı, iç içe, Ridaf sessizce ağlıyordu - bakiştılar ve aynı anda, Agse'yi ikisinin de tanıdığını anladılar. Ridaf'ı arıyordu Agse, başsağlığı dilemek için; bir süre sonra Hökl de görüntüye girince şaşırma sırası ona geldi, sonra bunu aslında tahmin etmiş olduğunu söyledi. Ridaf gülmeye başladı; üçgen literatürüne geçmeyi hak eden bu rastlantı hepsini eğlendirdi. Bir süre konuştuktan sonra Agse yeniden arayacağını ve ikisinin ayrı ayrı ifadesini alacağını söyledi, Ridaf'ı Hökl'le ilgili herşeye karşı uyardı ve bir dostluk görevi saydığını eklemeyi ihmal etmedi. Hat kesildikten sonra Hökl Ridaf'ın yüzünü ellerinin arasına alıp yumuşak bir şekilde kendi yüzüne yaklaştırdı - konuşacak çok şeyleri vardı, önce biraz ısınma hareketi yapmak iyi olacaktı; özellikle ne yapacağını kestiremediği bir inançla, nasıl gerçekleştireceğini bilmediği yeni bir misyonla ve hak etmediğini düşündüğü ama minnettar olduğu bir aşkla karşı karşıyayken.

Olgunluk Kitabı: İsta.

İsta, gezegen yüzeyinde az sayıdaki enerji odağından biridir - çiğ bir sarıdır bu enerjinin rengi, göz alır, yorar, caddelerde yürüyenlerin üzerine bulaşır, yağmurla yağar ve yere, binalara, geceye ve ruhlara siner. Çıkıp geri dönülünce daha iyi anlaşılır bu enerji; bağımlılık ve yoksunluk yapar. Kimilerine göre İsta, Olgunluk Çağının bütün çelişkilerini, hatta daha ileri gidenlere göre gerçek yüzünü açığa vurur: yeni çağın cenneti burada sahtekar bir cehenneme dönüşür. Diğer büyük şehirlerde, çağın mutluluk ve uyum dinine inanmak işten değildir; İsta'daysa dini bütün olmak, dini bütün kalmak zordur, insanın içini kemirir sorgu. Bu şehir herkesin harcı değildir; hızla çarpar, yeniden çarpar, yeniden - güneş burada batar, burada doğar, doğacaksa.

Düşmüş bir merkezdir İsta, Olgunluk Çağının ucunda kenarında yer alır, kendini gizler. İsta'daki bütün işaretler ve oklar başka yerleri gösterir, kendinden uzaklaştırır. Bunu bir sisin ardına gizlenerek yapmaz ama - herşey açık, net, çıplak ve acımasızdır, yerlisi gözünü bile kırpmaz. "An sich" ve "für sich" in bulunduğu ve "für-an-sich" e dönüşme ramağında durduğu içindir bütün bu açıklığa karşın insanların belirsizlik içinde boğulduklarını hissetmeleri - bütün zararlar ve çarkıfelekler dönmektedir İsta'da, jüri kapıyı açıp girmek üzeredir, havaya atılan atılmış, yere düşmesi beklenmektedir. Şehir ağırdan alır, bütün hızıyla; bekletmeyi sever.

Peygamberler ve büyücüler şehridir İsta, önderler ve şehitler şehri. Kimin hangisi olduğu pek belli olmaz; insanlar temkinli dolaşır. Ortak özellikleri yalnız olmalarıdır, dünyanın bütün yalnızlık ihtiyacı buradan karşılanır, bu yüzdendir payına bu kadar çok deli düşmesi; insanları kadar sokakları ve havası da delidir ayrıca.

Dünya Birliği'nin başkenti Dubl'un her zaman gizliden gizliye gerilimli bir ilişkisi olmuştur İsta'yla; salaş vakarı, Dubl'un mükemmel aksanlı resmiyetine ve iş ahlakına ters gelir hep. Efsane İsta'da ikamet etmeyi seçmiştir, Dubl bunu kaldıramaz, her fırsatta intikam alır, ama bütün yengilerine rağmen rahat edemez, dinmeyen bir korkudur içindeki.

İsta'da yaşayan insanların her biri, içinde bu savaşın savaşçısı olduğunun sezgisini taşır, dile getirmez. Her biri bu insanların, durup birden kulak kabartır, birşey olmamış gibi devam etmeden önce - çağ mı değişiyor? O gün her an gelebilir, bilirler, hazırdırlar - tek bir temiz salvoyla taşlar yerinden oynayacak, taşlar yerine oturacaktır.

Dünyanın büyüü yeniden kurulacaksa, çelişkilerin üstünün örtülmesiyle değil, açıkta çarpıştırılmasıyla kurulacaktır der İsta'nın tarihçileri, işaretleri saymakta birbirleriyle yarışmaya bayılırlar. Kimsenin bilmediği birilerinin, kimsenin bilmediği bir yerde, kum saatlerini çevirmeye hazırlandığından zerre kadar kuşku duymazlar, telaşsızca bekler, bekleyişlerini de herşey gibi bir yolculuk sayarlar - her yolculuğun, yolculuğa ve başlayacak olana dair heyecan sürdükçe sürmesi gerektiğini anımsatmaktan bıkmazlar.